

24. november 2021

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 7. december 2021

- 1) Revision af pengeoverførselsforordningen
KOM(2021)422 2
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervsministeriet
- 2) Enslydende regler for anvendelse af reducerede momssatser i EU
KOM(2018)20 10
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet
- 3) Fremskridtsrapport på forslag i fit-for-55-pakken (CO₂-grænsetilpasningsmekanisme, energibeskatningsdirektivet, social klimafond)
KOM-dokument foreligger ikke endnu 22
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet
- 4) Fremskridtsrapport om styrkelse af bankunionen
KOM-dokument foreligger ikke 26
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervsministeriet
- 5) Kommissionens pakke om kapitalmarkedsunionen – præsentation af forslag
KOM-dokument foreligger ikke 33
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervsministeriet
- 6) Pakke af nye EU-tiltag på hvidvaskområdet – fremskridtsrapport
KOM(2021) 420, KOM(2021) 421, KOM(2021) 422, KOM(2021) 423 46
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervsministeriet
- 7) Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)
KOM(2020)408, 61
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 8) Det europæiske semester 2022: Kommissionens årlige undersøgelse for bæredygtig vækst, varslingsrapport og udkast til anbefalinger til euroområdet som helhed
KOM(2021)740, KOM(2021)741, KOM(2021)742 70
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 9) Det Europæiske Finanspolitiske Råds årsrapport
KOM-dokument foreligger ikke 89
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 10) Revision af Adfærdskodeksgruppens mandat
KOM-dokument foreligger ikke 94
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet

Dagsordenspunkt 1: Revision af pengeoverførselsforordningen

KOM(2021)422

1. Resume

Kommissionen har 20. juli 2021 fremsat forslag til ændring af EU's forordning om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler og ved overførsler af visse kryptoaktiver (pengeoverførselsforordningen).

Forslaget udvider det nuværende anvendelsesområde for pengeoverførselsforordningen til også at omfatte kryptoaktivitjenester ved overførsler af kryptoaktiver. Kryptoaktivitjenester udfører på vegne af deres kunder bl.a. opbevaring, administration og overførsler af kryptoaktiver. Kunder kan eksempelvis være privatkunder og virksomheder.

Forslaget skal sikre implementering i EU af en anbefaling fra Financial Action Task Force (FATF), der er et mellemstatsligt samarbejde om hvidvaskbekæmpelse.

Forslaget er en del af Kommissionens hvidvaskpakke, hvis formål overordnet er at styrke EU's regler til forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, øge reglernes klarhed samt at sikre overensstemmelse med internationale standarder og anden EU-lovgivning. Pakken består ud over pengeoverførselsforordningen af et forslag til etablering af en fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed, forslag til ændring af hvidvaskdirektivet og forslag til en ny hvidvaskforordning.

Formandskabet har fremlagt et kompromisforslag til ændring af pengeoverførselsforordningen og sigter på snarlig enighed i Rådet, hvorefter forslaget skal forhandles med Europa-Parlamentet, når det har fastlagt sin holdning. Formandskabet ønsker en hurtig proces for forslaget for at bringe EU-lovgivningen i overensstemmelse med FATF-anbefalingen. Sagen er ikke på dagsordenen for ECOFIN 7. december 2021. Der er ikke fremlagt kompromisforslag om de øvrige forslag i hvidvaskpakken, som fortsat drøftes på teknisk niveau i Rådet.

Regeringen støtter generelt Kommissionens pakke af forslag til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, herunder ændring af pengeoverførselsforordningen. Regeringen lægger vægt på, at forslaget fuldt ud skal implementere FATF-anbefalingen på området, så kryptoaktivitjenester, som gennemfører overførsler af kryptoaktiver på vegne af deres kunder, som minimum er omfattet af de samme regler som udbydere af overførsler af midler, dvs. sedler, mønter, kontopenge eller elektroniske penge, herunder at der er klare og gennemsigtige regler.

Regeringen finder, at kompromisforslaget om ændring af pengeoverførselsforordningen imødekommer danske prioriteter og vil kunne støtte et kompromis svarende hertil eller tæt herpå.

Der henvises i øvrigt til grund- og nærhedsnotater om forslagene i hvidvaskpakken oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021.

2. Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af pengeoverførselsforordningen som en del af hvidvaskpakken med en række lovforslag til at styrke EU's regler om

forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme. Pakken blev fremsat 20. juli 2021. Pakken består ud over pengeoverførselsforordningen af et forslag til etablering af en fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed, forslag til ændring af hvidvaskdirektivet og forslag til en ny hvidvaskforordning.

Pengeoverførselsforordningen¹ har været gældende siden maj 2017 og har til formål at sikre, at pengeoverførsler kan spores fuldt ud, idet der sikres fremsendelse af oplysninger gennem hele betalingskæden. Med forordningen blev der indført et system, der forpligter betalingsformidlere, fx et kreditinstitut, til at medsende oplysninger om overfører og modtager ved pengeoverførsler. Det gælder basale identitetsoplysninger som navn, adresse og kontonummer.

Pengeoverførselsforordningens regler omfatter dog ikke overførsler af såkaldte kryptoaktiver. Kryptoaktiver er et rent digitalt aktiv (fx valuta eller værdipapirer), der alene udstedes, handles og opbevares digitalt. Det særegne ved kryptoaktiver er, at ejerskab, handel og overførsler med dem registreres ved hjælp af et decentralt netværk af databaser, hvilket står i modsætning til traditionelle overførsler mellem fx banker, der benytter en central database (fx en centralbank).

I 2018 blev der vedtaget internationale standarder af Financial Action Task Force (FATF) for deling af oplysninger ved overførsler af kryptoaktiver.²

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 114 i Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), som vedrører harmonisering af bestemmelser vedrørende det indre marked. Europa-Parlamentet og Rådet er medlovgivere. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag til ændring af pengeoverførselsforordningen implementerer en anbefaling fra Financial Action Task Force (FATF). Anbefalingen fastsætter krav om informationsdeling mellem kryptoaktivtjenester ved overførsler af kryptoaktiver på samme måde som ved ”almindelige” pengeoverførsler, *jf. tabel 1*. Anbefalingen fastsætter krav om, hvilke informationer der skal medsendes ved overførsler af kryptovaluta.³ Formålet er at imødegå, at kryptoaktiver og tilhørende tjenester anvendes til hvidvask.

Kommissionen foreslår på den baggrund således at udvide anvendelsesområdet for pengeoverførselsforordningen til også at omfatte overførsler af kryptoaktiver foretaget af kryptoaktivtjenester (”Crypto Asset Service Providers” – CASPer). Kryptoaktivtjenester omfatter bl.a. opbevaring og administration af kryptoaktiver

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/847 af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler.

² FATF blev etableret i 1989 og er et mellemstatsligt internationalt samarbejde om bl.a. bekæmpelse af hvidvask. Danmark har været fast medlem af FATF siden 1991. Herudover er Kommissionen og 14 andre EU-lande medlemmer.

³ Anbefaling 15 (9) (b), der trådte i kraft i 2019.

på vegne af en tredjepart (dvs. kryptoaktivtjenesters kunder), veksling mellem kryptoaktiver og penge udstedt af en centralbank (fx kroner og euro) eller formidlinger af overførsler med kryptoaktiver på vegne af en kunde. Kunder hos kryptoaktivtjenester kan eksempelvis være privatkunder og virksomheder.

Kravene i forslaget til ændret forordning gælder kryptoaktivtjenester, hvor transaktioner involverer enten en traditionel pengeoverførsel eller en overførsel af kryptoaktiver mellem en kryptoaktivtjeneste og en anden forpligtet enhed (fx mellem to kryptoaktivtjenester, eller mellem en kryptoaktivtjeneste og et pengeinstitut). Kravene foreslås at gælde for overførsler på mindst EUR 1.000. For transaktioner under EUR 1.000 foreslås lempede krav til hvilken information, der skal medsendes overførslen.

Alle transaktioner, der involverer overførsler af kryptoaktiver, skal behandles som værende grænseoverskridende og dermed opfylde enslydende krav, uanset om overførslen sker inden for samme EU-land eller på tværs af EU-lande.⁴

Tabel 1

Forslag til ændring af pengeoverførselsforordningen

	Beskrivelse
Gældende regler	Betalingsformidlere (fx pengeinstitutter) skal ved pengeoverførsler medsende oplysninger (navn, adresse og kontonummer) om overfører og modtager
Kommissionens forslag	Anvendelsesområdet for pengeoverførselsforordningen udvides til også at omfatte overførsler af kryptoaktiver foretaget af en kryptoaktivtjeneste til en anden kryptoaktivtjeneste på vegne af deres kunder. Kravene gælder for overførsler af kryptoaktiver på mindst EUR 1.000
Formandskabets kompromisforslag	Kommissionens forslag fastholdes generelt med den ændring, at kravene gælder for alle overførsler af kryptoaktiver til og fra kryptoaktivtjenester, uanset aktivernes værdi, dvs. at overførsler på under EUR 1.000 også omfattes. Derudover udvides kravene i forordningen til også at omfatte tilfælde, hvor en kunde gennem en kryptoaktivtjeneste overfører et kryptoaktiv til en modtager (person eller virksomhed), der ikke benytter en kryptoaktivtjeneste.

Kilde: Kommissionen, formandskabet og egen tilvirkning.

Kommissionen foreslår, at den kryptoaktivtjeneste, som forestår en overførsel af kryptoaktiver fra en kunde, fx en person eller virksomhed (overfører), skal sikre, at

⁴ Overførelser fra EU til tredjelande er omfattet af forslaget. Overførsler fra tredjelande til EU er ikke omfattet, men overførslen bør blive afvist af kryptoaktivtjenesten i EU, såfremt en risikovurdering taler for dette. En afvisning betyder i praksis, at overførslen skal tilbageføres til afsenderen.

overførslen ledsages af navnet på overfører, overførers kontonummer, hvor en sådan konto findes og bruges til at behandle transaktionen, samt overførers identitetsoplysninger. Overførers kryptoaktivtjeneste skal desuden sikre, at overførslen ledsages af navnet på den person eller virksomhed, som modtager overførslen af kryptoaktiver, modtagers kontonummer, og hvor en sådan konto findes og bruges til at behandle transaktionen.

Den kryptoaktivtjeneste, som på vegne af sine kunder modtager en overførsel af kryptoaktiver, skal indføre effektive procedurer til at konstatere, om overførslen af kryptoaktiver er ledsaget af de påkrævede oplysninger om overfører.

Kommissionens forslag fastholdes generelt i formandskabets kompromisforslag med to undtagelser.

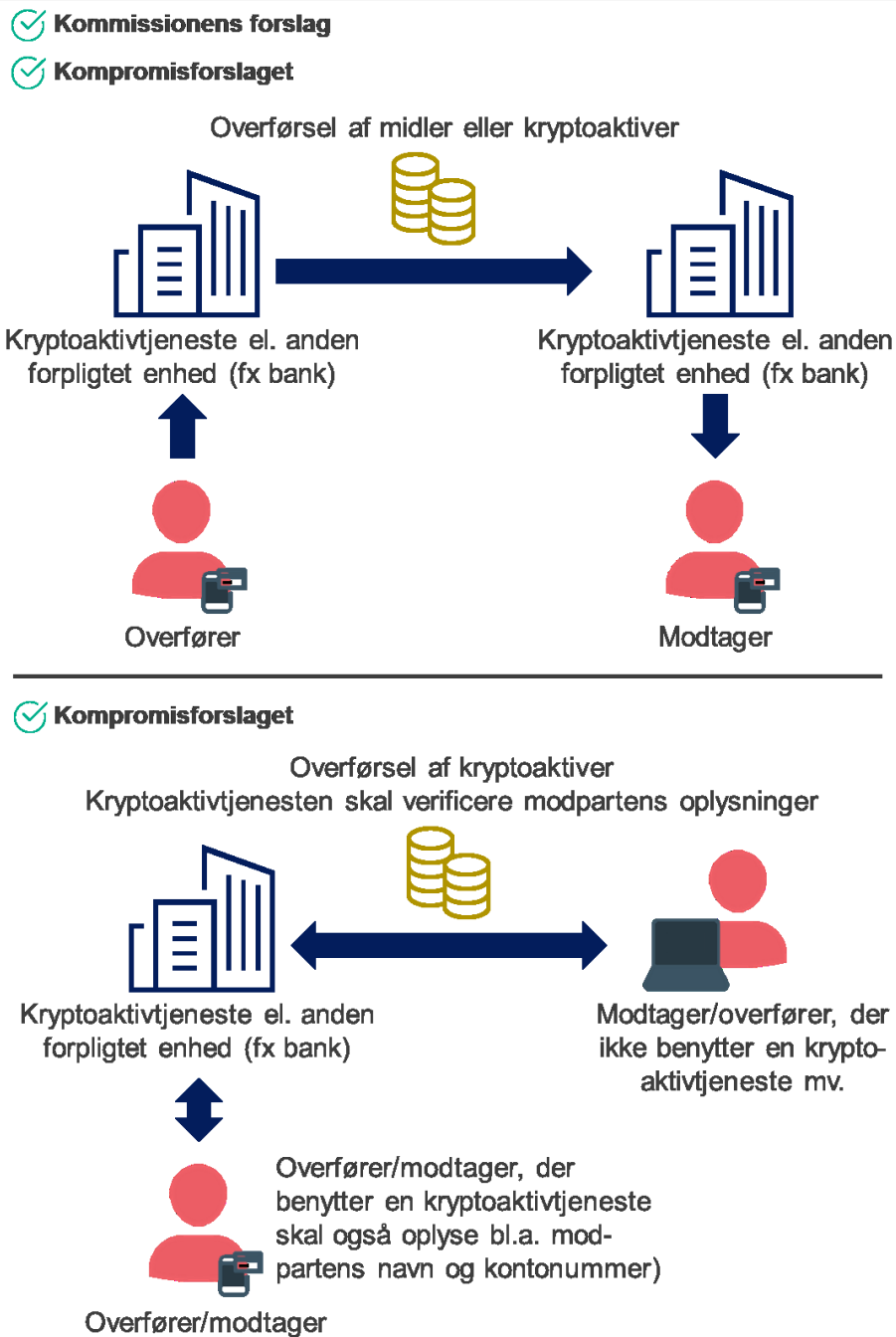
For det første lægger kompromisforslaget op til, at alle overførsler af kryptoaktiver til og fra kryptoaktivtjenester, uanset aktivernes værdi, skal være omfattet af krav til den medfølgende information, dvs. at også overførsler med en værdi på under EUR 1.000 omfattes kravene i forordningen.

For det andet udvides kravene i forordningen til også at omfatte de tilfælde, hvor der overføres kryptoaktiver til/fra en kryptoaktivtjeneste fra/til en person eller virksomhed, der ikke benytter en kryptoaktivtjeneste.

Derved går kompromisforslaget længere end Kommissionens forslag og FATF-anbefalingen, hvor denne type af overførsler ikke er omfattet. Der stilles i kompromisforslaget krav om, at kryptoaktivtjenestens kunde, som overfører eller modtager et kryptoaktiv, skal afgive informationer om modtageren eller afsenderen af overførslen af et kryptoaktiv, så kryptoaktivtjenesten kan verificere informationen og dermed overførslen af et kryptoaktiv.

Typerne af overførelser, der omfattes af pengeoverførelsesdirektivet i hhv. Kommissionens forslag og formandsskabets kompromisforslag, er illustreret i *figur 1*.

Figur 1
Typer af overførsler der omfattes pengeoverførelsesforordningen

Anm.: Kommissionens forslag omfatter kun overførsler af midler eller kryptoaktiver, der overstiger EUR 1.000.

Kilde: Kommissionens forslag, formandsskabets kompromisforslag og egen tilvirkning

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er medlovgiver på forslaget. Europa-Parlamentet har endnu ikke fastlagt sin holdning til Kommissionens forslag.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at grænseoverskridende penge- og værdioverførsler mellem EU-landene kun kan reguleres effektivt på EU-plan, hvorfor de er reguleret i pengeoverførselsforordningen. Overførsler af kryptoaktiver falder på nuværende tidspunkt uden for anvendelsesområdet for EU-lovgivningen om finansielle tjenesteydelser, hvilket eksponerer indehavere af kryptoaktiver for risici for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme og eksponerer EU generelt for hvidvask og terrorfinansiering.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at grænseoverskridende penge- og værdioverførsler mellem EU-landene bedst reguleres på EU-plan, og at kryptoaktiver skal være omfattet af disse regler. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Pengeoverførselsområdet er i EU reguleret direkte i form af en forordning uden yderligere implementering i dansk ret.

Forslaget vil, idet det er en forordning, være direkte gældende i Danmark. Der forventes ikke at være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have direkte statsfinansielle konsekvenser.

Det er Finanstilsynet, som fører tilsyn med virksomheder omfattet af pengeoverførselsforordningen og derfor vil skulle føre tilsyn med kryptoaktivtjenester. Det vil kræve ekstra ressourcer til oplæring og den konkrete tilsynsopgave, ligesom Finanstilsynets vejledning skal opdateres. Det bemærkes, at Finanstilsynet finansieres af afgifter pålagt virksomhederne under tilsyn.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Tiltag til styrkelse af hvidvaskbekæmpelsen forventes generelt at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, da de kan forebygge og bekæmpe kriminalitet og styrke tilliden og robustheden af eksempelvis finansielle virksomheder og det finansielle system generelt.

Udvidelsen af pengeoverførselsforordningen til også at omfatte overførsler af kryptoaktiver ventes på den baggrund generelt at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have erhvervsøkonomiske konsekvenser. De erhvervsøkonomiske konsekvenser består i, at virksomheder under betegnelsen kryptoaktivtjenester (CASPer) fremover skal overholde pengeoverførselsforordningens krav og dermed overholde regler for registrering af basale identitetsoplysninger som navn,

adresse, kontonummer på parterne involveret i en overførsel. Bestemmelserne forventes at omfatte relativt få danske virksomheder.

8. Høring

Forslaget har været i skriftlig høring EU-specialudvalg for den finansielle sektor med frist for bemærkninger den 17. august 2021. Der henvises til grund- og nærhedsnotat om forslaget af 15. oktober 2021 for en gennemgang af høringssvarene.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes bredt at støtte formandskabets kompromisforslag, idet der er generel enighed om vigtigheden af at implementere FATF-anbefalingen i EU-lovgivning og ved at sikre at overførsler af kryptoaktiver bliver omfattet af pengeoverførselsforordningen.

En række lande har ønsket, at tærsklen for lempede krav for transaktioner under EUR 1.000 fjernes for kryptoaktiver, men fastholdes på EUR 1.000 for midler dvs. sedler, mønter, kontopenge og elektroniske penge. I den forbindelse har en række lande understreget vigtigheden af teknologineutralitet, dvs. at ensartede aktiviteter reguleres efter samme regler, og disse lande har efterspurgt data på, at kryptoaktiver er mere udsat for hvidvask- og terrorfinansiering end fx sedler og kontopenge.

Der har været bred opbakning blandt EU-landene til en hurtig proces for ændringen af pengeoverførselsforordningen for at bringe EU-lovgivningen i overensstemmelse med FATF-anbefalingen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen har stort fokus på at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering. Det er afgørende, at der bliver slået hårdt ned over for denne type kriminalitet. En styrket indsats skal både finde sted nationalt og på EU-niveau i lyset af den ofte grænseoverskridende karakter af hvidvask.

Regeringen støtter Kommissionens pakke af forslag til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. Det ligger i forlængelse af de seneste års danske initiativer til hvidvaskbekæmpelse. Det er en prioritet for regeringen, at de nye initiativer på hvidvaskområdet får den tiltænkte merværdi og styrker indsatsen på området.

Regeringen støtter generelt Kommissionens forslag til ændring af pengeoverførselsforordningen og mener, at det er vigtigt, at overførsler af kryptoaktiver som minimum underlægges samme regler som overførsler af midler.

Regeringen lægger vægt på, at forslaget til ændring af pengeoverførselsforordningen fuldt ud skal implementere FATF-anbefalingen på området, så kryptoaktivtjenester, som gennemfører overførsler af kryptoaktiver, som minimum er omfattet af de samme regler som udbydere af overførsler af midler, dvs. sedler, mønter, kontopenge eller elektroniske penge. Det støttes, at grænsen på EUR 1.000 for informationskrav ifm. overførsler af kryptoaktiver fjernes.

Regeringen arbejder for et styrket værn mod hvidvask og terrorfinansiering, hvor mest mulig aktivitet behandles via kryptoaktivtjenester, hvor der er bedst sporbarhed af overførsler. I den forbindelse havde man fra dansk side gerne set en løsning på linje med Kommissionens forslag, hvor der ikke er krav om informationer om overføreren eller modtageren i en overførsel af kryptoaktiver, hvis kun den ene part gør brug af en kryptoaktivtjeneste, eller alternativt, at overførsler i disse tilfælde kun skal verificeres af tjenesten, hvis en risikovurdering taler for det. Det skyldes, at det vurderes at kunne være vanskeligt for kryptoaktivtjenesten at verificere oplysninger, som kunden, som overfører eller modtager et kryptoaktiv, indgiver om sin modpart, hvis modparten ikke bruger en kryptoaktivtjeneste. Regeringen kan dog ud fra en samlet vurdering tilslutte sig kompromiset også på dette punkt i lyset af den brede støtte blandt de andre EU-lande.

Regeringen støtter formandskabets tilgang i kompromisforslaget, hvor ændringen af pengeoverførselsforordningen forhandles separat fra den resterende hvidvaskpakke med henblik på at sikre, at EU-lovgivningen på dette område hurtigst muligt bringes i overensstemmelse med FATF-anbefalingen.

Regeringen finder, at kompromisforslaget om ændring af pengeoverførselsforordningen samlet set imødekommer danske prioriteter og vil styrke indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering og forventer at kunne støtte et kompromis svarende hertil eller tæt herpå.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens pakke af forslag om nye EU-tiltag på hvidvaskområdet er forelagt Folketingets Europaudvalg 8. juli 2021 forud for ECOFIN 13. juli 2021 samt skriftligt forud for ekstraordinært ECOFIN 26. juli 2021.

Grund- og nærhedsnotat om forslagene i hvidvaskpakken er oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021. Det gælder dels et notat om forslag til etablering af en EU-hvidvasktilsynsmyndighed, samt notat om forslagene til ændring af hvidvaskdirektivet, ny hvidvaskforordning og ændring af pengeoverførselsforordningen.

Dagsordenspunkt 2: Enslydende regler for anvendelse af reducerede momssatser i EU

KOM(2018)20

1. Resume

Det slovenske formandskab lægger op til enighed på ECOFIN 7. december 2021 om forslag om enslydende EU-regler for at anvende reducerede momssatser.

Kommissionen fremsatte 18. januar 2018 et forslag, der skal sikre, at EU-landene har ens muligheder for at anvende reducerede momssatser, superreducerede momssatser og nulsatser, og at mulighederne gøres mere fleksible.

Forslaget indebærer konkret, at EU-landene – ud over den eksisterende forpligtelse til at anvende en normalsats for moms på minimum 15 pct. og en mulighed for at anvende to reducerede momssatser på minimum 5 pct. – kan indføre én superreduceret momssats på 0-5 pct. og yderligere én nulsats. Den superreducerede sats og nulsatsen kan ligesom de reducerede satser alene anvendes på vare- og ydelsesgrupper, som ikke er opført på en såkaldt negativ liste.

Det slovenske formandskab har senest 15. november 2021 fremsat forslag til et kompromis, som fastholder muligheden for, at EU-landene ud over en normalsats for moms på minimum 15 pct. og en mulighed for at anvende to reducerede momssatser på minimum 5 pct. – kan indføre én superreduceret momssats på 0-5 pct. og yderligere én nulsats. Formandskabets kompromis afviger fra Kommissionens forslag om at erstatte den gældende positive liste med en negativ liste. Kompromisforslaget lægger således op til, at den superreducerede sats og nulsatsen ligesom de reducerede satser alene kan anvendes på et vist antal vare- og ydelsesgrupper, som er opført på en såkaldt positiv liste.

Forslaget skal ses i lyset af, at Kommissionen ikke længere ser behov for øget harmonisering af EU-landenes momssatser. Det skyldes den udvidede anvendelse af forbrugslandsmoms, som indebærer, at der betales moms i det EU-land, hvor køber befinder sig, og efter dette lands regler og satser. Forbrugslandsmoms følger bl.a. af Rådets beslutning af 5. december 2017 om nye fælles momsregler ifm. elektronisk salg til forbrugere i EU. De nye regler for elektronisk salg (e-handel), som er trådt i kraft 1. juli 2021, udvider forbrugslandsprincippet og indebærer, at reglerne for elektronisk handel i højere grad sidestilles med handel i en fysisk butik, hvor der altid betales moms efter den sats og de regler, som gælder i det EU-land, hvor butikken er beliggende. Reglerne indebærer bl.a., at fx en tysk virksomhed, som sælger varer og ydelser online til en dansk forbruger, skal betale dansk moms af salget, hvis virksomhedens samlede salg af varer og ydelser til forbrugere i andre EU-lande end hjemlandet overstiger 10.000 euro årligt.

ECOFIN drøftede senest sagen 18. juni 2021.

Regeringen finder, at et neutralt momssystem med én momssats bedst sikrer lige konkurrence og indebærer færrest bhv. administrative omkostninger for myndighederne og erhvervsøkonomiske byrder. Regeringen er derfor generelt kritisk over for anvendelsen af reducerede satser, superreducerede

satser og nulsatser. Regeringen kan dog – givet den udvidede brug af forbrugslandsmoms – støtte et forslag på linje med det aktuelle kompromis.

2. Baggrund

Oprindeligt indebar EU's fælles momsregler ikke nogen nedre grænse for momssatsen. Med etableringen af det indre marked var det i udgangspunktet muligt for virksomheder at etablere sig i et EU-land med lempelige momsregler og -satser mhp. at udbyde konkurrencedygtige priser ifm. salg af varer og ydelser til købere i andre EU-lande end hjemlandet. Derfor nødvendiggjorde etableringen af det indre marked en overgangsordning for momsreglerne i EU.

Overgangsordningen fastholdt, at momsen i udgangspunktet skulle betales efter oprindelsesprincippet, dvs. i det EU-land, hvor den sælgende virksomhed er etableret, og efter dette lands regler og satser. Overgangsordningen indebar som noget nyt begrænsninger i EU-landenes muligheder for at anvende differentierede momssatser, ligesom ordningen indebar generelle bestræbelser på at harmonisere momsregler og -satser på tværs af EU-landene.

Bestræbelserne på harmonisering af momsområdet har dog i praksis givet anledning til udfordringer. Derfor besluttede Rådet i 2012 at forlade oprindelsesprincippet og i stedet arbejde for et momssystem, hvor momsen betales efter forbrugslandsprincippet, dvs. i det EU-land, hvor forbrugeren befinder sig, og efter dette lands regler og satser.

Forbrugslandsprincippet indebærer dermed, at to virksomheder etableret i to forskellige EU-lande (med forskellige momsregler) ved grænseoverskridende salg skal efterleve de regler samt opkræve og afregne moms efter den sats, som gælder i forbrugslandet.

Rådet vedtog 5. december 2017 pba. forslag fra Kommissionen nye fælles momsregler ifm. elektronisk salg (e-handel) til forbrugere i EU. Reglerne indebærer, at elektronisk handel i højere grad sidestilles med handel i en fysisk butik, hvor der altid betales moms efter den sats og de regler, som gælder i det EU-land, hvor butikken er beliggende. Reglerne trådte i kraft 1. juli 2021 og udvider forbrugslandsprincippet.

Med de nye fælles momsregler blev bl.a. den såkaldte *fjernsalgsgrænse* for salg af varer til forbrugere i andre EU-lande end hjemlandet ændret. Tidligere skulle en EU-virksomhed, der solgte *varer* til en forbruger i et andet EU-land (fx Danmark), pålægge moms i forbrugslandet (fx 25 pct. dansk moms i Danmark), når virksomhedens salg til forbrugslandet lå over *forbrugslandets fjernsalgsgrænse* (fx 280.000 kr. i Danmark). Fjernsalgsgrænserne blev fastsat nationalt, men skulle ligge mellem 35.000 og 100.000 euro.

Med de nye fælles momsregler vedr. elektronisk *varesalg* til forbrugere i EU blev den nationale fjernsalgsgrænse erstattet af en *fælles EU-fjernsalgsgrænse* på 10.000 euro for årligt samlet salg til andre EU-lande end hjemlandet. De nye regler betyder således,

at en EU-virksomhed, der sælger varer til en forbruger i et andet EU-land (fx Danmark), betaler moms i forbrugslandet (fx 25 pct. dansk moms i Danmark), når virksomhedens samlede salg af varer og ydelser omfattet af forbrugslandsprincippet til forbrugere i andre EU-lande end hjemlandet overstiger 10.000 euro årligt.

Tidligere har man i EU ikke haft en fjernsalgsgrænse for salg af *ydelser* til forbrugere i EU. De nye regler indebærer dog, at den fælles EU-fjernsalgsgrænse også gælder de ydelser, der er omfattet af forbrugslandsprincippet, dvs. fx elektroniske ydelser, teleydelser samt restaurant- og cateringydelser.

De nye fælles momsregler ifm. elektronisk salg til forbrugere i EU indebærer således samlet set, at en virksomhed, som har grænseoverskridende salg af varer og/eller ydelser til *forbrugere* i andre EU-lande end hjemlandet, i højere grad skal pålægge salget moms efter regler og satser i det land, hvor den enkelte forbruger befinder sig.

Konkret betyder det, at en EU-virksomhed, der sælger *varer og/eller ydelser* til *en forbruger* i et andet EU-land (fx Danmark), pålægges moms i forbrugslandet (fx 25 pct. dansk moms i Danmark), hvis det samlede salg af varer og/eller ydelser til forbrugere i andre EU-lande end hjemlandet overstiger 10.000 euro årligt.

Kommissionen har desuden i en handlingsplan fra 2016 foreslået at indføre et såkaldt *endeligt momssystem*, der udvider forbrugslandsprincippet, så det også gælder salg mellem virksomheder. Forslaget indebærer, at en virksomhed i ét EU-land, der sælger varer eller ydelser til en *virksomhed* i et andet EU-land, skal opkræve moms efter de momsregler og -satser, som gælder i det EU-land, hvor køber befinder sig. Forslaget om det endelige momssystem er ikke vedtaget i Rådet.

Kommissionen vurderer, at udvidelsen af forbrugslandsprincippet mindsker behovet for harmonisering af momssatserne i EU. På den baggrund har Kommissionen 18. januar 2018 fremsat forslag om fælles EU-regler til anvendelse af reducerede momssatser, superreducerede momssatser og nulsatser. Forslaget skal sikre, at EU-landenes muligheder for at anvende reducerede satser ligestilles og gøres mere fleksible.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 113 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), der kræver høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg samt enstemmig vedtagelse i Rådet.

3. Formål og indhold

I det nuværende momssystem er EU-landene i udgangspunktet forpligtede til at anvende en normalsats for moms på minimum 15 pct. Momsdirektivet giver i sin aktuelle form mulighed for, at EU-landene *kan* anvende op til to reducerede satser på minimum 5 pct.

Anvendelsen af reducerede satser er begrænset til udvalgte vare- og ydelsesgrupper, som fremgår af en såkaldt *positiv* liste, der optegner de vare- og ydelsesgrupper, hvor

det er tilladt at anvende reducerede satser. Af den positive liste fremgår bl.a. levnedsmidler, vandforsyning og farmaceutiske produkter.

I tillæg til de reducerede satser har en række EU-lande fået særlig bemyndigelse til – ud over de fælles regler, som giver mulighed for op til 2 reducerede satser – at have landespecifikke undtagelser. De landespecifikke undtagelser indebærer, at nogle lande kan anvende mere end to reducerede satser (minimum 5 pct.) og/eller superreducerede momssatser på 0-5 pct. eller nulsatser og derved således afvige fra de regler, der gælder generelt.

I Danmark anvendes, ud over en normalsats for moms på 25 pct., bl.a. nulsats på aviser.

Kommissionens forslag

Kommissionens forslag af 18. januar 2018 søger at indføre enslydende regler for anvendelse af reducerede momssatser i EU.

Momssatser

Kommissionens forslag fastholder, at EU-landene er forpligtede til at anvende en normalsats for moms på minimum 15 pct. samt har mulighed for at anvende op til to reducerede momssatser på minimum 5 pct. Samtidig foreslår Kommissionen ens regler blandt EU-landene mht. muligheden for yderligere afvigelser. Konkret indebærer forslaget, at EU-landene i tillæg til normalsatsen og de reducerede satser *kan* indføre én superreduceret momssats på 0-5 pct. og yderligere én nulsats, *jf. tabel 1*.

Anvendelsesområde

Kommissionen lægger i sit forslag op til, at den *positive liste*, der i dag optegner de vare- og ydelsesgrupper, hvor det er tilladt at anvende reducerede satser, erstattes af en såkaldt *negativ* liste, der optegner de vare- og ydelsesgrupper, hvor det *ikke* er tilladt at anvende reducerede satser, superreducerede satser eller nul-satser, og som derfor skal pålægges normalsatsen på minimum 15 pct.

Landespecifikke undtagelser

Kommissionen lægger med sit forslag op til at afvikle de landespecifikke undtagelser, som gælder i dag. Afviklingen af landespecifikke undtagelser skal ses i lyset af, at EU-landenes muligheder for at anvende reducerede satser udvides med overgangen fra en positiv liste til en negativ liste.

Sikkerhedsmekanisme mod konkurrenceforvridninger

For at sikre, at anvendelsen af reducerede satser, superreducerede satser og nulsatser for moms ikke skaber utilsigtede konkurrenceforvridninger, foreslår Kommissionen desuden som noget nyt at indføre en budgetklausul. Den indebærer, at den gennemsnitlige vægtede momssats skal være mindst 12 pct. i hvert EU-land.

Løbende evaluering

Kommissionen forpligter sig med sit forslag til hvert femte år at forelægge Rådet en gennemgang af den negative liste over vare- og ydelsesgrupper, som ikke er omfattet af muligheden for reducerede momssatser, og som derfor skal pålægges normalsatsen på minimum 15 pct. Revision af den negative liste skal ske ved et ændringsdirektiv.

Formandskabets kompromisforslag

Det slovenske formandskab har senest 15. november 2021 fremsat et kompromisforslag om enslydende regler for anvendelsen af reducerede momssatser i EU.

Momssatser

Formandskabets kompromis fastholder Kommissionens forslag om, at EU-landene er forpligtede til at anvende en normalsats for moms på minimum 15 pct. samt har mulighed for at anvende to reducerede momssatser på minimum 5 pct., én super-reduceret sats på 0-5 pct. og yderligere én nulsats.

Anvendelsesområde

Formandskabets kompromis afviger fra Kommissionens forslag om at erstatte den gældende positive liste med en negativ liste. Formandskabet foreslår i stedet at fastholde det i dag gældende princip om en positiv liste.

Kompromisforslaget lægger op til en positiv liste over vare- og ydelsesgrupper, som er bredere end den, der gælder i dag, *jf. bilag 1*. Konkret udformes den positive liste, så vare- og ydelsesgrupper kan være omfattet af muligheden for *reducerede momssatser*, hvis de fremmer klimamål eller social- og sundhedspolitiske formål. Ligeledes kan varer og ydelser være omfattet af muligheden for anvendelse af reducerede momssatser, hvis dette tjener formål af almen interesse og kommer den almindelige forbruger til gode. Af den positive liste, som formandskabet lægger op til, fremgår dog også en række andre vare- og ydelsesgrupper, der ikke synes at falde under disse kriterier. Det drejer sig om bl.a. import af kunst samt levering af heste og ydelser ifm. hold af heste samt også visse varer, der belaster miljø og klima, herunder pesticider, gødning, fossile brændsler og brænde.

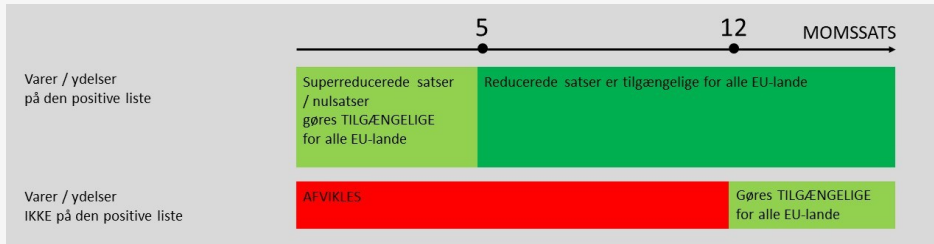
Landespecifikke undtagelser

Hvor Kommissionen foreslår, at *samtlige* landespecifikke undtagelser afvikles, indebærer kompromisforslaget, at alene *visse* landespecifikke undtagelser vil skulle afvikles, mens de resterende landespecifikke undtagelser gøres tilgængelige for samtlige EU-lande., *jf. boks 1*.

Boks 1

Håndtering af gældende landespecifikke undtagelser iht. formandskabets kompromisforslag

Formandskabet foreslår, at de i dag gældende landespecifikke undtagelser inddeles i kategorier alt efter i) om der er tale om vare- og ydelsesgrupper på den positive liste, som kompromisforslaget lægger op til og ii) hvilke satser, der anvendes i dag. Kategorierne håndteres forskelligt, således at nogle landespecifikke undtagelser afvikles, mens andre gøres tilgængelige for samtlige EU-lande.

Kategori 1

Undtagelser i form af satser **under 5 pct. på vare- og ydelsesgrupper, som fremgår af den positive liste**: De EU-lande, som pr. 1. januar 2021 anvendte satser under 5 pct. på vare- og ydelsesgrupper, som fremgår af kompromisforslagets positive liste, vil kunne fortsætte hermed.

Kategori 2

Undtagelser i form af reducerede satser **under 12 pct. på vare- og ydelsesgrupper, som ikke fremgår af den positive liste**: De EU-lande, som pr. 1. januar 2021, anvendte reducerede satser under 12 pct., superreducerede satser og nulsatser, på vare- og ydelsesgrupper, som ikke fremgår af kompromisforslagets positive liste, skal udfase anvendelse af disse undtagelser. Udfasningen skal ske inden 1. januar 2030 eller ved vedtagelsen af det endelige momssystem, afhængig af hvad der indtræffer tidligst.

Kategori 3

Undtagelser i form af reducerede satser på **12 pct. eller derover på vare- og ydelsesgrupper, som ikke fremgår af den positive liste**: De EU-lande, som pr. 1. januar 2021 anvender reducerede satser på 12 pct. eller derover, på vare- og ydelsesgrupper, som ikke fremgår af kompromisforslagets positive liste, vil kunne fortsætte hermed.

Ligebehandling

For at sikre ligebehandling af alle EU-lande vil øvrige EU-lande nationalt kunne indføre reducerede momssatser, superreducerede momssatser og nulsatser på varer og ydelse svarende til de landespecifikke undtagelser, som nogle EU-lande gør brug af pr. 1. januar 2021, og som efter kompromisforslaget ikke udfases. Undtagelserne skal være implementeret inden udgangen af 2024, hvorefter retten til at gøre brug heraf frafalder.

Kilde: Formandskabets kompromis af 15. november 2021

Sikkerhedsmekanisme mod konkurrenceforvridninger

Formandskabets kompromis forlader Kommissionens forslag om at indføre en *budgetklausul* for at begrænse graden af konkurrenceforvridning. I stedet foreslår formandskabet at begrænse graden af konkurrenceforvridning ved at begrænse brugen af reducerede satser samt superreducerede satser og nulsatser. Formandskabets lægger konkret op til, at

- reducerede satser kan anvendes på maksimalt 24 vare- og ydelsesgrupper på den positive liste

- superreducerede satser og nulsatser alene kan anvendes på maksimalt 7 udvalgte vare- og ydelsesgrupper på den positive liste
- at de landespecifikke undtagelser, jf. ovenfor, som anvendes, tæller med i opgørelsen af de hhv. 24 og 7 vare- og ydelsesgrupper.

Det bemærkes, at det iht. formandskabets kompromis er muligt at anvende reducerede satser samt superreducerede satser og nulsatser på enkelte varer og ydelser i en vare- og ydelsesgruppe uden nødvendigvis at skulle anvende reducerede satser samt superreducerede satser og nulsatser på andre varer og ydelser i samme vare- og ydelsesgruppe.

De EU-lande, som i dag anvender reducerede satser på varer og ydelser i mere end 24 vare- og ydelsesgrupper eller superreducerede satser og nulsatser på varer og ydelser i mere end 7 vare- og ydelsesgrupper skal udfase anvendelsen, således at de 1. januar 2030 har reduceret anvendelsen af reducerede satser samt superreducerede satser og nulsatser til varer og ydelser i maksimalt hhv. 24 og 7 vare- og ydelsesgrupper.

Formandskabets kompromis lægger slutteligt op til en såkaldt solnedgangsklausul, der indebærer, at muligheden for at anvende reducerede momssatser på visse varer og ydelser skal udfases, herunder bl.a. varer, der belaster klima og miljø. Således skal reducerede momssatser for fossile brændsler, brænde og andre varer med tilsvarende CO₂-aftryk (fx tørv) udfases senest 1. januar 2030, mens reducerede momssatser for pesticider og gødning skal udfases senest 1. januar 2032.

Løbende evaluering

Formandskabets kompromis fastholder, at Kommissionen forpligtes til hvert femte år at forelægge Rådet en rapport med en gennemgang af den positive liste over varer og ydelser, som er omfattet af muligheden for reducerede momssatser. I det omfang, at Kommissionens rapport giver anledning til en revision af den positive liste, skal revisionen ske ved et ændringsdirektiv, som vedtages af Rådet.

Tabel 1**Regler for momssatser – gældende, iht. Kommissionens forslag og iht. formandskabets kompromis**

	Gældende regler	Kommissionens forslag	Formandskabets kompromis
Satser			
Normalsats, min. 15 pct.	x	x	x
Første reducerede sats, min 5 pct.	x	x	x
Anden reducerede sats, min. 5 pct.	x	x	x
Superreduceret sats, 0-5 pct.		x	x
Nulsats, 0 pct.		x	x
Anvendelsesområde			
Reducerede satser	vare- og ydelsesgrupper på den positive liste	vare- og ydelsesgrupper <i>ikke</i> på den negative liste	vare- og ydelsesgrupper på den positive liste
Superreducerede / nulsatser	landespecifikke undtagelser	vare- og ydelsesgrupper <i>ikke</i> på den negative liste	udvalgte vare- og ydelsesgrupper på den positive liste
Landespecifikke undtagelser	mere end 250 landespecifikke undtagelse	afvikling af samtlige landespecifikke undtagelser	visse landespecifikke undtagelser afvikles, de resterende gøres tilgængelige for alle EU-lande (med frist for implementering ultimo 2024).
Sikkerhedsmekanisme		budgetklausul	reducerede satser på max. 24 vare- og ydelsesgrupper, superreducerede satser og nulsatser på max. 7 vare- og ydelsesgrupper

Anm.:

Kilde: Kommissionen

4. Europa-Parlamentets holdning

Forslaget kræver høring af Europa-Parlamentet i overensstemmelse med proceduren i TEUF artikel 113. Europa-Parlamentet har godkendt Kommissionens forslag, men har en række ønsker til ændringer. Idet kompromisforslaget indeholder væsentlige ændringer ift. Kommissionens forslag, ventes forslaget at kræve en ny høring af Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Regulering af EU-landenes muligheder for at anvende reducerede momssatser, superreducerede satser og nulsatser kræver fælles EU-lovgivning. Regeringen vurderer derfor, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

I Danmark anvendes i udgangspunktet enhedsmoms, således at der ifm. levering af alle varer og ydelser omfattet af momspligten anvendes en momssats på 25 pct. Derudover anvender Danmark nulsats på trykte og elektroniske aviser.

Den danske enhedsmoms fremmer det grundlæggende hensyn, at momsen er neutral ift. virksomhedernes konkurrencesituation og ift. forbrugers dispositioner. Brugen af reducerede momssatser er i princippet et brud med neutraliteten i moms-systemet.

Anvendelse af reducerede satser, en superreduceret sats eller udvidet omfang af varer omfattet af nulsatsen vil kræve en ændring af momsloven.

For en uddybende beskrivelse af dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser henvises til Skatteministeriets reviderede grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 11. april 2018.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser (herunder konsekvenser for regioner og kommuner)

EU-lande, der vælger at gøre brug af øgede muligheder for reducerede momssatser m.v. vil opleve negative statsfinansielle konsekvenser. Hvis Danmark ikke vælger at gøre brug af muligheden for at anvende reducerede momssatser, vurderes forslaget at påvirke de offentlige finanser, i det omfang anvendelsen af reducerede momssatser i andre EU-lande fører til ændringer i grænschandlen. Et konkret skøn herfor kan endnu ikke fastslås, da det vil afhænge af eventuelle fremtidige ændringer i momssatserne i andre EU-lande.

Desuden vurderes forslaget at medføre øgede administrative omkostninger i de EU-lande, der vælger at gøre brug af mulighederne for at anvende flere og/eller forskellige satser ift. i dag, idet myndighederne i EU-landene er forpligtede til at ajourføre et register over de anvendte satser (reducerede, superreducerede og nulsatser). Hertil kan forslaget medføre øgede administrative omkostninger for myndighederne i Danmark, fordi danske virksomheder kan få større behov for Skatteforvaltningens rådgivning, i det omfang de lande, virksomhederne opererer i, vil anvende flere forskellige satser end i dag.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Hvis Danmark ikke vælger at gøre brug af muligheden for at anvende reducerede momssatser, vurderes forslaget i sig selv ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser i Danmark ud over de beskrevne statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det bemærkes, at differentierede momssatser i udgangspunktet har samfundsøkonomiske konsekvenser, fordi de bidrager til at ændre de relative priser på varer og ydelser. Således kan forslaget alt andet lige have negative samfundsøkonomiske konsekvenser i de EU-lande, som øger anvendelsen af reducerede satser, superreducerede satser og nulsatser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget ventes at kunne medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser for de erhverv, som er påvirket af grænsehandel, fordi grænsehandel med varer, der er pålagt reducerede satser, superreducerede satser eller nulsatser i andre lande, vil virke konkurrenceforvridende. Det ventes desuden, at forslaget kan medføre øgede administrative byrder for erhvervslivet, i det omfang andre EU-lande vælger at gøre brug af mulighederne for at anvende flere forskellige satser end i dag, da danske virksomheder i så fald vil skulle tage højde herfor ved salg til andre EU-lande. Afhængig af omfanget af sådanne administrative byrder kan der evt. være en negativ påvirkning på BNP. Omfanget af en sådan påvirkning kan dog ikke skønnes, førend EU-landene har implementeret forslaget.

8. Høring

For høringssvar henvises til Skatteministeriets reviderede grund- og nærhedsnotat af 11. april 2018.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har traditionelt været uenighed blandt EU-landene om udformning af fællesregler for momssatser.

Nogle lande har i forhandlingerne trukket i retning af færre muligheder for anvendelse af reducerede satser, superreducerede satser og nulsatser samt hurtig udfasning af muligheder for at anvende reducerede satser på visse varer og ydelser, mens andre lande har argumenteret for behovet for øget national fleksibilitet, herunder særligt ift. nationale særinteresser.

Et væsentligt element i forhandlingerne har været håndteringen af de landespecifikke undtagelser, som gælder i dag. I forbindelse med formandskabets kompromisforslag, der begrænser brugen af særligt superreducerede satser og 0-satser og udfaser mange undtagelser, har Kommissionen mhp. at sikre lige vilkår for alle EU-lande påpeget vigtigheden af, at de landespecifikke undtagelser, som ikke afvikles, gøres tilgængelige for samtlige EU-lande.

Samtlige EU-lande ventes at kunne støtte et forslag på linje med det aktuelle kompromis.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder, at et neutralt momssystem med én momssats bedst sikrer lige konkurrence samt indebærer færrest administrative og erhvervsøkonomiske byrder. Regeringen står derfor fast på, at Danmark, som forslaget også giver mulighed for, fastholder den nuværende danske enhedsmoms.

For at begrænse brugen af reducerede satser, superreducerede satser og nulsatser mest muligt, har regeringen arbejdet aktivt for at fastholde princippet om en positiv liste, der optegner varer og ydelser, hvor det er tilladt at anvende reducerede satser

frem for Kommissionens forslag om en negativ liste, der optegner de varer og ydelser, hvor det *ikke* er tilladt at anvende reducerede satser, og som derfor skal pålægges normalsatsen på minimum 15 pct.

Regeringen vurderer, at reducerede momssatser til fremme af andre politiske mål ikke er et effektivt instrument og indebærer væsentlige administrative omkostninger, og at fx klimapolitiske, sundhedspolitiske og socialpolitiske mål bedst fremmes gennem andre initiativer.

Regeringen lægger vægt på at begrænse muligheden for anvendelse af reducerede satser på varer og ydelser, som hæmmer EU's klimamål eller er til skade for miljøet, eller alternativt for hurtig udfasning af denne mulighed.

Regeringen lægger vægt på, at muligheden for at anvende superreducerede satser og nulsatser begrænses mest muligt og alene omfatter udvalgte varer på den positive liste.

Regeringen støtter generelt et momssystem, der baseres på forbrugslandsprincippet, da forbrugslandsbeskatning medfører, at virksomheder kan konkurrere på mere lige vilkår og derfor skaber mindre behov for harmonisering af momsregler. Regeringen kan på baggrund af den øgede anvendelse af forbrugslandsmoms som følge af nye fælles momsregler ifm. elektronisk salg til forbrugere i EU acceptere formandskabets kompromis, men bemærker, at reducerede momssatser uanset øget forbrugslandsbeskatning kan føre til øget aktivitet i den fysiske grænsehandel og dermed til statsfinansielle og erhvervsøkonomiske tab.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg 16. juni 2021 forud for ECO-FIN 18. juni 2021.

Bilag 1: Vare- og ydelsesgrupper på den positive liste, gældende og foreslåede

Gældende positive liste	Formandskabets foreslåede positive liste
1 Levnedsmidler	Levnedsmidler
2 Vandforsyning	Vandforsyning
3 Farmaceutiske produkter	Farmaceutiske produkter, inkl. hygiejnebind
4 Medicinsk udstyr	Medicinsk udstyr
5 Befordring af personer og disses bagage	Befordring af personer og disses bagage
6 Bøger, aviser og magasiner	Bøger, aviser og magasiner, inkl. brochurer malebøger, kort mv.
7 Adgang til kulturelle ydelser	Adgang til kulturelle ydelser, inkl. livestreaming
8 Radio- og TV-modtagelse	Radio- og TV-modtagelse, inkl. streaming
9 Levering af ydelser af forfattere, komponister mv.	Levering af ydelser af forfattere, mv.
10 Levering, opførelse, renovering og ombygning af boliger som led i en socialpolitik	Levering, opførelse, renovering og ombygning af boliger som led i en socialpolitik, inkl. udlejning af beboelsesejendomme
10a Renovering og reparation af privat beboelse	Renovering, inkl. nedrivning og rekonstruering, og reparation af boliger, opførelse og renovering af offentlige bygninger og andre bygninger brugt til aktiviteter med offentlig interesse
10b Vinduespudsning og rengøring i private husholdninger.	Vinduespudsning og rengøring i private husholdninger.
10c	Levering og installation af solceller på boliger og offentlige bygninger.
11 Levering af varer og ydelser i landbrugsproduktionen	Levering af varer og ydelser til landbrugsproduktion, indtil 1. januar 2032 inkl. kemiske pesticider og gødning.
11a	Væddeløbsheste og levering af tilhørende ydelser.
12 Ophold på hoteller o. lign.	Ophold på hoteller o. lign.
13 Entré til sportsbegivenheder	Entré til sportsbegivenheder, inkl. live streaming.
14 Adgang til brug af sportsfaciliteter	
15 Levering af varer og ydelser fra velgørende og sociale organisationer	Levering af varer og ydelser fra velgørende og sociale organisationer
16 Begravelsesvirksomhed samt levering af varer hertil	Begravelsesvirksomhed samt levering af varer hertil
17 Læge- og tandlægebehandling mv.	Læge- og tandlægebehandling mv.
18 Ydelser ifm. afledning af spildevand, renholdelse af gader, renovation mv.	Ydelser ifm. afledning af spildevand, renholdelse af gader, renovation mv.
19 Reparation af cykler, sko og lædervarer, beklædningsgenstande og linned	Reparation og ændring af husholdningsapparater, sko og lædervarer, beklædningsgenstande og linned
20 Pleje i hjemmet såsom hjemmehjælp og pleje af børn, ældre, syge eller handicappede	Pleje i hjemmet såsom hjemmehjælp og pleje af børn, ældre, syge eller handicappede
21 Frisørvirksomhed	Frisørvirksomhed
22	Levering af diverse energiressourcer, indtil 1. januar 2030 inkl. naturgas og brænde
23	Planter og blomster
24	Børnetøj og -sko samt børnesæder
25	Cykler, inkl. elcykler udlejning og reparation
26	Levering af kunstgenstande, samlere objekter og antikviteter
27	Juridiske ydelser ifm. sager med beskikket advokat eller arbejdsretslig karakter
28	Redskaber beregnet til brug for redningsarbejde og førstehjælp leveret til offentlige myndigheder og nonprofitorganisationer
29	Ydelser til operation af fyrbåde og -tårne, navigationshjælp og redningstjenester

Anm.: **Rød** tekst angiver elementer, som foreslås fjernet. **Grøn** tekst angiver elementer, som foreslås tilføjet.

Kilde: Formandskabets kompromisforslag af 15. november 2021.

Dagsordenspunkt 3: Fremskridtsrapport på forslag i fit-for-55-pakken (CO₂-grænsetilpasningsmekanisme, energibeskatningsdirektivet, social klimafond)

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

Det slovenske formandskab forventes på ECOFIN 7. december 2021 at orientere om sin fremskridtsrapport, som ventes at indeholde beskrivelse af status for arbejdet med tre af forslagene i EU's fit-for-55-pakke. Det vedrører forslagene om indførslen af en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM), en revision af energibeskatningsdirektivet (ETD) samt oprettelsen af en social klimafond (SCF). Formandskabets fremskridtsrapport foreligger endnu ikke.

Forslagene er en del af 'Fit for 55'-pakken, der blev præsenteret 14. juli 2021, og som har til formål at udmønte EU's 2030-klimamål om 55 pct. reduktion i CO₂-udledninger frem mod 2030 (i forhold til 1990-niveauet).

De tekniske drøftelser af forslagene er endnu på et tidligt stadium og der er ikke fremlagt kompromisforslag.

Landene ventes generelt at kunne tage fremskridtsrapporten til efterretning. Der skal ikke være forhandlinger eller træffes beslutninger på ECOFIN 7. december.

Regeringen forventer at kunne tage fremskridtsrapporten til efterretning.

Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan bidrage til at indfri EU's klimamål for 2030 samt drive den grønne omstilling både i Danmark og i EU mod klimaneutralitet i senest 2050.

2. Baggrund

Fremskridtsrapporten fra det slovenske formandskab ventes at gøre status for de tekniske drøftelser af lovforslagene om indførslen af en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (KOM (2021) 0564), en revision af Energibeskatningsdirektivet (KOM (2021) 0563) samt oprettelsen af en Social Klimafond (KOM (2021) 0568). For uddybende om de tre forslag henvises til grund- og nærhedsnotater herom, der er oversendt til Folketingets Europaudvalg henholdsvis 1. oktober 2021 (CBAM), 8. oktober 2021 (ETD) og 17. september 2021 (SCF).

Forslagene er fremsat som en del af Kommissionens 'Fit for 55'-pakke, der skal bidrage til at realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet som fastlagt i den europæiske klimalov (forordning (EU) 2021/1119). De tre forslag skal i høj grad ses i sammenhæng med de øvrige forslag i fit-for-55-pakken, herunder særligt forslaget om en revision og udvidelse af CO₂-kvotehandelssystemet (KOM (2021) 0551).

3. Formål og indhold

Fremskridtsrapporten ventes at have til formål at gøre status for de tekniske drøftelser af forslagene om indførslen af en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme, en revision af energibeskatningsdirektivet samt oprettelsen af en social klimafond. De tekniske drøftelser af forslagene er endnu på et tidligt stadium og der er ikke fremlagt kompromisforslag, ligesom der ikke vil skulle forhandles eller træffes beslutninger vedr. forslagene på ECOFIN 7. december.

CO₂-grænsetilpasningsmekanismen

Kommissionens forslag om indførslen af en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme har til formål at adressere risikoen for drivhusgaslækage - det vil sige udflytning af CO₂-intensiv produktion på grund af omkostninger relateret til EU's klimapolitik til tredjelande med en mindre ambitiøs klimapolitik - samt at give producenter i tredjelandsene et økonomisk incitament til en mere klimavenlig produktion.

Forslaget har til hensigt at udligne CO₂-prisen mellem visse indenlandske og importerede varer og præsenteres som et alternativ til håndteringen af lækage-udfordringen gennem bl.a. tildeling af gratis kvoter under EU's kvotehandelssystem. Forslaget lægger op til en indførelse af mekanismen i tre perioder. Perioden fra 2023 til 2025 vil være en overgangsperiode, hvor der indsamles data på de importerede varer uden finansiell justering. I perioden mellem 2026 og 2035 vil der ske en gradvis indfasning af mekanismen i takt med, at gratis kvoter for inkluderede sektorer udfases. Efter 2036 vil mekanismen være fuldt indfaset.

For uddybende beskrivelse af forslaget henvises til grund- og nærhedsnotat herom, der er oversendt til Folketingets Europaudvalg 1. oktober 2021.

Revision af energibeskatningsdirektivet

Kommissionens forslag til en revision af energibeskatningsdirektivet indebærer, at direktivets anvendelsesområde udvides til også at omfatte ny teknologi, biomasse samt energiprodukter anvendt i forbindelse med passagerflyvning samt færgefart inden for EU.

Samtidig foreslår Kommissionen at omlægge direktivets minimumssatser. Omlægningen skal sikre en generel forhøjelse af minimumssatserne i EU, ligesom omlægningen indebærer, at minimumssatserne fastsættes efter energiprodukternes energiindhold og ikke efter volumen, som er tilfældet i dag. Kommissionens foreslår ligeledes, at minimumssatserne skal afhænge af energiprodukternes klima- og miljøpåvirkning, idet produkter med forskellig klima- og miljøpåvirkning indføres på forskellige trin for minimumssatser. Således vil fx fossile brændstoffer, som benzin og gasolie, beskattes efter en højere minimumssats end fx lavemissionsbrændstoffer.

Slutteligt foreslår Kommissionen, at minimumssatserne indekseres, således at man med revisionen sikrer et tidssvarende prissignal, som ikke udhules med tiden.

For uddybende beskrivelse af forslaget henvises til grund- og nærhedsnotat herom, der er oversendt til Folketingets Europaudvalg 8. oktober 2021.

En social klimafond

Fonden skal ifølge Kommissionen overordnet have til formål at bidrage til omstilling mod klimaneutralitet ved at adressere sociale effekter som følge af at udvide kvotehandel til vejtransport og bygninger, som det foreslås i Kommissionens forslag til revision af EU's kvotehandelssystem (KOM (2021) 0551). Fondens specifikke målsætning er at yde støtte til udsatte husholdninger, udsatte transportbrugere og udsatte mikrovirksomheder. Kommissionen foreslår en social klimafond på i alt 72,2 mia. euro (løbende priser).

For uddybende beskrivelse af forslaget henvises til grund- og nærhedsnotat herom, der er oversendt til Folketingets Europaudvalg 17. september 2021.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal høres i overensstemmelse med TEUF artikel 115 og artikel 294. Europa-Parlamentets holdning til forslagene kendes endnu ikke.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant for selve fremskridtsrapporten.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Fremskridtsrapporten vil ikke i sig selv medføre lovgivningsmæssige konsekvenser. Selve forslagene forventes at have lovgivningsmæssige konsekvenser, jf. oversendte grund- og nærhedsnotater herom.

7. Økonomiske konsekvenser

Fremskridtsrapporten har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, mens forslagernes indhold vurderes at have væsentlige økonomiske konsekvenser, jf. oversendte grund- og nærhedsnotater herom.

8. Høring

Fremskridtsrapporten har ikke været i ekstern høring.

Forslagene har bl.a. været i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi-, og Forsyningspolitik (CBAM, ETD, SCF) og Specialudvalget for Skatter og Afgifter (CBAM, ETD), jf. fremsendte grund- og nærhedsnotater om de tre forslag.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at øvrige lande tager fremskridtsrapporten til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen venter at kunne tage fremskridtsrapporten til efterretning.

Regeringen hilser overordnet Kommissionens 'Fit for 55'-pakke velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan indfri EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet samt drive den grønne omstilling både i Danmark og i hele EU mod klimaneutralitet senest i 2050.

For regeringens holdning til de enkelte forslag henvises til oversendte grund- og nærhedsnotater herom.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Fremskridtsrapporten er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

De tre forslag er forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med oversendelsen af grund- og nærhedsnotater herom.

Dagsordenspunkt 4: Fremskridtsrapport om styrkelse af bankunionen

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN 7. december 2021 ventes forelagt en halvårlig fremskridtsrapport fra formandskabet om styrkelse af bankunionen (det styrkede banksamarbejde). Fremskridtsrapporten til ECOFIN redegør for status for arbejdet med at styrke bankunionen. Fra dansk side forventer man at kunne tage fremskridtsrapporten til efterretning.

Aktuelt pågår et arbejde blandt EU-landene med at styrke bankunionen, dels på teknisk niveau og dels i den udvidede eurogruppe (uformelle møder for finansministrene fra alle EU-lande). EU-landene drøfter bl.a. mulighederne for etablering af en sektorfinansieret fælles indskyderforsikringsordning (EDIS) for landene i bankunionen, styrkelse af EU-rammerne for håndtering af nødlidende kreditinstitutter samt tiltag til at styrke kreditinstitutters robusthed og mindske risikoen for finansielle kriser i EU-landene.

Udvidet eurogruppe ventes ifm. ECOFIN 7. december 2021 at gøre status og drøfte det videre arbejde med styrkelse af bankunionen. Drøftelserne ventes at fortsætte i 1. halvår 2022

Evt. konkrete lovgivningsforslag fra Kommissionen i opfølgning på drøftelserne vil skulle fremsættes og drøftes i de sædvanlige EU-lovgivningsprocesser, og vil i den forbindelse skulle behandles i ECOFIN på et senere tidspunkt.

Der henvises i øvrigt til tidligere samlenotater om styrkelse af bankunionen oversendt til Folketingets Europaudvalg, senest forud for ECOFIN 18. juni 2021.

2. Baggrund

Bankunionen består af et fælles tilsyn ("Single Supervisory Mechanism" – SSM) i regi af Den Europæiske Centralbank, ECB, samt en fælles afviklingsmyndighed ("Single Resolution Mechanism/Board" – SRM/SRB), herunder en sektorfinansieret afviklingsfond ("Single Resolution Fund" – SRF). Bankunionen (ECB/SSM og SRM/SRB) er i funktion. Eurolandene deltager automatisk i bankunionen og ikke-eurolande kan vælge at deltage. Siden juli 2020 har ikke-eurolandene Bulgarien og Kroatien deltaget i bankunionen.

Kommissionen foreslog i 2015 en sektorfinansieret fælles indskyderforsikringsordning ("European Deposit Insurance Scheme" – EDIS) i bankunionen. ECOFIN vedtog i juni 2016, at politiske drøftelser om EDIS først indledes, når der er sket tilstrækkelige fremskridt med risikoreduktion i kreditinstitutterne, dvs. tiltag til at forbedre institutternes robusthed og reducere risikoen for kriser (risikoreduktions tiltag). EDIS vil alene omfatte bankunionens deltagerlande, mens risikoreduktions tiltag o.l. er finansiel regulering, der vedrører det indre marked og som udgangspunkt vil gælde for alle EU-lande og ikke kun for lande i bankunionen.

På det udvidede eurotopmøde i december 2018 besluttede EU-landene at nedsætte en højniveauarbejdsgruppe ("High Level Working Group" – HLWG), som skal skabe fremskridt mod etableringen af EDIS sammen med andre tiltag til styrkelse af bankunionen, herunder risikoreduktionstiltag. HLWG rapporterer løbende til EU-landenes finansministre i udvidet eurogruppe.

Drøftelserne blandt EU-landene om at styrke bankunionen finder også sted i en arbejdsgruppe i Rådet ("Ad Hoc Working Party on the Strengthening of the Banking Union" – AHWP) samt i en arbejdsgruppe i Kommissionen ("Expert Group on Banking, Payments and Insurance" – EGBPI).

Rådets formandskab ventes i forbindelse med ECOFIN 7. december 2021 at fremlægge en fremskridtsrapport om styrkelse af bankunionen.

3. Formål og indhold

EU-landenes drøftelser som led i styrkelsen af bankunionen handler bl.a. om krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter i EU-landene, fælles indskyderforsikringsordning (EDIS) for landene i bankunionen, tiltag til at styrke bankers grænseoverskridende aktiviteter ("Cross Border Integration") og EU-regulering af institutters beholdninger af statsobligationer ("Regulatory Treatment of Sovereign Exposures" – RTSE).

En højniveauarbejdsgruppe ventes at rapportere om drøftelserne i 2. halvår 2021 til udvidet eurogruppe forud for ECOFIN 7. december 2021. Udvidet eurogruppe ventes at drøfte den overordnede retning for det videre arbejde med at styrke bankunionen. Det skal ikke træffes beslutninger om konkrete tiltag. Drøftelserne om styrkelse af bankunionen ventes at fortsætte i 1. halvår 2022.⁵

Krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter

EU-landene drøfter, hvordan de fælles europæiske rammer for at håndtere nødlidende kreditinstitutter kan styrkes. Disse rammer består i EU's krisehåndteringsdirektiv ("Bank Recovery and Resolution Directive" – BRRD) for alle EU-lande og forordningen om afviklingsmekanismen for bankunionens deltagerlande (SRM-forordningen, "Regulation on Single Resolution Mechanism"). Rammerne for krisehåndtering og eventuelle ændringer heri omfatter i udgangspunktet alle EU-lande.

Drøftelserne omfatter en række sammenhængende emner, herunder:

- **Styrkelse af de fælles EU-rammer for krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter (BRRD/SRM-forordningen):** Det afgørende kriterie for, om krisehåndtering af nødlidende institutter sker inden for rammerne af de fælles europæiske regler i BRRD/SRM-forordningen er, om afviklingsmyndigheden (SRB i bankunionen og nationale myndigheder i lande uden for

⁵ Det nuværende arbejde med bankunionen foregår på basis af en køreplan besluttet i ECOFIN i juni 2016: [Council Conclusions on a roadmap to complete the Banking Union - Consilium \(europa.eu\)](https://www.consilium.europa.eu/en/press/communications/13130/).

- bankunionen) vurderer, at det er i *offentlighedens interesse* at afvikle et institut ("Public Interest Assessment" – PIA).⁶
- BRRD/SRM-forordningen indebærer bl.a., at aktionærer og kreditorer i nødlidende institutter bærer tab (bail-in). En sektorfinansieret afviklingsfond kan anvendes til at dække tab og rekapitalisere instituttet, når der er gennemført bail-in svarende til mindst 8 pct. af instituttets passiver. Alternativt, såfremt instituttet ikke håndteres inden for rammerne af BRRD/SRM-forordningen, håndteres instituttet iht. nationale regler og procedurer for insolvens o.l. i det land, hvor instituttet er hjemmehørende.
 - Drøftelserne handler om, hvorvidt (fortolkningen af) kriteriet (offentlighedens interesse) for at krisehåndtere nødlidende institutter inden for rammerne af BRRD/SRM-forordningen skal ændres og evt. udvides, så flere nødlidende institutter kan forventes håndteret inden for disse fælleseuropæiske rammer, frem for nationale (insolvens)rammer.
 - **Krisehåndtering af mindre og mellemstore kreditinstitutter**, som ikke håndteres inden for rammerne af BRRD/SRM-forordningen:
 - Drøftelserne handler om, hvorvidt der skal indføres et nyt fælleseuropæisk regime for krisehåndtering af mindre og mellemstore kreditinstitutter, som ikke krisehåndteres inden for rammerne af BRRD/SRM-forordningen, og hvordan regimet i givet fald skal udformes, herunder ift. regler for at aktionærer og kreditorer i nødlidende institutter bærer tab (bail-in). Overordnet skal det nye regime sikre, at nødlidende institutter likvideres og ophører (exit) på ordentlig vis.
 - De videre drøftelser vil kunne omfatte en mulig yderligere harmonisering af EU-landenes nationale regler for insolvensbehandling af nødlidende institutter, herunder vedr. kreditorhierarki, dvs. rækkefølgen i hvilken kreditorer i nødlidende institutter bærer tab.
 - Drøftelserne vedrører også rammerne for brug af indskydergarantifonde ("Deposit Guarantee Schemes" – DGS) til krisehåndtering, dvs. i hvilke situationer, der nærmere kan gøres brug af indskydergarantifonde til at understøtte krisehåndtering af et institut i problemer. Indskydergarantifonde kan bruges til at udbetale penge til indskydere som led i indskydergarantien (udbetalingssituationer), men kan – på visse betingelser – også bruges til at forhindre, at der opstår behov herfor (forebyggende/alternative tiltag), hvis den forebyggende/alternative anvendelse er billigere for indskydergarantifonden.
 - **Rammerne for brug af offentlige midler til krisehåndtering.** EU's statsstøtteregler indeholder krav om byrdefordeling, dvs. at aktionærer og kreditorer bærer tab, før der kan gives statsstøtte ifm. krisehåndtering af kreditinstitutter, men indeholder ikke som BRRD/SRM-forordningen et konkret

⁶ Krisehåndtering iht. BRRD/SRM-forordningen er i offentlighedens interesse, hvis det er nødvendigt for at opnå afviklingsmålene fastlagt i BRRD/SRM-forordningen, som er at **a)** sikre videreførelsen af kritiske funktioner, **b)** undgå betydelige negative virkninger for finansiel stabilitet, **c)** beskytte offentlige midler ved at minimere afhængigheden af ekstraordinær finansiel støtte fra det offentlige, **d)** beskytte indskydere omfattet af indskydergaranti, **e)** beskytte kundernes midler og aktiver.

- krav om bail-in på mindst 8 pct. af et nødlidende instituts passiver, førend afviklingsfonden kan anvendes til at dække tab eller rekapitalisere instituttet.
- Det drøftes bl.a., om Kommissionens meddelelse fra 2013 om EU-rammerne for statsstøtte til kreditinstitutter ("Banking Communication") skal ændres og i højere grad svare til reglerne i BRRD/SRM-forordningen, så reglerne for at aktionærer og kreditorer i nødlidende institutter bærer tab, skal være mere ensartede, uanset om institutterne krisehåndteres inden for BRRD/SRM-forordningen eller inden for nationale insolvensrammer og statsstøttereglerne.

Kommissionen ventes i løbet af 2022 at fremlægge forslag til revision af rammerne for krisehåndtering (revision af BRRD/SRM-forordningen og direktiv om nationale indskydergarantier (DGSD)). I sammenhæng med dette arbejde ventes Kommissionen at gennemføre en revision af rammerne for statsstøtte til kreditinstitutter (revision af bankmeddelelsen).

Fælles indskyderforsikring, EDIS

EU-landene drøfter, om der skal være en fælles indskyderforsikringsordning i bankunionen, og om der fortsat skal være nationale indskydergarantiordninger, samt hvordan sammenhængene mellem disse ordninger i givet fald skal være.

Det bliver bl.a. drøftet hvordan indledende faser af EDIS kan se ud, og hvordan en endelig løsning for EDIS kan udformes og indføres, samt hvordan EDIS kan etableres i sammenhæng med risikoreduktionstiltag. Derudover drøftes, hvilke finansielle institutter EDIS nærmere skal omfatte, i hvilke situationer EDIS vil kunne anvendes samt sammenhæng mellem EDIS og de øvrige krisehåndteringsrammer.

Fælles for alle de drøftede modeller for en indledende fase af EDIS er, at der alene ydes likviditetsstøtte og ikke tabsdeling, dvs. at et deltagende lands nationale indskydergarantifond kan opnå lån fra de øvrige landes fonde, hvor lånene skal tilbagebetales. Et spørgsmål er, om man efter en mulig første fase med likviditetsdækning skal gå over til fuld risikodeling mellem deltagerlandenes institutter, hvor der etableres en egentlig fælles indskyderforsikring, som både kan dække likviditet og tab. Både likviditets- og tabsdækning er en del af Kommissionens 2015-forslag.

Tiltag til at styrke kreditinstitutters grænseoverskridende aktiviteter

EU-landene drøfter tiltag til at styrke kreditinstitutters grænseoverskridende aktiviteter på tværs af det indre marked.

Drøftelserne handler bl.a. om, hvorvidt balancen mellem kompetencer til tilsyns- og afviklingsmyndigheder i EU-landene skal ændres i retning af flere kompetencer til hjemlande ("home" – det land hvor et institut er hjemmehørende) og færre kompetencer til værtslande ("host" – det land hvor et institut har et datterselskab). Det kaldes home-host-balancen. Det kan fx vedrøre kompetencer vedr. tilsyn og regulering af kreditinstitutters kapital og likviditet samt afvikling, herunder krav til nedskrivningsegne passiver i kreditinstitutter (NEP).

Det drøftes, om værtslandene så til gengæld skal have nogle sikkerhedsmekanismer ("safeguards"), som kan værne dem mod utilsigtede konsekvenser af en ændret home-host-balance og sikre finansiell stabilitet i værtslandene.

Regulering af statseksponeeringer (RTSE) og etablering af et sikkert aktiv ("safe asset")

Kreditinstitutters statseksponeeringer (beholdninger af statsobligationer) opnår i dag en særbehandling i reguleringen (i EU's kapitalkravsforordning), hvor der som hovedregel ikke er krav til institutterne om kapital til at modstå tab på statseksponeeringerne eller grænser for, hvor store statseksponeeringerne må være.

EU-landene drøfter, om den nuværende regulering af institutternes statseksponeeringer skal ændres, fx i retning af kapitalkrav afhængig af statseksponeeringernes størrelse ('koncentrationsrisiko') og evt. ift. risikoen ved enkelte statseksponeeringer ('kreditrisiko'). En reform af reguleringen af statseksponeeringer (RTSE-reform) vil i udgangspunktet gælde for alle EU-lande.

I sammenhæng hermed drøftes, om der bør etableres et såkaldt sikkert aktiv ("safe asset"), dvs. et finansielt aktiv med lav risiko, som institutterne kan investere i som et alternativ til statseksponeeringer mod deres hjemland. Drøftelserne er endnu på et tidligt stadie.

Reform af eurolandenes lånefacilitet og fælles offentlig bagstopper for afviklingsfonden

Der arbejdes derudover på nationalt at ratificere en aftalt reform af eurolandenes lånefacilitet, ESM ("European Stability Mechanism"), og en aftalt tidlig indførelse af en fælles offentlig bagstopper (fra 2022 i stedet for fra 2024). Bagstopperen består af en kreditlinje fra ESM og parallelle kreditlinjer fra hvert deltagende ikke-euro-lande. Bagstopperen kan i sidste ende yde lån til bankunionens sektorfinansierede afviklingsfond, SRF, efter at et nødlidende kreditinstituts aktionærer og kreditorer har båret tab (bail-in) og midlerne i SRF er opbrugt. Lån skal altid tilbagebetales, således at bagstopperen er finanspolitisk neutral på mellemlang sigt.⁷

Reformen af ESM og en tidlig indførelse af bagstopperen for SRF blev besluttet i udvidet eurogruppe ifm. ECOFIN 1. december 2020. Den tidlige indførelse af bagstopperen blev muliggjort af, at der vurderedes at være sket tilstrækkeligt fremskridt med at styrke EU-landenes institutters robusthed (risikoreduktion).

Ikke-eurolande, som vælger at deltage i bankunionen, vil kunne deltage i bagstopperen på ligeværdige vilkår med eurolande.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om fremskridtsrapporten.

⁷ Kun eurolande er omfattet af og ratificerer ændringen af ESM-traktaten. Den tidligere indførelse af bagstopperen sker med en ændring af en mellemstatslig aftale om SRF ("Intergovernmental Agreement on SRF"), som alle EU-lande (undtagen Sverige) har underskrevet. Danmark ratificerer først ændringen af IGA, hvis Danmark måtte vælge at deltage i bankunionen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og forslagetets konsekvenser herfor

ECOFIN's drøftelse af status for bankunionen har ikke i sig selv konsekvenser for gældende dansk ret. Tiltag vedr. finansiel regulering for alle EU-lande, som drøftes i sammenhæng med styrkelsen af bankunionen, kan have konsekvenser for gældende dansk ret. Det vil afhænge af udformningen af de enkelte tiltag.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

ECOFIN's drøftelse af status for bankunionen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser

ECOFIN's drøftelse af status for bankunionen har ikke i sig selv samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Tiltag til at styrke bankunionen kan have sådanne konsekvenser. Det vil afhænge af udformningen af det enkelte tiltag.

8. Høringer

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at tage fremskridtsrapporten til efterretning og støtte et videre arbejde med muligheder for at styrke bankunionen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forventer at kunne tage fremskridtsrapporten til efterretning. Regeringen støtter generelt arbejdet med at styrke bankunionen.

Der arbejdes overordnet for at styrke bankunionen, det indre marked og EU-landenes kreditinstitutters robusthed gennem passende og målrettede tiltag i den finansielle regulering omfattende alle EU-lande.

Det skal sikres, at ikke-eurolande kan vælge at deltage i bankunionen på ligeværdige vilkår med eurolande, hvilket foreløbig generelt vurderes at været sikret.

De gældende rammer for krisehåndtering og indskudsgarantiordninger fungerer generelt godt i Danmark. Regeringen er åben overfor målrettede justeringer af EU-reglerne for at sikre øget ensartethed og effektivitet. Der skal dog fortsat sikres en passende fleksibilitet, så det er muligt at bevare den danske tilgang til krisehåndtering, hvor nødlidende institutter som udgangspunkt afvikles kontrolleret, og bankkunder dermed vil have uhindret adgang til deres konti og bankforretninger, samtidig med, at der undgås brug af skatteydernes penge ifm. bankkriser.

Det støttes, at statsstøttere reglerne for finansielle institutter bringes i overensstemmelse med BRRD, herunder i relation til tabsabsorbering, så det i endnu højere grad

end i dag sikres, at det er institutternes aktionærer og kreditorer, som betaler regningen for bankkriser – ikke skatteyderne.

En reform af reguleringen af statsobligationer mv. (RTSE-reform) støttes, således at kapitalkrav afspejler risikoen for tab på disse obligationer.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Tidligere fremskridtrapporter om styrkelse af bankunionen har været forelagt Folketingets Europaudvalg, senest ifm. ECOFIN 18. juni 2021.

Dagsordenspunkt 5: Kommissionens pakke om kapitalmarkedsunionen – præsentation af forslag

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

På ECOFIN 7. december 2021 ventes Kommissionen at præsentere sin nye pakke af forslag, der skal bidrage til den fælles udvikling af EU-landenes finansielle markeder, den såkaldte kapitalmarkedsunion. Pakken ventes offentliggjort 25. november 2021. På baggrund af præsentationen ventes landene at have en indledende drøftelse af pakken.

Pakken ventes bl.a. at indeholde en meddelelse fra Kommissionen om arbejdet med kapitalmarkedsunionen. Arbejdet med kapitalmarkedsunionen har bl.a. været genstand for rådskonklusioner vedtaget på ECOFIN 1. december 2020.

Derudover ventes pakken at indeholde forslag på i alt fire områder, herunder forslag til en ny lovramme samt revision af tre eksisterende lovrammer.

Kommissionen ventes for det første at foreslå at etablere et såkaldt fælles europæisk adgangspunkt ("European Single Access Point" – ESAP), som digitalt samler offentlige finansielle og ikke-finansielle oplysninger om europæiske virksomheder, herunder om bæredygtighed, mhp. at bidrage til transparens af investeringsrelevante oplysninger og fremme investeringer, særligt på tværs af grænserne i EU.

Kommissionen ventes for det andet at foreslå at revidere direktiverne om forvaltere af alternative investeringsfonde ("Alternative Investment Fund Managers" – AIFM) og kollektive investeringsinstitutter ("Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities" – UCITS). Kommissionen ventes at foreslå målrettede justeringer til begge direktiver for bl.a. at fremme konkurrencen i EU og fonde som alternative finansieringskilder for virksomheder.

Kommissionen ventes for det tredje at foreslå at revidere forordningen om europæiske langsigtede investeringsfonde ("European Long-Term Investment Funds" - ELTIF). En ELTIF er en type af fond, der har til formål at sikre økonomisk og grøn vækst i EU gennem flere investeringer i langsigtede projekter, fx projekter inden for infrastruktur. Revisionen ventes at have til formål at fremme brugen af ELTIF blandt såvel professionelle investorer som detailinvestorer og dermed sikre flere langsigtede investeringer i økonomien.

Kommissionen ventes for det fjerde at foreslå at øge gennemsigtighed i handlen med finansielle instrumenter i EU, fx aktier og obligationer, herunder ved at styrke incitamentet til at etablere udbydere af såkaldt konsolideret løbende handelsinformation ("Consolidated Tape Provider" – CTP), der samler information om handel med værdipapirer på tværs af EU, fx priser. Konsolideret løbende handelsinformation skal sikre at investorer har let adgang til informationer om handelspriser og -volumen. Forslaget ventes implementeret gennem en revision af lovrammen for handlen

med finansielle instrumenter ("Markets in Financial Instruments Regulation/Directive" – MiFID II⁸/MiFIR⁹).

Regeringen støtter generelt arbejdet med ESAP, der vil kunne bidrage til øget transparens, særligt ift. bæredygtighedsoplysninger på tværs af EU. ESAP er et vigtigt skridt imod en velfungerende kapitalmarkedsunion og en vigtig brik i at fremme private investeringer i den bæredygtige omstilling. Regeringen lægger bl.a. vægt på, at ESAP i videst muligt omfang skal bygge på eksisterende systemer, fx vedr. indberetningen af regnskabsoplysninger, opbygges trinvist og at ESAP indeholder informationsområder, der modsvarer egentlig efterspørgsel fra brugerne.

Regeringen støtter generelt målrettede justeringer af investeringsfundsområdet for AIFM og UCITS, der kan bidrage til øget konkurrence, ensartede vilkår på tværs af nationale regelsæt og god likviditets- og risikostyring. Regeringen lægger vægt på, at eksisterende velfungerende forretningsmodeller bevares og at reglerne sikrer et fortsat højt niveau for investorbeskyttelse samt har fokus på risikohåndtering.

Regeringen støtter generelt målrettede justeringer af langsigtede investeringsfonde (ELTIF) for at sikre, at rammen er anvendelig og relevant for investorer samtidig med, at der er tillid til produktet. Regeringen lægger stor vægt på, at en udvidelse af adgangen til investeringer i ELTIF for detailinvestorer ledsages af et højt niveau af investorbeskyttelse på linje med anden lovgivning samt hensigtsmæssig investeringsrådgivning.

Regeringen støtter generelt arbejdet med at sikre konkurrencedygtige og velfungerende finansielle markeder i revisionen af MiFID II/MiFIR, herunder gennem styrket gennemsigtighed i priser og likviditet for handler med finansielle instrumenter. Regeringen lægger vægt på at platforme for konsolideret handelsinformation skal have en sund forretningsmodel.

Efter offentliggørelsen skal forslagene i pakken behandles i EU's almindelige lovgivningsprocedure, hvor Rådet og Europa-Parlamentet er medlovgivere.

Kommissionens forslag, der ventes offentliggjort 25. november 2021, beskrives og vurderes nærmere i særskilte grund- og nærhedsnotater til Folketingets Europaudvalg.

2. Baggrund

Kommissionen, EU-landene og Europa-Parlamentet har de senere år arbejdet på at fremme en kapitalmarkedsunion ("Capital Markets Union" – CMU) i form af en styrkelse af det finansielle indre marked for alle EU-lande.

Kapitalmarkedsunionen er en samlebetegnelse for forskellige lovmæssige tiltag og øvrige tiltag for alle EU-lande, der har til formål at udvikle landenes finansielle markeder og gøre det lettere og mere attraktivt for virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder (SMV'er), husholdninger og institutionelle investorer (fx

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2014/65/EU af 15. maj 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om ændring af direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU, OJ L 173, 12.6.2014.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 600/2014 af 15. maj 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012, OJ L 173, 12.6.2014.

pensionsselskaber) at opnå finansiering og at investere på tværs af EU-landene. Det skal styrke EU-landenes økonomier, fremme investeringer og skabe arbejdspladser, bl.a. inden for den grønne omstilling.

Kommissionen offentliggjorde 24. september 2020 en ny handlingsplan, der rummer i alt 16 klynger af tiltag, *jf. bilag 1*. Tiltagene indebærer flere kommende lovforslag samt andre initiativer, der skal understøtte tre overordnede målsætninger:

- 1) fremme finansiering af virksomheder.
- 2) gøre det mere attraktivt for EU-borgere at opspare og investere langsigtet.
- 3) integrere de nationale kapitalmarkeder og derved fremme et sammenhængende indre marked for kapitalinvesteringer.

Rådet vedtog på ECOFIN 1. december 2020 konklusioner om det fremadrettede arbejde med kapitalmarkedsunionen med udgangspunkt i Kommissionens handlingsplan. Rådskonklusionerne støtter generelt arbejdet med kapitalmarkedsunionen og prioriteterne i Kommissionens handlingsplan. Rådskonklusionerne understreger derudover den store betydning af velfungerende kapitalmarkeder i EU, herunder ift. at sikre økonomisk vækst i EU og understøtte den bæredygtige omstilling.

3. Formål og indhold

På ECOFIN 7. december 2021 ventes Kommissionen at præsentere sin nye pakke af forslag, der skal bidrage til at udvikle kapitalmarkedsunionen. Pakken ventes offentliggjort 25. november 2021. På baggrund af præsentationen ventes landene at have en indledende drøftelse af pakken.

Pakken ventes bl.a. at indeholde en meddelelse fra Kommissionen, der redegør for arbejdet med kapitalmarkedsunionen. Det nærmere indhold af meddelelsen kendes ikke.

Derudover ventes pakken at indeholde forslag på i alt fire områder, herunder forslag til en ny lovramme samt revision af tre eksisterende lovrammer.

Indholdet af forslagene, der ventes offentliggjort 25. november 2021, vil blive beskrevet nærmere i særskilte grund- og nærhedsnotater.

Forslag til etablering af et fælles europæisk adgangspunkt (ESAP)

Kommissionen ventes at foreslå en forordning, der etablerer et såkaldt fælles europæisk adgangspunkt ("European Single Access Point" – ESAP). ESAP skal være en offentlig digital fælleseuropæisk portal for finansielle og ikke-finansielle virksomhedsoplysninger, fx regnskabsoplysninger. ESAP har til formål at give investorer og andre private aktører en central adgang til finansielle, ikke-finansielle og bæredygtighedsrelaterede informationer om virksomheder på tværs af EU, og dermed gøre det lettere at sammenligne og analysere virksomheders finansielle og ikke-finansielle oplysninger. Portalen skal dermed gøre det lettere at investere i virksomheder, herunder på tværs af grænserne i EU.

Det ventes foreslået, at virksomheder underlagt EU-krav om bæredygtighedsrapportering samt alle finansielle virksomheder skal indsende udvalgte oplysninger om virksomheden til ESAP¹⁰. Små og mellemstore ikke-finansielle virksomheder (SMV'er) ventes ikke at blive pålagt at indsende oplysninger, men at have mulighed for frivilligt at gøre det.

ESAP ventes løbende at blive tilføjet forskellige typer af informationer, startende med mere traditionel information for børsnoterede selskaber (fx prospekter og årsrapporter) og informationer om bæredygtighed. Derefter ventes ESAP udvidet til at omfatte oplysninger, som først skal yderligere standardiseres ved kommende revisioner af sektorretsakter.

Virksomheder ventes at skulle indberette oplysninger til ESAP gennem eksisterende rapporteringsveje og registre, herunder de nationalt udpegede registre, samlet benævnt ”indsamlende enheder” (fx Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen i Danmark, herunder den udpegede mekanisme for børsoplysninger ”OAM” og *virke.dk*). Børsnoterede virksomheder skal allerede indberette visse oplysninger, fx årsrapporter, til disse enheder i henhold til EU-lov (herunder transparensdirektivet og forordningen om markedsmisbrug) og dansk lov (bl.a. årsregnskabsloven).

Formkrav og de tekniske specifikationer, som virksomheder skal følge, når de indberetter informationer til de indsamlede enheder ventes bl.a. at angå navn samt europæisk CVR-nummer, og vil blive nærmere fastlagt i standarder udviklet af den europæiske kapitalmarkedstilsynsmyndighed (ESMA) i samarbejde med den europæiske banktilsynsmyndighed (EBA) og den europæiske forsikrings- og pensions-tilsynsmyndighed (EIOPA). ESAP ventes placeret hos og administreret af ESMA, der også vil skulle sikre, at de informationer, der indsendes til ESAP, overholder kravene i lovgivningen. Virksomheder, der indberetter data, ventes dog at have ansvaret for rigtigheden af informationerne.

Oplysningerne i ESAP ventes i udgangspunktet at være frit tilgængelige for alle myndigheder i EU samt private brugere, herunder virksomheder. ESMA ventes dog i særlige tilfælde kunne opkræve gebyrer fra private brugere af platformen, fx brugere med behov for meget store volumen af data eller hyppige opdateringer.

Forslag til revision af direktiverne om forvaltere af alternative investeringsfonde (AIFM) og kollektive investeringsinstitutter (UCITS)

Kommissionen ventes at fremsætte forslag om at revidere direktiverne om forvaltere af alternative investeringsfonde (”Alternative Investment Fund Managers” – AIFM) og kollektive investeringsinstitutter (”Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities” – UCITS). Direktiverne sætter de fælles EU-rammer for en række forskellige typer af investeringsfonde, hvor alternative investeringsfonde i dag primært er rettet mod professionelle investorer, og UCITS er rettet

¹⁰ Virksomheder, hvis værdipapirer handles på de finansielle markeder, fx NASDAQ København, skal allerede i dag indsende bl.a. årsrapporter til et centralt register.

imod detailinvestorer. Det ventes, at formålet med revisionen bl.a. er at fremme konkurrencen blandt fonde i EU, herunder på tværs af grænser øge detailinvestor-deltagelse, samt fremme fonde som alternative finansieringskilder for virksomheder. Revisionen ventes at indeholde en række justeringer af direktiverne, herunder:

- **Fonde, der yder lån:** Der ventes indført en harmonisering af de forskelligartede nationale regler for fonde, der udlåner midler til selskaber (såkaldte *loan-originating* fonde¹¹). Der ventes bl.a. fastsat regler for procedurer, processer og politikker for fondenes långivning. Harmoniseringen skal understøtte det voksende marked for denne type fonde, der kan fungere som en alternativ finansieringskilde for særligt virksomheder, hvor der kan være begrænset adgang til lån fra bl.a. banker og investorer gennem børser o.l.
- **Depositarydelser:** Det ventes at blive muligt at udbyde såkaldte depositarydelser på tværs af grænserne i EU, dvs. at en tredjepart, fx en bank, kan udføre visse ydelser på vegne af en forvalter af en fond, underlagt AIFM-direktivet. Ydelserne er bl.a. at overvåge betalinger til fonden, samt at sikre at aktiverne, fx bygninger, eksisterer. I dag kræves det, at en fond og dens depositar skal være i samme EU-land. En sådan ændring ventes at skulle fremme udbud og konkurrence for depositarydelser, hvor det nuværende krav kan begrænse konkurrencen og dermed fondenes afkast.
- **Delegationsaftaler:** Det ventes præciseret, hvornår en fond kan siges at have delegeret eller udliciteret en funktion, fx drift af it-systemer eller varetagelse af en del af fondens portefølje. Kommissionen ventes at foreslå, at der kræves en øget indberetning af information til og monitorering ved ESMA om delegering til tredjeparter, herunder til tredjeparter uden for EU, når en stor del af aktiviteten foregår uden for EU, således det undgås, at enheden i EU blot er en tom skal, såkaldte postkasseenheder.
- **Bedre likviditetsstyring:** Fondsforvaltere ventes bl.a. at skulle sikres bedre muligheder for at håndtere likviditetsforhold i deres fonde under stressede markedsvilkår, hvor der er risiko for udbredt uro på de finansielle markeder. Herunder ventes det at blive muligt at udskyde investorerne muligheder for at indløse deres midler under disse vilkår, mhp. at modvirke at en forværring af markedsvilkårene bliver selvforstærkende.
- **Samme ydelse, samme krav:** Der ventes en justering i lovrammen for forvaltere af alternative fonde (AIFM), der udbyder samme tjenesteydelser som investeringsvirksomheder, der er underlagt MIFID II, fx porteføljeforvaltning og investeringsrådgivning. Justeringen ventes at skulle sikre, at udbydere, der yder de samme tjenesteydelser, skal være underlagt de samme krav, uanset om de opererer under MIFID II eller AIFM-direktivet.

Forslag til revision af forordningen for europæiske langsigtede investeringsfonde (ELTIF)

Kommissionen ventes at foreslå en revision af den eksisterende EU-ramme for alternative investeringsfonde, der foretager langsigtede investeringer ("European

¹¹ Findes i meget begrænset omfang i Danmark.

Long Term Investment Funds” – ELTIF). En ELTIF er en specifik type investeringsfond under AIFM-direktivet, hvor der er krav til de typer af aktiver og investeringer, som må være i fonden, herunder at der er tale om langsigtede investeringer, fx i transportinfrastruktur, socialt boligbyggeri samt små og mellemstore virksomheder. Der findes i dag ELTIF-fonde i Luxembourg, Frankrig, Italien og Spanien.

Revisionen ventes at have til formål at udbrede brugen af ELTIF i EU til gavn for den europæiske økonomi og investorer. Udbredelsen ventes at skulle gøre det lettere for EU-virksomheder at få adgang til mere stabile og alternative kilder til langsigtet finansiering (fx som alternativ til bankfinansiering), hvilket kan bidrage til den bæredygtige omstilling, der ofte kræver en lang investeringshorisont.

Revisionen ventes at indføre en klar opdeling mellem ELTIF'er målrettet hhv. professionelle investorer og detailinvestorer. For ELTIF'er til professionelle investorer ventes indført mere lempeligere krav, hvorved fondstypen gøres mere attraktiv for disse investorer. Opdelingen ventes derudover at skulle åbne for detailinvestorers adgang til at investere i en ELTIF, bl.a. ved at fjerne en række krav, der kan begrænse detailinvestorernes adgang til ELTIF. Lempelserne ventes at reducere forvalteres omkostninger ifm. driften, især for ELTIF målrettet professionelle investorer, hvor den mere fleksible lovgivningsramme reducerer omkostninger ved at tilpasse fonden til den professionelle investors behov.

Lempelserne for detailinvestorerne ventes dog modsvaret af tiltag, der skal styrke investorbeskyttelsen.

Forslag til revision af forordning og direktiv om markeder for finansielle instrumenter (MIFIR og MIFID II)

Kommissionen ventes at foreslå en revision af lovrammen for handlen med finansielle instrumenter (”Markets in Financial Instruments Directive/Regulation” – MiFID II /MiFIR). Revisionen ventes at bestå af to centrale elementer, der skal fremme handelsgennemsigtighed i EU, øge konkurrencedygtigheden for handelsplatforme, såsom børser, og opnå bedre tilgængelighed af handelsinformationer, fx oplysninger om børshandler med aktier og obligationer, herunder deres handelspriser. Ændringer i hhv. forordning og direktiv ventes at angå de samme temaer og er beskrevet under ét i det følgende.

Kommissionens forslag ventes for det første at justere de eksisterende regler for etablering af en eller flere udbydere af såkaldt konsolideret løbende handelsinformation, dvs. oplysninger om handler med værdipapirer på tværs af børser i EU, herunder deres handelspriser og -volumen. Der findes aktuelt ingen udbydere af denne type information på konsolideret niveau for hele EU. Den konsoliderede handelsinformation ventes at være til særlig gavn for private investorer, mindre investeringsrådgivere og banker.

Forslaget ventes at indeholde en finansieringsmodel, som skal skabe økonomisk incitament til at blive udbydere af løbende konsoliderede handelsinformation. Hvis ingen private aktører vil lade sig registrere som udbydere af konsolideret løbende handelsinformation, ventes ESMA at få kompetence til at udpege én udbyder igennem en udbudsrunde.

Kommissionens forslag ventes for det andet ud at skulle forbedre handelsgennemslagsigheden i EU ved at mindske muligheder for at fravige reglerne om at investeringsselskaber skal offentliggøre handler i finansielle instrumenter til markedet, dvs. der justeres på brugen af undtagelser ("waivers") og reglerne omkring den maksimale mængde af aktier, der kan handles under en sådan undtagelse.

For andre instrumenter end aktier, herunder obligationer (bl.a. realkreditobligationer i Danmark), ventes handelsgennemslagsigheden øget ved at fjerne den eksisterende undtagelsesmulighed, der specifikt gælder for såkaldte likviditetsudbydere, fx større banker, der løbende tilbyder deres kunder købs- og salgsspriser for forskellige finansielle instrumenter, herunder obligationer. Ændringen ventes at indebære, at alle informationer om en stor transaktion ikke længere kan udskydes, herunder pris og handelsstørrelse.

Ud over de to hovedelementer, ventes der også forslag til en række ændringer, der bl.a. skal opretholde konkurrencedygtigheden og robusthed i de europæiske finansielle infrastruktur og sikre konsistens med anden finansiell lovgivning.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om drøftelsen af pakken ifm. ECO-FIN 7. december 2021.

Europa-Parlamentet har i 2020 vedtaget en rapport¹² om den videre udvikling af kapitalmarkedsunionen, hvori de har opfordret til at se nærmere på og udtrykt støtte til områder og tiltag, der er omfattet i Kommissionens pakke af forslag.

Europa-Parlamentet er medlovgiver på Kommissionens pakke af forslag.

5. Nærhedsprincippet

Der tages stilling til nærhedsprincippet i grund- og nærhedsnotater om forslagene, der ventes offentliggjort 25. november 2021.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslagene, der ventes offentliggjort 25. november 2021, kan have lovgivningsmæssige konsekvenser. Dette vil blive vurderet nærmere i grund- og nærhedsnotater om Kommissionens forslag.

¹² Link til Europa-Parlamentets rapport om videre udvikling af kapitalmarkedsunionen af 16. september 2020: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2020-0155_EN.pdf

ESAP ventes etableret igennem en ny forordning, og vil derfor ikke umiddelbart kræve ændringer i dansk ret. Dog kan der være afledte effekter som fx datahåndtering eller forholdet til ESMA, der skal justeres i national ret. For at identificere den relevante information, der skal sendes til ESAP, ventes en række forordninger og direktiver også ændret, så man præcist identificerer information, rapporter mv. og indsætter forpligtelsen til at sende disse til ESAP i henhold iht en række krav.

MIFIR vil have direkte virkning uden behov for implementering. MiFID II er implementeret i lov om kapitalmarkeder og lov om fondsmæglerselskaber og investeringservice og -aktiviteter.

Direktiv om forvaltere af alternative investeringsfonde (AIFMD) er implementeret i dansk ret ved lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v. Direktiv om kollektive investeringsinstitutter (UCITS) er implementeret i dansk ret ved lov om investeringsforeninger m.v., og lov om finansiel virksomhed.

ELTIF har som forordning direkte virkning og vil ikke i sig selv kræve implementering i dansk ret. Det skal dog bemærkes, at reglerne fsva. ELTIF som et bestemt fondsprodukt hænger sammen med reglerne for forvaltere af alternative investeringsfonde (AIFMD), idet en ELTIF er en særlig type af denne fond. Det er muligt, at ændringerne til ELTIF-forordningen vil kræve ændringer i de nationale regler, der implementerer AIFMD.

Forslagenes konkrete konsekvenser for dansk lovgivning vil blive vurderet i særskilte grund- og nærhedsnotater.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser (berunder konsekvenser for regioner og kommuner)

Forslaget om etablering af ESAP ventes at have at have statsfinansielle konsekvenser. Det ventes, at ESAP skal finansieres gennem EU-budgettet og ESMA. I begge tilfælde udgør det danske bidrag ca. 2 pct.

Det ventes derudover, at der for hver af de nationale indsamlede enheder vil være omkostninger bl.a. ift. at koble deres systemer til ESAP samt øgede driftsudgifter. Der vil blive foretaget en nærmere skøn for omkostningerne, der ventes at skulle afholdes af Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen, når forslaget er fremsat.

Det bemærkes, at de afledte nationale udgifter som udgangspunkt skal holdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, *jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1*. Såfremt det viser sig, at det ikke er muligt at holde udgifterne inden for eksisterende bevillinger, vil håndteringen af udgifterne skulle afklares særskilt.

Der vurderes ikke umiddelbart at være nævneværdige statsfinansielle konsekvenser ved de ventede forslag til revision af hhv. forordningen og direktivet om markederne for finansielle instrumenter (MiFID II og MiFIR), forordningen om europæiske langsigtede investeringsfonde (ELTIF) samt direktiverne om forvaltere af alternative investeringsfonde (AIFM) og kollektive investeringsfonde (UCITS).

Forslagene ventes fremsat 25. november 2021. De statsfinansielle konsekvenser vil blive nærmere beskrevet og vurderet i særskilte grund- og nærhedsnotater om de enkelte forslag.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslagene vurderes at kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, idet de ventes at kunne sikre virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, lettere adgang til finansiering på tværs af EU. Forslagene om etablering af ESAP samt platformen for konsolideret handelsinformation vurderes at bidrage hertil ved at sikre investorer bedre adgang til informationer om hhv. virksomheder i EU samt handlen med værdipapirer, hvilket kan styrke det indre marked for finansielle tjenesteydelser og gennemsigthed på de finansielle markeder.

Derudover ventes ESAP at kunne bidrage til flere private investeringer i den grønne omstilling af økonomien, idet investorer, der ønsker at investere bæredygtigt, får lettere adgang til bæredygtighedsrelaterede oplysninger om virksomheder.

Forslagene ventes fremsat 25. november 2021. De samfundsøkonomiske konsekvenser vil blive nærmere beskrevet og vurderet i særskilte grund- og nærhedsnotater om de enkelte forslag.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget om etablering af ESAP ventes at have erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det ventes blandt andet, at ESMA kan pålægge gebyrer for brugeres adgang til data i visse tilfælde. Dernæst ventes alle virksomheder, der underlægges tvungen indberetning af virksomhedsoplysninger, at opleve byrder ift. at justere formaterne for informationer, som skal indberettes efter maskinlæsbare formater og standarder. Formaterne ventes at følge dem, som allerede i dag skal anvendes af børsnoterede selskaber. Slutteligt ventes en lang række virksomheder at skulle indberette til myndighederne frem for offentliggørelse på fx egne hjemmesider.

Forslaget om etablering af konsolideret handelsinformation ventes at have erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det vil blive etableret af private aktører, underlagt registrering og dermed registreringsgebyr hos ESMA, ligesom brugen vil være gebyrfinansieret med betaling fra professionelle brugere. Det kan samtidigt påvirke forretningsmodellen for eksisterende udbydere af handelsdata, fx NASDAQ, der i dag bl.a. sælger markedsdata.

Krav om fysisk etablering af enheder og deres aktiviteter ifm. delegationsaftaler vil kunne medføre øgede udgifter ifm. driften af investeringsfonde.

Forslagene ventes fremsat 25. november 2021. De mulige erhvervsøkonomiske konsekvenser vil derfor blive nærmere beskrevet og vurderet i særskilte grund- og nærhedsnotater om de enkelte forslag.

8. Høring

Sagen har endnu ikke været i ekstern høring. Pakken vil blive sendt i høring i Specialudvalget for den finansielle sektor, og høringssvarene vil blive nærmere beskrevet i grund- og nærhedsnotater om forslagene.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Landene støtter generelt arbejdet med styrke kapitalmarkedsunionen, hvilket også var afspejlet i Rådets konklusioner om arbejdet vedtaget ifm. ECOFIN 1. december 2020. Herunder udtrykte landene bl.a. støtte til arbejdet med forslagene i Kommissionens pakke. Rådet påpegede vigtigheden af adgang til bæredygtig information og udnyttelse af den teknologiske udvikling til at understøtte kapitalmarkedsunionen samt øget inddragelse af detailinvestorer. I det forberedende arbejde for ESAP-forslaget, advarede Rådet mod at lave disproportionale rapporteringsbyrder, herunder systemet skulle begynde med bæredygtighedsoplysninger og bygge på eksisterende nationale systemer og blive udvidet over tid.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt kapitalmarkedsunionens formål om velfungerende finansielle markeder, der gavner vækst og beskæftigelse og den finansielle stabilitet, herunder gennem bedre og mere alsidige finansieringsmuligheder for virksomheder, bedre investerings- og opsparingsmuligheder for private og institutionelle investorer samt styrket privat risikodeling på tværs af EU. Regeringen støtter derudover et stærkt fokus på bæredygtige investeringer og digitalisering af finansielle tjenesteydelser.

Regeringen kan tage Kommissionens meddelelse til efterretning.

Regeringen støtter generelt arbejdet med ESAP, idet portalen vil kunne bidrage til transparens for virksomhedsoplysninger på tværs af EU, herunder ift. bæredygtighedsoplysninger. ESAP er derfor et vigtigt skridt imod en velfungerende kapitalmarkedsunion og kan medvirke til at fremme flere private investeringer i den grønne omstilling. For at opnå disse fordele og samtidigt begrænse byrder og omkostninger for de rapporterende virksomheder og de nationale systemer, lægger regeringen vægt på, at ESAP i videst muligt omfang skal bygge på eksisterende systemer, fx vedr. indberetningen af regnskabsoplysninger, således at virksomheder ikke skal indrapportere den samme oplysning flere gange. Regeringen arbejder derudover for, at ESAP udbygges trinvist, hvor først oplysninger om bæredygtighed og årsregnskaber indarbejdes i portalen. Herefter vil andre virksomhedsoplysninger løbende kunne blive tilføjet til portalen i det omfang at oplysningerne efterspørges og indholdet er tilstrækkeligt standardiseret.

Regeringen støtter generelt målrettede justeringer af direktiverne for forvaltere af alternative investeringsfonde (AIFM) og kollektive investeringsinstitutter (UCITS), som kan styrke et velfungerende kapitalmarked i EU. Regeringen støtter justeringer, der kan fremme konkurrence mellem fonde i EU og giver fleksibilitet til håndtering af vanskelige markedsforhold. For at opnå disse fordele lægger regeringen vægt på et højt niveau af investorbeskyttelse. I lyset af de ventede ændringer til reglerne for delegation, lægger regeringen vægt på, at det er muligt for fondene at opretholde velfungerende forretningsmodeller, bl.a. under hensyn til hensigtsmæssig risikohåndtering.

Regeringen støtter generelt revisionen af forordningen for europæiske langsigtede investeringsfonde (ELTIF) for at sikre, at rammen er anvendelig og relevant for

investorer samtidig med der er tillid til produktet. Regeringen vurderer dog, at det ikke er hensigtsmæssigt at udbrede denne type komplekse produkter blandt detailinvestorer uden samtidigt at opretholde et højt niveau af investorbeskyttelse, hvilket der lægges stor vægt på i forhandlingerne. Høj investorbeskyttelse udgør grundlaget for, at detailinvestorer kan have tillid til produktet og dermed efterspørger det. Regeringen støtter justeringer i fondsstrukturen og investeringsgrundlag og arbejder samtidig for, at en ELTIF forsat vil være et produkt målrettet langsigtede investeringer på udvalgte områder.

Regeringen støtter arbejdet med at øge gennemsigtighed for handler med finansielle instrumenter, fx aktier og obligationer, herunder gennem mere ensartede regler for at indgå handler (MiFID II/MiFIR). Derudover støtter regeringen, at det skal være lettere at tilgå markedsdata om disse handler, herunder at der sikres fair prisdannelse for salg af markedsdata samt at forudsætningerne sikres for, at der i EU kommer udbydere af konsoliderede handelsinformation. I den forbindelse lægger regeringen vægt på, at der kommer klarhed om regler for prissætningen af markedsdata, at velfungerende nationale forretningsmodeller kan fortsætte, at markedsdata er af høj kvalitet, samt at der ikke bliver for store byrder ifm. at etablere sig som udbyder af konsolideret handelsinformation.

Der tages nærmere stilling til Kommissionens forslag, som ventes fremsat 25. november 2021, herunder pba. de økonomiske konsekvenser, i kommende særskilte grund- og nærhedsnotater.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sager om kapitalmarkedsunionen, senest ifm. rådskonklusioner vedtaget på ECOFIN 1. december 2020 og en status på arbejdet med kapitalmarkedsunionen præsenteret på ECOFIN 16. april 2021.

Bilag 1: Kommissionens handlingsplan

Tabel 1

Tiltag i Kommissionens handlingsplan offentliggjort 24. september 2020

Nr.	Tiltag	Beskrivelse	Foreslået tidsplan
<u>Finansiering af virksomheder</u>			
1.	Øget synlighed af virksomheder for investorer på tværs af grænser	Forslag til en digital fællesadgang for offentlige virksomhedsoplysninger ("European Single Access Point" – ESAP), der skal give investorer adgang til finansielle- og bæredygtigheds-relaterede informationer på tværs af EU.	Forslag fra Kommissionen ultimo 2021
2.	Styrket adgang til børsmarkederne for små og mellemstore virksomheder (SMV'er)	Vurdering af hvorvidt reglerne for børsnotering understøtter adgangen til markedsbaseret finansiering for SMV'er (fx aktiekapital). Særligt mhp. at reducere omkostninger ved børsnotering.	Vurdering fra Kommissionen ultimo 2021
3.	Styrkelse af investeringsfonde rettet mod langsigtede investeringer	Revision af forordningen om europæiske langsigtede investeringsfonde ("European Long-term Investment Funds" – ELTIF) med henblik på at øge langsigtet finansiering til SMV'er	Gennemgang fra Kommissionen ultimo 2021
4.	Tilskyndelse til langsigtede investeringer i egenkapital	A) Måltrettet gennemgang af forsikringsdirektivet (Solvens II) mhp. at tilpasse lovrammen for at understøtte, at forsikringsvirksomheder kan foretage flere langsigtede investeringer. B) Måltrettet gennemgang af kapitalkravsforordningen ("Capital Requirements Regulation" – CRR) mhp. at øge bankers investeringer i egenkapital til SMV'er gennem justerede kapitalkrav.	A) Gennemgang ultimo 2021 B) Gennemgang primo 2021
5.	Henvisning af SMV'er til alternative finansieringskilder	Analyse og vurdering af, om det vil sikre øget finansiering til SMV'er, hvis banker skal henvise SMV'er til alternative finansieringskilder, såfremt banken har afvist deres låneforespørgsel.	Egnethedsvurdering fra Kommissionen ultimo 2021
6.	Understøttelse af bankers udlån til virksomheder og husholdninger (realøkonomien)	Omfattende revision af EU-rammerne for securitisering (dvs. bankernes udstedelser af værdipapirer med sikkerhed i deres udlån, fx virksomhedsudlån). Formålet er at øge brugen af securitisering og derved sikre bankerne flere måder at finansiere udlån til virksomheder, under hensyn til den finansielle stabilitet.	Gennemgang fra Kommissionen ultimo 2021
<u>Øgede opsparinger og langsigtede investeringer</u>			
7.	Styrkelse af borgernes finansielle forståelse	A) Egnethedsvurdering af en EU-ramme for finansielle kompetencer til brug for læringsmateriale eller nye nationale lovtilag, der skal styrke borgernes finansielle forståelse. B) Vurdering af et forslag, hvorved EU-landene skal fremme foranstaltninger, der styrker forbrugernes viden om finansielle beslutninger. Dette er allerede gældende i EU-direktivet om forbrugerkreditaftaler med sikkerhed i fast ejendom, herunder realkredittlån (boligkreditdirektivet).	Vurderinger fra Kommissionen hhv. A) medio 2021 og B) primo 2022
8.	Styrkelse af detailinvestorerne tillid til kapitalmarkederne	A) Vurdering af gældende regler for hvilke oplysninger en detailinvestor skal modtage ifm. finansiell rådgivning, herunder om investorer skal informeres om alternative produkter fra tredjepart. B) Forslag til ændring af direktivet for finansielle instrumenter ("Markets in Financial Instruments Directive" – MiFID II) mhp. at reducere de administrative byrder for en gruppe af investorer. C) Forslag om krav til, at finansielle rådgivere skal have bevis for deres kvalifikationer og viden som rådgivere for detailinvestorer. Derudover en vurdering af, om der bør introduceres et forbrugermærke på tværs af EU for godkendte rådgivere.	A) Vurderinger fra Kommissionen primo 2022 B) Forslag fra Kommissionen ultimo 2021/ primo 2022 C) Effektivt vurdering ultimo 2021, forslag primo 2023 og vurdering

9. Udbredelse af arbejdsmarkedspensioner	<p>A) Kommissionen vil identificere hvilke typer data og metoder, EU-landene kan benytte til at vurdere om givne arbejdsmarkedspensioner sikrer tilstrækkelig økonomisk understøttelse.</p> <p>B) Udvikling af <i>best practice</i>-anbefalinger for opsætning af et nationalt system, der gør det muligt for borgere at følge værdien af deres pensionsopsparinger (fx PensionsInfo i Danmark).</p> <p>C) Studie af landenes praksis for automatisk opsparing i arbejdsmarkedspensioner. Formålet er at udvikle <i>best practice</i>-anbefalinger for implementering af arbejdsmarkedspensioner.</p>	<p>A) Rapport fra Kommissionen ultimo 2021</p> <p>B) <i>Best practice</i>-anbefalinger fra Kommissionen ultimo 2021</p> <p>C) Studie iværksættes ultimo 2020</p>
Integration af de nationale kapitalmarkeder		
10. Færre byrder ved korrekt kildebeskatning af investeringer	Forslag til lovgivning, der skal harmonisere skatte-definitioner, -processer, og -blanketter vedr. kilde-skat på tværs af EU-landene (afkast af investeringer mv.). Forslaget skal modvirke skatteunddragelse og gøre lettere for investorer at opnå den rette skattesats ved kilden.	Forslag fra Kommissionen ultimo 2022
11. Mere forudsigelige udfald ved insolvensbehandling af investeringer på tværs af grænser	<p>A) Forslag til en minimumsharmonisering samt øget konvergens fsva. insolvensbehandling af virksomheder, der ikke er banker.</p> <p>B) Analyse af rapporteringskravene for insolvensbehandling af lån, Mhp. et lovforslag, der skal gøre det muligt at sammenligne processerne for insolvensbehandling på tværs af EU-landene.</p>	<p>A) Forslag fra Kommissionen medio 2022</p> <p>B) Analyse primo 2021 og muligt forslag fra Kommissionen ultimo 2022</p>
12. Styrket engagement blandt aktionærer	Vurdering af om det er muligt at indføre en EU-harmoniseret definition af begrebet <i>aktionær</i> samt harmonisere interaktionen mellem investorer og finansielle formidlere mhp. at en investor bedre kan udnytte sine stemmerettigheder som aktionær.	Vurderinger fra Kommissionen i hhv. ultimo 2023 og ultimo 2021
13. Udvikling af tjenester til handelsafvikling på tværs af grænser	Gennemgang af forordningen om værdipapircentraler ("Central Securities Depository" – CSD) på en række områder fsva. handelsafvikling, herunder adgangen til at udbyde handelsafvikling på tværs af grænser (passporting) samt under hvilke forhold værdipapircentraler kan autoriseres til at udbyde bank-lignende tertiære ydelser.	Gennemgang fra Kommissionen ultimo 2021
14. Konsolideret handelsinformation på tværs af EU	Forslag der skal etablere en effektiv platform for konsolideret handelsinformation, dvs. en rapportering af indgåede handler fra forskellige handelsplatforme (fx børser) på tværs af EU mhp. at give øget prisgennemsigtighed.	Forslag fra Kommissionen ultimo 2021
15. Styrket beskyttelse og understøttelse af investeringer i EU	Forslag der skal sikre i) konsistente regler for beskyttelse af investeringer inden for EU; ii) bedre håndhævelse af reglerne for investeringsbeskyttelse; og iii) tiltag der skal understøtte flere investeringer ved at samle informationer om investoreres rettigheder.	Forslag fra Kommissionen medio 2021
16. Fælles tilsyn af finansielle virksomheder	Gennemgang (review) af behovet for yderligere harmonisering af EU-lovgivning fsva. tilsyn samt behov for styrket koordinering af tilsynet med finansielle virksomheder eller alternativt mere direkte tilsyn fra de fælles tilsynsmyndigheder i EU (ESA'erne).	Gennemgang fra Kommissionen ultimo 2021

Kilde: Kommissionens handlingsplan for kapitalmarkedsunionen, 24. september 2020: "A Capital Markets Union for People and Businesses – New Action Plan" (KOM(2020) 590).

Dagsordenspunkt 6: Pakke af nye EU-tiltag på hvidvaskområdet – fremskridtsrapport

KOM(2021) 420, KOM(2021) 421, KOM(2021) 422, KOM(2021) 423

1. Resume

Kommissionen fremsatte 20. juli 2021 forslag om nye EU-tiltag til styrkelse af bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering. Pakken består af et forslag til etablering af en fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed, forslag til ændring af hvidvaskdirektivet, forslag til ny hvidvaskforordning, samt forslag til ændring af en forordning om pengeoverførsler, jf. særskilt dagsordenspunkt.

Forslagene følger op på en handlingsplan fra Kommissionen fra maj 2020 samt ECOFIN-konklusioner fra december 2019 og november 2020.

Siden forslagene fremsættelse har man startet drøftelser på teknisk niveau i Rådet. På ECOFIN 7. december 2021 ventes formandskabet at fremlægge en fremskridtsrapport, som gør status for de hidtidige drøftelser. Drøftelserne om forslagene ventes at fortsætte under det franske formandskab i 1. halvår 2022. Forslagene behandles i EU's lovgivningsprocedure, hvor Rådet og Europa-Parlamentet sammen træffer beslutning.

Regeringen støtter Kommissionens hvidvaskpakke, som kan bidrage betydeligt til en styrket indsats på området. Regeringen har stort fokus på at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering. Det er afgørende, at der bliver slået hårdt ned over for denne type kriminalitet. Regeringen støtter generelt Kommissionens forslag om etablering af en EU-hvidvasktilsynsmyndighed på grundlag af mere harmoniserede EU-hvidvaskregler.

For uddybning af forslagene i hvidvaskpakken henvises til grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021. Det gælder dels et notat om forslag til etablering af en EU-hvidvasktilsynsmyndighed, og dels et notat om forslagene til ændring af hvidvaskdirektivet, ny hvidvaskforordning og ændring af pengeoverførselsforordningen.

2. Baggrund

Kommissionen præsenterede 20. juli 2021 en hvidvaskpakke med en række lovforslag til at styrke EU's regler om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme ("Anti-Money Laundering and Countering Financing of Terrorism" – AML/CFT, herefter 'hvidvask').¹³ Hvidvaskpakken bygger videre på arbejdet de senere år med generelt at styrke EU's indsats mod hvidvask. Det bemærkes, at hvidvasktilsyn i dag er et nationalt ansvar for EU-landene.

De nye EU-tiltag til at bekæmpe hvidvask og finansiering af terrorisme skal ses i lyset af en række hvidvaskssager de senere år, der involverede kreditinstitutter i EU-landene. Kommissionen offentliggjorde i juli 2019 en analyse af en række af disse

¹³ Link til Kommissionens hjemmeside vedr. hvidvaskpakken: [Anti-money laundering and countering the financing of terrorism legislative package | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/anti-money-laundering-legislation/).

sager (såkaldt ”post-mortem” analyse¹⁴). Ifølge Kommissionen skønner Europol, at omkring 1 pct. af EU’s årlige økonomiske aktivitet (BNP) er involveret i mistænkelige finansielle aktiviteter.

Forud for hvidvaskpakken offentliggjorde Kommissionen 7. maj 2020 en handlingsplan for nye EU-tiltag til at styrke forebyggelsen og bekæmpelsen af hvidvask og finansiering af terrorisme, *jf. bilag 1*.¹⁵ Derefter vedtog EU-landene på ECOFIN 5. november 2020 rådskonklusioner om EU’s strategiske prioriteter for nye tiltag på hvidvaskområdet¹⁶. EU-landene anmodede bl.a. Kommissionen om at prioritere og fremsætte forslag til at harmonisere EU-reglerne på hvidvaskområdet (”EU single rule book”), at etablere en EU-hvidvasktilsynsmyndighed og at styrke samarbejde og informationsudveksling mellem nationale finansielle efterretningsenheder (”Financial Intelligence Units” – FIU’er).¹⁷

Retsgrundlaget for forslagene i hvidvaskpakken er artikel 114 i Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), som vedrører harmonisering af bestemmelser vedrørende det indre marked. Europa-Parlamentet og Rådet er medlovgivere. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Kommissionen angiver, at formålet med hvidvaskpakken overordnet set er at adressere tre problemstillinger:

- 1) Mangel på klare og konsistente regler på hvidvaskområdet, herunder som følge af EU-landenes uens gennemførelse af EU-reglerne;
- 2) Uensartet tilsyn på tværs af det indre marked og utilstrækkelig koordination mellem de nationale tilsynsmyndigheder i grænseoverskridende sager;
- 3) Utilstrækkelig koordinering og udveksling af information mellem nationale finansielle efterretningsenheder (FIU’er) og mellem FIU’erne og de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder, bl.a. som følge af en manglende central FIU-koordinationsmyndighed på EU-niveau.

Hvidvaskpakken indeholder følgende forslag:

¹⁴ Link til post-mortem analyse: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/report_assessing_recent_alleged_money-laundering_cases_involving_eu_credit_institutions.pdf.

¹⁵ Link til handlingsplan, maj 2020: https://ec.europa.eu/info/publications/200507-anti-money-laundering-terrorism-financing-action-plan_en.

¹⁶ Link til ECOFIN’s konklusioner, november 2020: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12608-2020-INIT/en/pdf>

¹⁷ Den danske FIU, dvs. den danske finansielle efterretningsenhed, er Hvidvasksekretariatet, der hører under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) og som blev oprettet i 1993. FIU’er modtager og analyserer underretninger vedrørende mistænkelige finansielle transaktioner fra forpligtede enheder. I det nuværende hvidvaskdirektiv er der også krav om, at FIU’er skal samarbejde og udveksle information på tværs af landegrænser.

- **Forslag til ændring af EU's hvidvaskdirektiv ("Anti-Money Laundering Directive" – AMLD):** Forslaget skal opdatere regler og sikre sammenhæng med Kommissionens andre forslag i hvidvaskpakken, herunder en ny EU-hvidvasktilsynsmyndighed og en ny hvidvaskforordning.¹⁸
- Forslaget til et ændret direktiv indeholder væsentlige nye krav vedr. overnationale (supranationale) og nationale risikovurderinger, indberetning af data til EU-hvidvasktilsynsmyndigheden, egnetheds- og hæderlighedskrav til ledelsesmedlemmer og reelle ejere, tilpasninger af krav til registre over reelle ejere, bankkonti og ejendomme, tilpasninger af krav til nationale finansielle efterretningsenheder (FIU'er), nationalt hvidvasktilsyn, samt krav vedr. hvidvaskmyndigheders samarbejde.
- **Forslag til hvidvaskforordning ("Anti-Money Laundering Regulation" – AMLR):** Med forslaget overføres dele af hvidvaskdirektivet til en hvidvaskforordning, som vil være direkte gældende i EU-landene. Det skal sikre høje og mere harmoniserede standarder for hvidvaskbekæmpelse på tværs af EU. Hvidvaskdirektivet (AMLD) og hvidvaskforordningen (AMLR) skal tilsammen udgøre et fælles regelsæt ("EU single rule book").
- Forslaget indeholder bl.a. en udvidelse af listen over forpligtede enheder (dvs. de virksomheder, fx kreditinstitutter, som skal efterleve hvidvaskreglerne), øget detaljeringsgrad i kravene til de forpligtede enheders hvidvaskpolitikker, forretningsgange og kontroller, yderligere krav til kundekendskab, yderligere krav til gennemsigtighed i reelle ejere af virksomheder, fonde mv., yderligere krav til underretning af mistænkelige transaktioner, loft for modtagelse og betaling af kontanter på EUR 10.000 og politikker vedr. tredjelande, dvs. lande uden for EU.
- **Forslag til forordning om ny hvidvasktilsynsmyndighed ("Anti-Money Laundering Authority" – AMLA):** Forslaget indebærer etablering af en EU-hvidvasktilsynsmyndighed for alle EU-lande, som skal fungere på basis af det fælles og harmoniserede regelsæt samt i samarbejde med nationale hvidvasktilsynsmyndigheder, *jf. bilag 2 og 3*.
- EU-hvidvasktilsynsmyndigheden skal bl.a. føre direkte tilsyn med udvalgte af EU's største og grænseoverskridende kreditinstitutter og andre finansielle institutter, hvor risikoen for hvidvask anses for størst. Udvælgelsen af kreditinstitutter og andre finansielle virksomheder til direkte tilsyn sker på grundlag af fastlagte rammebetingelser, *jf. bilag 4*. Myndigheden skal derudover føre tilsyn med de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder og derigennem indirekte tilsyn med de forpligtede enheder, som ikke er udvalgt til direkte tilsyn. Yderligere etableres med myndigheden en mekanisme for at styrke samarbejde og informationsudveksling mellem nationale FIU'er. Endelig skal myndigheden have en række beføjelser vedr. udarbejdelse af tekniske standarder og retningslinjer samt anbefalinger til, hvordan de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder fører hvidvasktilsyn.

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF.

- **Forslag til forordning vedr. pengeoverførsler:** Forslaget indebærer, at den information, som skal opgives ifm. pengeoverførsler, udbredes til også at dække kryptoaktiver foretaget af kryptoaktivtjenester.¹⁹ Forslaget implementerer en anbefaling fra Financial Action Task Force (FATF).²⁰

Forhandlinger i Rådet om hvidvaskpakken – fremskridtsrapport

Forslagene i hvidvaskpakken er indtil videre blevet drøftet på ekstraordinært ECOFIN 26. juli 2021, hvor Kommissionen præsenterede forslagene, samt på teknisk niveau i Rådet på møder i juli, september, oktober og november 2021.

På ECOFIN 7. december 2021 ventes formandskabet at fremlægge en fremskridtsrapport, som gør status for de hidtidige drøftelser i rådsarbejdsgruppen. Følgende kan fremhæves (et prioriteret og overordnet uddrag):

- **Forslag til ændring af EU's hvidvaskdirektiv og forslag til ny hvidvaskforordning:** Landene støtter generelt mere harmoniserede og styrkede EU-regler på hvidvaskområdet, hvor der findes en balance, så landene hver især fortsat har mulighed for at opretholde mere stringente nationale hvidvaskregler.
- **Forslag til forordning om ny hvidvasktilsynsmyndighed:** Landene støtter generelt etablering af et integreret hvidvasktilsyn bestående af en EU-hvidvasktilsynsmyndighed og nationale hvidvaskmyndigheder.
- Nogle lande har understreget behovet for en klar arbejdsdeling mellem EU-hvidvasktilsynsmyndigheden og nationale hvidvaskmyndigheder i tilsynssituationer og i det lys ønsket præciseringer af Kommissionens forslag.
- Landene støtter generelt klare kompetencer til EU-hvidvasktilsynsmyndigheden med ubegrænset informationsudveksling med nationale hvidvaskmyndigheder og hvilende på et sikkert juridisk grundlag.
- Landene støtter generelt, at EU-hvidvasktilsynsmyndighedens direkte tilsyn fokuseres på *finansielle* forpligtede enheder. Nogle lande har ønsket at udvide antallet af enheder under direkte tilsyn til også at omfatte udbydere af kryptoaktivtjenester og *ikke-finansielle* forpligtede enheder.
- De fleste lande støtter, at udvælgelsen til direkte tilsyn skal være baseret på forpligtede enheders kompleksitet og grænseoverskridende hvidvaskrisiko.
- **Forslag til forordning vedr. pengeoverførsler:** Formandskabet sigter på rådsenighed om forslaget inden udgangen af december 2021. Der er generelt støtte fra landene til denne tilgang.

Der er endnu ikke fremlagt kompromisforslag og drøftelserne om forslagene ventes at fortsætte under det franske formandskab i 1. halvår 2022 (dog med undtagelse af

¹⁹ Regler på området for information ifm. pengeoverførsler er i dag fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/847 af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1781/2006.

²⁰ FATF blev etableret i 1989 og er et mellemstatsligt internationalt samarbejde om bl.a. bekæmpelse af hvidvask. Danmark har været fast medlem af FATF siden 1991. Herudover er Kommissionen og 14 andre EU-lande medlemmer.

forslaget om ændring af pengeoverførselsforordningen, hvor der er fremlagt et kompromisforslag og sigtes på enighed i løbet af december 2021)

Forslagene i hvidvaskpakken behandles i EU's lovgivningsprocedure, hvor Rådet og Europa-Parlamentet sammen træffer beslutning.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om formandskabets fremskridtsrapport om forslagene til nye EU-tiltag til hvidvaskbekæmpelse.

Europa-Parlamentet har endnu ikke fastlagt sin holdning til forslagene i hvidvaskpakken. Europa-Parlamentet ventes generelt at støtte forslagene. Europa-Parlamentet vedtog den 10. juli 2020 en beslutning om en samlet EU-politik for forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme.²¹

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at hensigten med forslagene ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af EU-landene alene gennem det nuværende hvidvaskdirektiv, som fastlægger minimumsstandarder, da kriminelle grundet hvidvask og terrorfinansierings grænseoverskridende natur kan udnytte forskellene i EU-landenes implementering.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at hvidvask og terrorfinansiering er grænseoverskridende kriminalitet, og at der kan være en risiko for, at de kriminelle vælger at udøve de kriminelle aktiviteter i de EU-lande, hvor reglerne er mest lempelige. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Gældende dansk ret på hvidvaskområdet udgøres af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven). Dertil kommer en række bekendtgørelser, som er udstedt i medfør af hvidvaskloven. Pligten til at indhente, opbevare og registrere reelle ejere er fastlagt i selskabsloven, lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, lov om erhvervsdrivende fonde mv.

Forslaget til EU-hvidvasktilsynsmyndighed er en forordning, som vil være direkte gældende. Forordningen og direktivet går på nogle områder videre end hvidvaskloven, og der vil derfor være behov for ændringer af nogle bestemmelser. Forordningen vil være direkte gældende i Danmark. Direktivet skal gennemføres i dansk ret.

Ligeledes er der områder, hvor hvidvaskloven går videre end forslaget til hvidvaskforordning. Det er vurderingen, at forslaget generelt gør det muligt at opretholde danske regler på området, idet det dog skal analyseres nærmere i forhold til enkelte tiltag (fx det danske forbud mod 500-eurosedlen).

²¹ Link til Europa-Parlamentets beslutning af 10. juli 2020: [Vedtagne tekster - En samlet EU-politik for forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme – Kommissionens handlingsplan og den seneste udvikling - Fredag den 10. juli 2020 \(europa.eu\)](#).

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslagene har statsfinansielle konsekvenser, som aktuelt analyseres nærmere.

EU-hvidvasktilsynsmyndighedens samlede årlige udgifter ventes af Kommissionen at udgøre ca. DKK 340 mio., når myndigheden er fuldt operationel i 2026. Udgifterne finansieres dels af gebyrer opkrævet fra de udvalgte og visse ikke-udvalgte forpligtede enheder (ca. $\frac{3}{4}$), dels af EU-budgettet (ca. $\frac{1}{4}$). I perioden 2023-27 ventes de samlede udgifter vedrørende myndigheden til afholdelse af EU-budgettet at udgøre ca. DKK 570 mio. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget. Forslaget har dermed statsfinansielle konsekvenser for Danmark gennem EU's budget.

Nye krav og processer ift. de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder kan indebære et behov for yderligere ressourcer til de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder, fx Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og Spilmyndigheden. Det gælder både ressourcer i forbindelse med deltagelse i EU-hvidvasktilsynsmyndighedens direkte tilsyn med udvalgte forpligtede enheder og som følge af myndighedens tilsyn med de nationale hvidvasktilsynsmyndigheders arbejde. Det gælder også ressourcer til nye og udvidede forpligtelser for de nationale tilsynsmyndigheder, herunder i forbindelse med indsamling af statistik og øgede ressourcer til samarbejde på tværs af myndigheder.

Det bemærkes, at Finanstilsynet finansieres af afgifter pålagt virksomhederne under tilsyn, hvilket ikke har direkte statsfinansielle konsekvenser. Advokatrådet finansieres af årlige bidrag fra advokaterne under tilsyn, hvilket ikke har direkte statsfinansielle konsekvenser. Erhvervsstyrelsen og Spillemyndigheden finansieres på baggrund af en bevilling samt opkrævning af gebyrer, hvorfor et forøget ressourcebehov kan have statsfinansielle konsekvenser.

Det bemærkes også, at de afledte nationale udgifter som udgangspunkt skal holdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1. Såfremt det viser sig, at det ikke er muligt at holde udgifterne inden for eksisterende bevillinger, vil håndteringen af udgifterne skulle afklares særskilt.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Tiltag til styrkelse af hvidvaskbekæmpelsen forventes generelt at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, da de kan forebygge og bekæmpe kriminalitet og styrke tilliden til og robustheden af eksempelvis finansielle virksomheder og det finansielle system generelt.

En EU-hvidvasktilsynsmyndighed og mere harmoniserede regler på hvidvaskområdet ventes på den baggrund generelt at kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at forslaget til EU-hvidvasktilsynsmyndighed kan medføre administrative konsekvenser for danske forpligtede enheder. De administrative konsekvenser består i, at de forpligtede enheder vil opleve et intensiveret tilsyn som følge af etableringen af myndigheden. Da den endelige udformning af myndigheden endnu ikke er kendt, vides det heller ikke, i hvor høj grad danske hvidvasktilsynsmyndigheders eksisterende tilsyn kan bidrage til opfyldelsen af den nye myndigheds forpligtelser samt levere data, som allerede indberettes, hertil.

For potentielle danske forpligtede enheder, der udvælges til EU-hvidvasktilsynsmyndighedens direkte tilsyn, og visse ikke-udvalgte forpligtede enheder, vil der være løbende økonomiske konsekvenser i form af gebyrer til myndigheden. Niveauet afhænger af udformningen af metoden for udregningen af gebyrer og metoden til udpegning af finansielle virksomheder under direkte tilsyn.

De øvrige forslag i hvidvaskpakken vil kunne medføre både økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det gælder fx øgede krav til interne politikker, forretningsgange og kontroller for forpligtede enheder.

8. Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Specialudvalget for den finansielle sektor med frist for bemærkninger d. 16. august 2021.

For høringssvarene henvises til grund- og nærhedsnotat om forslagene i hvidvaskpakken oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at tage formandskabets fremskridtsrapport til efterretning.

Landene støtter generelt arbejdet på nye tiltag på hvidvaskområdet, herunder en ny EU-hvidvasktilsynsmyndighed på basis af mere harmoniserede EU-regler.

Nogle lande lægger særlig vægt på et tæt samarbejde og klar arbejdsdeling mellem EU-hvidvasktilsynsmyndigheden og nationale hvidvasktilsynsmyndigheder. Nogle lande lægger særlig vægt på, hvordan myndigheden nærmere organiseres og det nærmere governance-setup. EU-landene støtter generelt en risikobaseret tilgang til at udvælge finansielle forpligtede enheder til direkte tilsyn, hvor nogle lande gør opmærksom på, at hvidvaskrisici ikke alene handler om størrelsen af et institut, idet hvidvaskrisici også kan være betydelige for mindre institutter.

Landene støtter generelt mere harmoniserede regler gennem en hvidvaskforordning. Nogle lande betoner særligt vigtigheden af brug af teknologi og digitale værktøjer til at styrke bekæmpelsen af hvidvask. Nogle lande finder det særligt vigtigt, at kryptoaktiver inkluderes i regelsættet. Nogle lande støtter forslaget om et loft for kontantbetalinger på EUR 10.000, mens andre lande ønsker en højere, lavere eller slet ingen tærskel.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage formandskabets fremskridtsrapport til efterretning.

Regeringen har stort fokus på at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering. Det er afgørende, at der bliver slået hårdt ned over for denne type kriminalitet. En styrket indsats skal både finde sted nationalt og på EU-niveau i lyset af den ofte grænseoverskridende karakter af hvidvask.

Regeringen støtter Kommissionens pakke af forslag til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, herunder oprettelsen af en EU-hvidvasktilsynsmyndighed. Initiativerne ligger i forlængelse af de seneste års danske initiativer til hvidvaskbekæmpelse.

Det er en prioritet for regeringen, at de nye initiativer på hvidvaskområdet får den tiltænkte merværdi, styrker indsatsen på området og indeholder en klar ansvarsfordeling og rolle til nationale myndigheder, hvor der gøres bedst mulig brug af deres kompetencer og erfaringer.

Regeringen støtter, at forslagene omfatter alle EU-lande, idet et tæt EU-samarbejde og en tæt koordinering på området vedrører alle EU-lande og det indre marked og er nødvendig for at opnå en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. Dette er særdeles vigtigt for at bekæmpe den underliggende (ofte alvorlige) kriminalitet. Hvidvask og terrorfinansiering udgør desuden en trussel mod tilliden til samt integriteten og stabiliteten i det finansielle system på tværs af hele EU.

Regeringen støtter etablering af en EU-hvidvasktilsynsmyndighed på grundlag af mere harmoniserede EU-hvidvaskregler. En sådan EU-hvidvasktilsynsmyndighed kan skabe betydelig merværdi i forhold til det eksisterende samarbejde og allerede vedtagne og gennemførte initiativer på området, herunder styrke samarbejde og koordination i den grænseoverskridende indsats mod hvidvask og terrorfinansiering. Kommissionens forslag til EU-hvidvasktilsynsmyndighed er generelt godt og balanceret.

Regeringen støtter, at det fælles tilsyn bliver stærkt og effektivt, herunder indebærer et stærkt samarbejde med nationale myndigheder, hvor en række finansielle forpligtede enheder på tværs af det indre marked kan komme under myndighedens direkte tilsyn, afstemt med de ressourcer, som myndigheden har til rådighed. Udvælgelsen af forpligtede enheder til myndighedens direkte tilsyn skal baseres på en vurdering af, hvor risikoen for hvidvask og terrorfinansiering er størst (risikobaseret tilgang), samt gennemsigtige kriterier, så der skabes gennemsigthed for myndigheder, forpligtede enheder mv. Kommissionens forslag til rammebetingelser for udvælgelsen af forpligtede enheder til direkte tilsyn støttes generelt.

Regeringen støtter, at det fælles tilsyn organiseres på en måde, så det er i stand til at træffe beslutninger, som er hurtige og effektive i indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering. En organisering af det fælles tilsyn med et almindeligt råd, som træffer generelle beslutninger, og hvor alle EU-landes nationale myndigheder er repræsenteret, og en bestyrelse, som træffer individuelle afgørelser, og hvor myndighedens formand og faste medlemmer er repræsenteret, støttes generelt. Det er samtidig vigtigt, at myndighedens direkte og indirekte tilsyn og samarbejde med de nationale tilsynsmyndigheder og FIU'er organiseres på en måde, der sikrer inddragelse af de nationale myndigheders viden og erfaring, herunder i individuelle afgørelser, hvilket vil styrke hvidvaskbekæmpelsen givet disse myndigheders kendskab til lokale forhold. Regeringen støtter generelt Kommissionens forslag til organisering af myndigheden.

Regeringen støtter en mere ensartet og detaljeret regulering på hvidvaskområdet ved at omdanne dele af hvidvaskdirektivet til en forordning, idet det generelt ikke må medføre lempeligere danske regler på hvidvaskområdet. Regeringen finder det generelt vigtigt, at der skabes størst mulig klarhed om reglerne i de primære retsakter. Kommissionens forslag imødekommer en mere harmoniseret regulering, bl.a. ved at omdanne dele af det eksisterende hvidvaskdirektiv til en forordning, og støttes generelt. Det er vurderingen, at forslaget generelt gør det muligt at opretholde de ambitiøse danske regler på området, som går videre end det eksisterende direktiv, idet det dog skal analyseres nærmere i forhold til enkelte tiltag (fx det danske forbud mod 500-euro sedlen).

Regeringen vil arbejde for, at forslagene understøtter de finansielle virksomheders og andre forpligtede enheders mulighed for i højere grad at anvende teknologi. En effektiv og bred anvendelse af teknologi som led i overholdelsen af hvidvaskforpligtelserne kan indebære, at relevant viden og data deles mellem forpligtede enheder, men også mellem myndigheder og forpligtede enheder, hvilket bl.a. kan bidrage til at forbedre de forpligtede enheders risikoklassificeringer af kundeforhold. Kommissionens forslag vurderes at kunne styrkes på dette område.

Regeringen vil desuden arbejde for, at reglerne generelt skal være proportionale og udformes på en måde, som tager hensyn til forpligtede enheder og kunders størrelse og risiko for hvidvask og potentielle byrder forbundet med at efterleve reglerne; det gælder f.eks. frivillige foreninger. Ligeledes skal reglerne udformes, så de begrænser administrative byrder målt op mod formålet med reglerne. Kommissionens forslag vurderes at kunne styrkes med proportionalitetsbetragtninger.

Regeringen støtter indførelse af EU-loft for modtagelse og betaling af kontanter. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at det bliver lavere end Kommissionens forslag på ca. 74.600 DKK (EUR 10.000) og i videst muligt omfang tilnærmer sig de nuværende danske regler indeholdende et loft på 20.000 DKK. Regeringen støtter Kommissionens forslag om, at EU-landene får mulighed for nationalt at indføre en lavere tærskel end det i forordningen fastsatte.

For regeringens uddybede holdning til forslagene i hvidvaskpakken henvises til grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Konklusioner om strategiske prioriteter på hvidvaskområdet er forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 5. december 2019 og 4. november 2020.

Kommissionens handlingsplan på hvidvaskområdet fra maj 2020 er forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 19. maj 2020. Grund- og nærhedsnotat om handlingsplanen er oversendt 9. juni 2020.

Kommissionens kommende forslag om nye EU-tiltag på hvidvaskområdet er forelagt Europaudvalget 8. juli 2021 forud for ECOFIN 13. juli 2021 samt skriftligt forelagt forud for ekstraordinært ECOFIN 26. juli 2021.

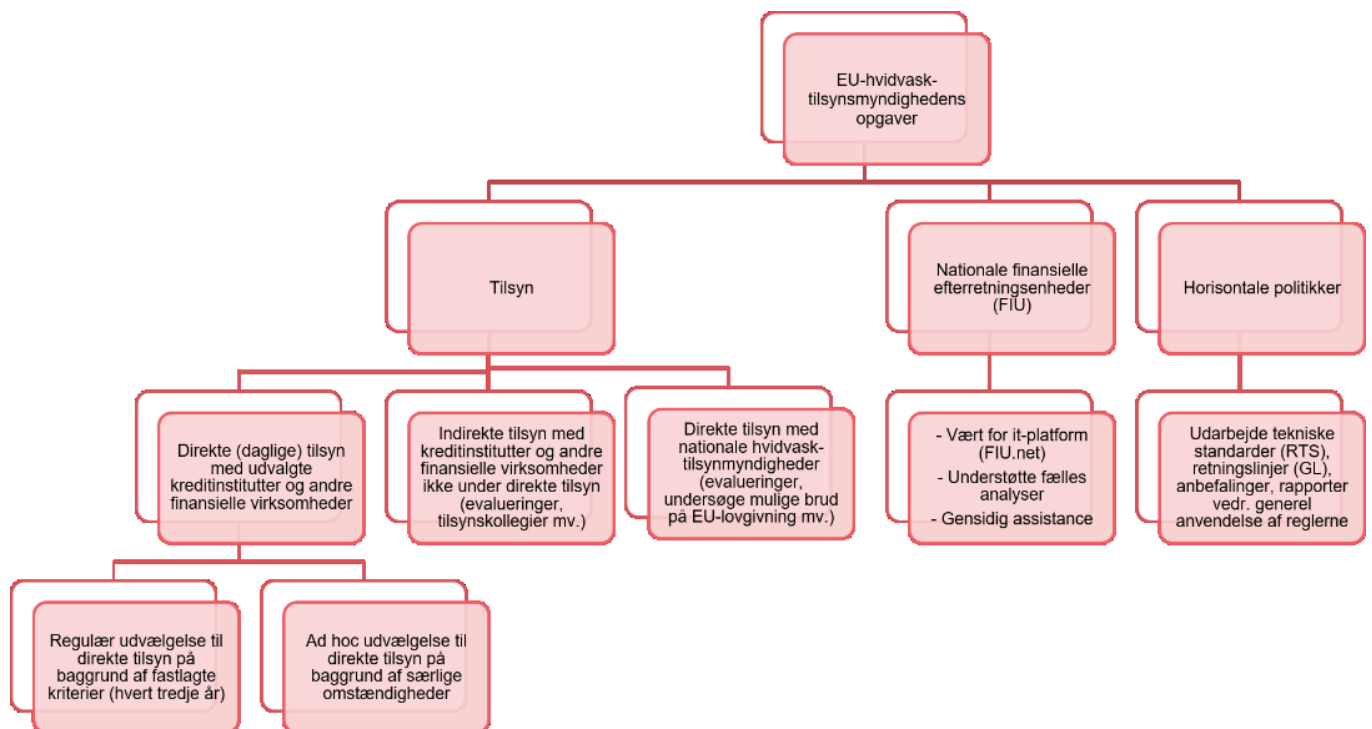
Grund- og nærhedsnotat om forslagene i hvidvaskpakken er oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021.

Bilag 1: Kommissionens hvidvaskhandlingsplan, maj 2020 – den videre vej frem**Tabel 1****Kommissionens hvidvaskhandlingsplan, maj 2020 – den videre vej frem**

Tiltag	Instrument	Timing
1. Sikre effektiv implementering af eksisterende EU-lovgivning på hvidvaskområdet	Åbningskrivelser til EU-lande vedr. implementering af hvidvaslovgivning	Alle tiltag pågår
	Analyse af anvendelse af 4. hvidvaske direktiv	
	Arbejde på forbundethed af registre for reelle ejere af selskaber mv.	
2. Etablere harmoniserede EU-regler ("EU single rule book") på hvidvaskområdet	Landespecifikke anbefalinger vedr. hvidvask som led i det europæiske semester	Juli 2021
	Loggivningsforslag der skal:	
	<ul style="list-style-type: none"> - Identificere områder af reglerne der skal omdannes fra et direktiv til en forordning (og udgøre reglerne sammen med et revideret direktiv) - Opstille nye områder der skal reguleres på EU-niveau - Identificere områder med behov for ændring i lyset af anden EU-lovgivning 	
3. Etablere en fælles EU-tilsynsmyndighed på hvidvaskområdet	Loggivningsforslag	Juli 2021
4. Etablere en støtte- og samarbejds mekanisme for finansielle efterretningsenheder (FIUs)	Loggivningsforslag	Juli 2021 (lovforslag)
	Overførsel til Kommissionen af teknisk håndtering af samarbejdsnetværket FIU.net	Overførslen er gennemført.
5. Gennemføre EU-lovgivning om strafferetlige sanktioner og informationsudveksling	Etablere i regi af Europol europæisk center for kriminalitetsbekæmpelse ("European Economic and Financial Crimes Centre" – EFECC)	2. kvartal 2020 (EFECC)
	Retningslinjer om offentlige og private partnerskaber	
	Overvåge EU-landenes transponering af EU-lovgivning og implementering af strafferetlige sanktioner og samarbejde om kriminalitetsefterforskning	
6. Styrke den internationale dimension af EU's rammer for hvidvaskbekæmpelse	Muligheder for at styrke hjemlig og grænseoverskridende informationsudveksling mellem kompetente myndigheder	Metode vedr. tredjelande er trådt i kraft i maj 2020
	Revideret metode fra Kommissionen for at identificere højrisikotredjelande vedr. hvidvask	
	Delegerede retsakter	

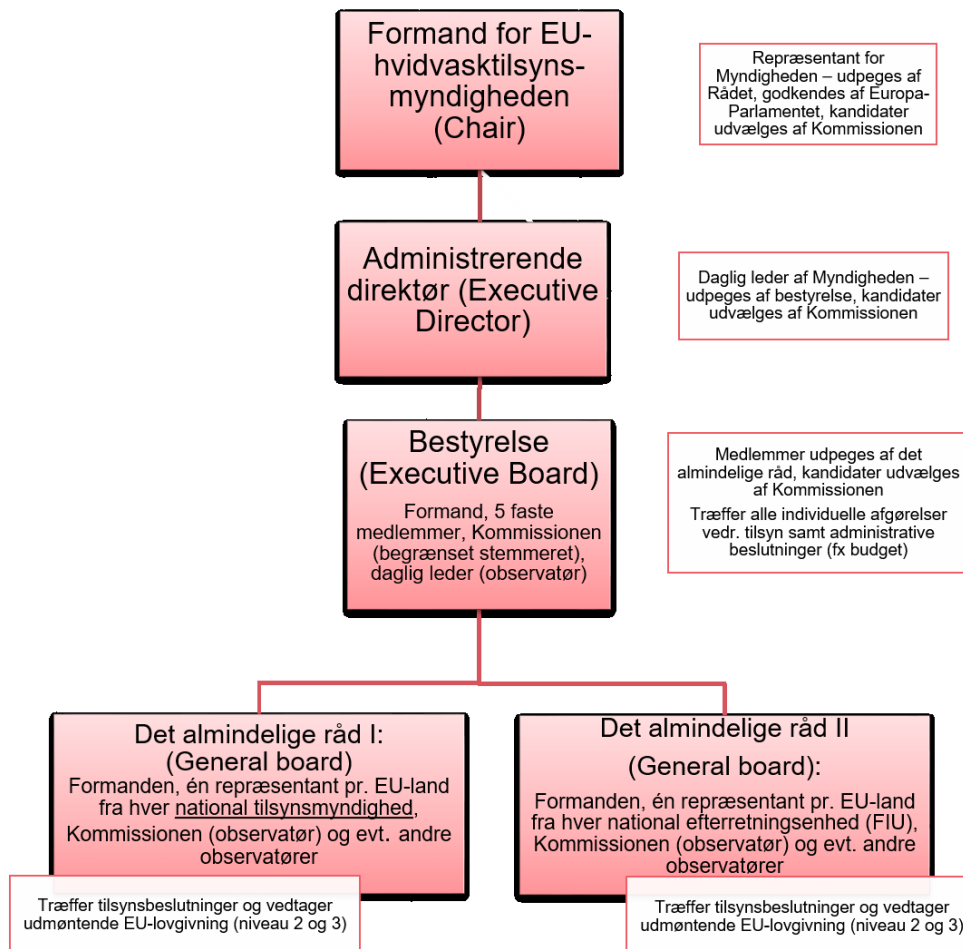
Kilde: Kommissionens handlingsplan af 7. maj 2020.

Bilag 2: EU-hvidvasktilsynsmyndighedens opgaver

Kilde: Kommissionen.

Bilag 3: EU-hvidvasktilsynsmyndighedens organisering

Kilde: Kommissionen.

Bilag 4: Udvalget af virksomheder til direkte tilsyn

Udvalget af kreditinstitutter og andre finansielle virksomheder til direkte tilsyn sker på grundlag af fastlagte rammebetingelser. Disse rammer indebærer, at myndigheden hvert tredje år foretager en vurdering af de forpligtede enheder ud fra følgende krav:

- a) Kreditinstitutter som er etableret i mindst syv EU-lande, herunder via filialer eller datterselskaber,
- b) Andre finansielle virksomheder, fx udbydere af betalingstjenester, pensions- og forsikringselskaber, investeringselskaber og valutavekslingsvirksomheder, som er etableret eller opererer via datterselskaber eller filialer i mindst to EU-lande og samtidig opererer i mindst ti EU-lande i alt, herunder via filialer, datterselskaber, via agenter eller ved direkte levering af tjenesteydelser.

Finansielle virksomheder, der opfylder et af ovenstående krav, skal herefter risikoklassificeres ud fra virksomhedens iboende risici, som enten lav, mellem, mellemhøj eller høj risiko for hvert EU-land, de opererer i. Iboende risici er risici, der naturligt følger af virksomhedens forretningsmodel, og den vurderes bl.a. på baggrund af virksomhedens produkttyper, kundetyper og markeder/geografiske områder. Myndigheden skal udarbejde en metode til klassificeringen af den iboende risiko.

På baggrund af omfanget og geografisk placering af kreditinstitutterne og andre finansielle virksomheders aktiviteter og ud fra risikoklassificeringen udvælger myndigheden forpligtede enheder til direkte tilsyn ud fra følgende kriterier:

Kreditinstitut: Ethvert kreditinstitut, der er risikoklassificeret som havende en høj iboende risikoprofil i mindst fire EU-lande (af de mindst syv lande, hvor den er etableret), og som har været under tilsyn eller anden offentlig efterforskning for væsentlige overtrædelser af den europæiske hvidvasklovgivning i mindst ét af disse EU-lande inden for de seneste tre år, betragtes som en udvalgt forpligtet enhed.

Andre finansielle virksomheder: Enhver finansiell virksomhed, der opfylder begge de to følgende kriterier, betragtes som en udvalgt forpligtet enhed hvis: Virksomheden er risikoklassificeret som havende en høj iboende risiko i mindst ét EU-land, hvor den er etableret, eller hvor den opererer via datterselskaber eller filialer (af de mindst ti EU-lande, hvor den er etableret/opererer i). Derudover er den risikoklassificeret som havende en høj iboende risiko i mindst fem andre EU-lande, hvor den opererer via direkte levering af tjenesteydelser eller via et netværk af agenter (af de mindst ti EU-lande, hvor den er etableret/opererer).

Derudover kan myndigheden i særlige tilfælde anmode Kommissionen om at træffe afgørelse om at udvælge andre finansielle virksomheder til direkte tilsyn, uanset ovennævnte kriterier ikke er opfyldt. Det vil kræve, at myndigheden vurderer, at der er en risiko for, at den pågældende forpligtede enhed systematisk er ude af stand til

at efterleve krav, og hvor det nationale hvidvasktilsyn ikke er i stand til at træffe hurtige og effektive imødegående tiltag.

Idet forslaget endnu ikke er vedtaget, og idet det udestår, at myndigheden udarbejder en metode til klassificeringen af den iboende risiko, vides det endnu ikke endeligt, hvilke kreditinstitutter og andre finansielle forpligtede enheder, herunder danske finansielle virksomheder, der vil blive underlagt myndighedens direkte tilsyn.

Dagsordenspunkt 7: Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)

KOM(2020)408

1. Resume

EU's genopretningsfacilitet trådte i kraft i februar 2021, og de fleste EU-lande har offentliggjort deres genopretningsplaner efter en grundig dialog med Kommissionen om planerne.

Kommissionen har siden medio juni løbende fremlagt forslag til rådsimplementerende beslutninger vedr. de enkelte landes genopretningsplaner, der herefter skal godkendes i ECOFIN med kvalificeret flertal. ECOFIN har indtil nu godkendt rådsimplementerende beslutninger for 22 lande. Kommissionen har ligeledes påbegyndt udbetaling af forudbetalinger til landene.

ECOFIN ventes 7. december 2021 igen generelt at gøre status for arbejdet med implementering af genopretningsfaciliteten og landenes respektive genopretningsplaner. Der er aktuelt ikke lagt op til godkendelse af rådsimplementerende beslutninger om genopretningsplaner på dette møde. Yderligere forslag til rådsimplementerende beslutninger ventes fremlagt inden udgangen af 2021 eller senere.

Udbetalinger af midler fra genopretningsfaciliteten til landene vil blive besluttet, når genopretningsplanerne er godkendt og i takt med, at landene opnår milepæle og målsætninger i deres genopretningsplaner.

Regeringen lægger stor vægt på, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (Next Generation EU) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, der trådte i kraft 19. februar 2021.

For danske generelle prioriteter vedr. implementering af genopretningsfaciliteten og rådsimplementerende beslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner henvises til samlenotatet og forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg 8. juli 2021 forud for ECOFIN 13. juli 2021.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincipper og lægger stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse heraf.

ECOFIN drøftede status for implementering af genopretningsfaciliteten 19. januar 2021, 16. februar, 16. marts, 16. april, 18. juni, 9. november, ligesom ECOFIN godkendte de første 12 genopretningsplaner 13. juli 2021 og yderligere hhv. 4 planer 26. juli, 2 planer 6. september, 1 plan 5. oktober og 3 planer 28. oktober 2021. Der henvises til tidligere samlenotater og forelæggelser om genopretningsfaciliteten og arbejdet med landenes genopretningsplaner i Folketingets Europaudvalg.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument (*”Next Generation EU”*), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet (*”Recovery and Resilience Facility”*) på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser). Rammerne for genopretningsfaciliteten er fastlagt i en forordning, som trådte i kraft 19. februar 2021.

Genopretningsplanerne

Arbejdet med at operationalisere genopretningsfaciliteten er i gang. For at modtage midler fra genopretningsfaciliteten skal EU-landene hver især udarbejde nationale genopretningsplaner (*”Recovery and Resilience Plans”*), hvor landene beskriver de tiltag (reformer og investeringer), som den finansielle assistance fra genopretningsfaciliteten (direkte støtte og lån) skal finansiere.

Genopretningsplanerne skal bidrage til at adressere landespecifikke anbefalinger som led i det økonomiske samarbejde i EU (*det europæiske semester*), grøn og digital omstilling samt til at understøtte vækst, arbejdspladser, økonomisk robusthed og til økonomisk, social og territorial samhørighed.²²

På nuværende tidspunkt har 26 EU-lande, herunder Danmark, afleveret deres genopretningsplaner til Kommissionen, *jf. bilag 2*.

Kommissionens vurdering og forslag til rådsimplementerende beslutninger

De afleverede genopretningsplaner skal vurderes af Kommissionen, der herefter fremlægger juridisk bindende retsakter i form af forslag til rådsimplementerende beslutning vedr. planernes indhold. Kommissionens forslag til rådsimplementerede beslutning skal herefter godkendes af ECOFIN med kvalificeret flertal.

For yderligere information om processen for operationalisering af genopretningsfaciliteten, herunder vedr. udbetalinger og opfølgningen på de milepæle og målsætninger for reformer og investeringer, som er fastlagt i de respektive landes genopretningsplaner, henvises til samlenotat forud for ECOFIN 13. juli 2021.

Der har løbende været en uformel bilateral dialog mellem de enkelte lande og Kommissionen om landenes genopretningsplaner, herunder på basis af udkast til genopretningsplanerne. Formålet med dialogen har været, at landene har haft mulighed for at styrke deres genopretningsplaner, forud for at planerne afleveres, herunder for at sikre, at planerne lever op til de krav, som er fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, og at Kommissionen er enig heri.

²² Link til Kommissionens hjemmeside om genopretningsfaciliteten, herunder retningslinjer for genopretningsplaner: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en.

Kommissionen skal i sin vurdering af landenes genopretningsplaner tage hensyn til 11 forordningsbestemte kriterier²³, herunder om planen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentialer, at skabe arbejdspladser, at fremme den økonomiske, institutionelle og sociale robusthed samt effektivt vil bidrage til grøn og digital omstilling og til at adressere landespecifikke udfordringer identificeret som led i det europæiske semester, *jf. boks 1 og bilag 1*.

Boks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Bidrager til de 6 søjler: *i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge*
2. Adresserer anbefalinger i det europæiske semester
3. Skaber vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.
4. Alle initiativer efterlever "do no significant harm"
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.
6. Digitaliseringsiltag udgør mindst 20 pct.
7. Genopretningsplanen har varig virkning
8. Effektive mål og milepæle for gennemførelsen
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer
11. Indeholder sammenhængende reformer og investeringer

Anm.: For uddybning af de 11 kriterier, *se bilag 1*.

Kilde: Anneks V i *Forordningen om en genopretningsfacilitet*, KOM(2020)408.

For hvert af de 11 kriterier gives enten vurderingen A (*høj grad af opfyldelse*), B (*middel grad af opfyldelse*) eller C (*lav grad af opfyldelse*). En *samlet positiv* vurdering af en genopretningsplan tildeles under flg. betingelser:

- kriterierne 2, 3, 4, 5, 6 og 10 skal alle tildeles vurderingen A²⁴, og
- for de øvrige 5 kriterier *skal* der tildeles mindst to A'er og ingen C'er.

Såfremt Kommissionen tildeler en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, vil Kommissionen fremlægge forslag til en rådsimplementerende beslutning. For yderligere generel information om Kommissionens vurdering og indholdet i de rådsimplementerende beslutninger henvises til samlenotat forud for ECOFIN 13. juli 2021.

Kommissionen har siden medio juni 2021 løbende fremlagt vurderinger og forslag til rådsimplementerende beslutninger vedr. de enkelte landes genopretningsplaner.

ECOFIN vedtog 13. juli 2021 rådsimplementerende beslutninger på baggrund af Kommissionens forslag for de første 12 lande (Portugal, Spanien, Grækenland, Danmark, Luxembourg, Østrig, Letland, Slovakiet, Tyskland, Italien, Belgien og Frankrig) samt 26. juli, 6. september, 5. og 28. oktober for yderligere hhv. 4 lande

²³ Anneks V i *Forordningen om en genopretningsfacilitet*, KOM(2020)408.

²⁴ Betingelserne for en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen følger generelt af forordningen om genopretningsfaciliteten, mens kravet om A til kriterie 4 og 10 følger af hhv. taksonomi-forordningen, KOM(2018)354, og finansforordningen.

(Kroatien, Cypern, Litauen og Slovenien), 2 lande (Irland og Tjekkiet), 1 land (Malta) og 3 lande (Estland, Finland og Rumænien). For information om disse lande henvises til samlenotater forud for henholdsvis ECOFIN 13. juli, 26. juli, 6. september, 5. oktober og 28. oktober 2021.

Kommissionen har ligeledes gennemført forudbetalinger til en række lande med godkendte rådsimplementerende beslutninger, herunder Danmark, *jf. bilag 2*. Et land kan anmode om forudbetaling (dvs. udbetaling inden reformer og investeringer er gennemført), hvor Kommissionen kan udbetale op til 13 pct. af hhv. det direkte tilskud og evt. lån, når en rådsimplementerende beslutning om det pågældende lands plan er vedtaget i Rådet, og en bilateral finansierings- og evt. låneaftale mellem Kommissionen og det pågældende land er indgået.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 7. december 2021 igen at gøre status for implementering af genopretningsfaciliteten og arbejdet med landenes nationale genopretningsplaner. Der er aktuelt ikke lagt op til godkendelse af rådsimplementerende beslutninger om genopretningsplaner på dette møde. Yderligere forslag til rådsimplementerende beslutninger ventes fremlagt inden udgangen af 2021 eller senere.

Det er muligt, at Kommissionen i den forbindelse vil orientere om forventninger til og proces for EU-landenes betalingsanmodninger.²⁵

Udbetalingerne vil generelt ske i takt med, at landene opnår mål og milepæle for reformer og investeringer, som er fastlagt i de rådsimplementerende beslutninger om deres respektive genopretningsplaner. Kommissionen har op til to måneder til at vurdere en betalingsanmodning. Kommissionen træffer beslutning om de enkelte udbetalinger efter høring af EU's økonomiske og finansielle Udvalg (EFC).²⁶

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om ECOFIN-drøftelsen om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsimplementerede beslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner. Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

²⁵ Kommissionen modtog 12. november 2021 den første anmodning (fra Spanien) om udbetaling fra genopretningsfaciliteten på baggrund af opfyldte mål og milepæle.

²⁶ Hvis et eller flere EU-lande undtagelsesvis finder, at der er alvorlige afvigelser fra en tilfredsstillende opnåelse af de relevante milepæle og mål, kan de anmode formanden for Det Europæiske Råd om at henvise sagen til det Det Europæiske Råd.

6. Gældende dansk ret

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsimplementerende beslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

Det bemærkes, at der med finansloven for 2021 er indarbejdet virkningen af en forventet hjemtagelse af midler fra EU's genopretningsfacilitet.

7. Konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de opnår formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. Kommissionen skønner, at genopretningsinstrumentet²⁷ (NGEU) samlet set kan løfte det danske BNP med 0,4-0,6 pct. i 2024 og øge beskæftigelsen med 8.000 personer.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne opnår formålet med genopretningsfaciliteten. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsinstrumentet kan understøtte den økonomiske genopretning, vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, omend det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete

²⁷ Genopretningsfaciliteten udgør ca. 90 pct. af NGEU, som også omfatter andre EU-tiltag, herunder ReactEU, Horisont, InvestEU, Fonden for Retfærdig omstilling, Udvikling af landdistrikterne og RescEU.

implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at tage en drøftelse om status for arbejdet med implementering af genopretningsfaciliteten og landenes respektive genopretningsplaner til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (*Next Generation EU*) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, der trådte i kraft 19. februar 2021.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincipper og lægger stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse heraf.

For danske generelle prioriteter vedr. genopretningsfaciliteten henvises til samlenotater og forelæggelser, herunder forhandlingsoplægget i Folketingets Europaudvalg 16. juni 2020 og forelæggelsen forud for ECOFIN 6. oktober 2020.

For danske generelle prioriteter vedr. implementering af genopretningsfaciliteten og rådsimplementerende beslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner henvises til samlenotatet og forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 13. juli 2021.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsimplementerende beslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli 2021, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober og 4. november forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober og 9. november 2021.

Samlenotat om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg fik en orientering om forventningerne til indholdet af Kommissionens vurdering og forslag til rådsimplementerende beslutning vedr. den danske plan i forbindelse med et fælles samråd 16. juni 2021.

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten er oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Bilag 1: Vurderingskriterierne for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

Bilag - boks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Genopretningsplanen indebærer en fyldestgørende og tilstrækkelig afbalanceret reaktion på den økonomiske og sociale situation og bidrager derved på behørig vis til de seks søjler 1) grøn omstilling, 2) digital omstilling, 3) smart, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, arbejdspladser, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation og et velfungerende indre marked med stærke SMV'er, 4) social og territorial samhørighed, 5) Sundhedsmæssig og økonomisk, social og institutionel robusthed, herunder med henblik på øget krisereaktionskapacitet og krisebæredskab, og 6) politikker for den næste generation, børn og unge, herunder uddannelse og færdigheder, idet der tages højde for de berørte EU-landes specifikke udfordringer og det økonomiske tilskud fra genopretningsfaciliteten til det pågældende EU-land.
2. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at adressere landets udfordringer som identificeret i anbefalingerne til landet som led i det europæiske semester.
3. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, arbejdspladser, økonomiske, institutionelle og sociale robusthed, bidrage til implementeringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder gennem fremme af politikker for børn og unge, imødegå økonomiske og sociale konsekvenser af krisen, og dermed fremme økonomisk, social og territorial samhørighed samt konvergens.
4. Reforme og investeringer inkluderet i genopretningsplanerne må ikke gøre betydelig skade mod EU's miljø og klimamål ("do-no-harm"-princip).
5. Genopretningsplanen indeholder tiltag, som udgør effektive bidrag til den grønne omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Klimatiltag skal udgøre mindst 37 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Eksempler herpå kan fx være energieffektivisering, udvikling og omlægning til vedvarende energi, bæredygtig industri, herunder landbrug og transport mv.
6. Genopretningsplanen indeholder tiltag, som effektivt bidrager til den digitale omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Digitaliserings tiltag skal udgøre mindst 20 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Det kan fx være digitale netværk og infrastruktur, cybersikkerhed eller digitalisering og udvikling af offentlig administration.
7. Genopretningsplanen kan forventes at have en varig virkning for det pågældende land.
8. De af landet foreslåede tiltag er tilstrækkelige til at sikre en effektiv overvågning og gennemførelse af genopretningsplanen, herunder milepæle og mål.
9. Et lands begrundelse for, at størrelsen af finansieringsbehovet forbundet med dets genopretningsplan er rimeligt og plausibelt, er på linje med principper om omkostningseffektivitet og står mål med den forventede nationale økonomiske og sociale effekt.
10. De ordninger, der foreslås af det pågældende EU-land ift. tilsyn og kontrol, forventes at forhindre, afsløre og udbedre korrupsion, svig og interessekonflikter ifm. udmøntningen af genopretningsmidlerne, herunder dobbeltfinansiering fra andre EU-programmer.
11. Genopretningsplanen indeholder foranstaltninger til gennemførelse af reformer og investeringer, der repræsenterer sammenhængende tiltag.

Kilde: Anneks V i Forordningen om en genopretnings- og resiliensfacilitet, KOM(2020)408

Bilag 2: Status for EU-landenes genopretningsplaner

Bilagstabel 1

Status for EU-landenes genopretningsplaner – medio november 2021

Land	Plan afleveret	Beslutningsforslag ¹	Mulig finansiel assistance (mia. euro)		Ansøgt finansiel assistance (mia. euro) ⁴		Udbetalt assistance (mia. euro)	
			Direkte støtte ²	Lån ³	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån
Belgien	30. april	<i>23. juni</i>	5,9	32,4	5,9	0,0	0,8	-
Bulgarien	15. oktober		6,3	4,2	6,6	0,0		
Cypern	17. maj	<i>8. juli</i>	1,0	1,5	1,0	0,2	0,1	0,03
Danmark	30. april	<i>17. juni</i>	1,6	21,3	1,6	0,0	0,2 ⁵	-
Estland	18. juni	<i>5. oktober</i>	1,0	1,9	1,0	0,0		
Finland	27. maj	<i>4. oktober</i>	2,1	16,4	2,1	0,0		
Frankrig	29. april	<i>23. juni</i>	39,4	164,9	40,9	0,0	5,1	-
Grækenland	28. april	<i>17. juni</i>	17,8	12,5	17,8	12,7	2,3	1,7
Irland	28. maj	<i>16. juli</i>	1,0	24,2	1,0	0,0		
Italien	30. april	<i>22. juni</i>	68,9	121,7	68,9	122,6	9,0	16,0
Kroatien	15. maj	<i>8. juli</i>	6,3	3,7	6,3	0,0	0,8	-
Letland	30. april	<i>22. juni</i>	2,0	2,1	1,8	0,0	0,2	
Litauen	15. maj	<i>2. juli</i>	2,2	3,3	2,2	0,0	0,3	-
Luxembourg	30. april	<i>18. juni</i>	0,1	4,3	0,1	0,0	0,01	-
Malta	13. juli	<i>16. september</i>	0,3	0,9	0,3	0		
Nederlandene			6,0	55,1				
Polen	3. maj		23,9	36,2	23,9	12,1		
Portugal	22. april	<i>16. juni</i>	13,9	14,5	13,9	2,7	1,8	0,4
Rumænien	31. maj	<i>27. september</i>	14,2	15,2	14,3	15,0		
Slovakiet	29. april	<i>21. juni</i>	6,3	6,4	6,6	0,0	0,8	-
Slovenien	30. april	<i>2. juli</i>	1,8	3,3	1,8	0,7	0,2	0
Spanien	30. april	<i>16. juni</i>	69,5	84,6	69,5	0,0	9,0	-
Sverige	28. maj		3,3	32,2	3,2	0,0		
Tjekkiet	2. juni	<i>19. juli</i>	7,1	15,2	7,0	0,0	0,9	-
Tyskland	28. april	<i>22. juni</i>	25,6	234,5	27,9	0,0	2,3	-
Ungarn	12. maj		7,2	9,9	7,2	0,0		
Østrig	30. april	<i>21. juni</i>	3,5	27,0	4,5	0,0	0,5	-

Anm.: ¹Kommissionens forslag til rådebslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er markeret med kursiv, er også rådgodkendt på ECOFIN. ²Fordelingen af direkte støtte er baseret på Kommissionens efterårsprognose, oktober 2020, for udviklingen i EU-landenes BNP 2020-21. Den endelige tildeling fra EU's genopretningsfacilitet fastlægges i sommeren 2022 pba. den faktiske udvikling i EU-landenes BNP. Fordelingskriterierne fremgår af forordningen om genopretningsfaciliteten samt https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe/pillars-next-generation-eu_en. ³Lån til et land kan som udgangspunkt udgøre op til 6,8 pct. af dets BNI i 2019.

⁴Basert på Kommissionens offentliggjorte forslag til rådsimplementerende beslutninger om genopretningsplaner, hvor muligt.

⁵Knap 1,5 mia. kr. udbetalt af Kommissionen 2. september 2021.

Kilde: Kommissionens pressemeddelelser om indleverede genopretningsplaner og udbetalinger.

**Dagsordenspunkt 8: Det europæiske semester 2022:
Kommissionens årlige undersøgelse for
bæredygtig vækst, varslingsrapport og udkast
til anbefalinger til euroområdet som helhed**

KOM(2021)740, KOM(2021)741, KOM(2021)742

1. Resume

Kommissionen ventes på ECOFIN 7. december 2021 at præsentere sin pakke af 24. november 2021 vedr. det europæiske semester for 2022. Pakken indeholder bl.a. Kommissionens årlige undersøgelse for bæredygtig vækst (ASGS), Kommissionens varslingsrapport under proceduren for makroøkonomiske ubalancer og Kommissionens udkast til Rådets økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet som helhed for 2022. Pakken indleder det europæiske semester for 2022. Det europæiske semester er en årligt tilbagevendende proces.

Den årlige undersøgelse for bæredygtig vækst fastsætter prioriteterne for det økonomisk-politiske arbejde i EU i 2022. Varslingsrapporten udpeger EU-lande, der har makroøkonomiske ubalancer eller har risiko for ubalancer. Anbefalingerne til euroområdet som helhed vil danne baggrund for de landespecifikke anbefalinger til de enkelte eurolande, der ventes vedtaget i juni eller juli 2022 (som led i landespecifikke anbefalinger til alle EU-landene).

ECOFIN ventes at vedtage rådskonklusioner om den årlige undersøgelse for bæredygtig vækst og varslingsrapporten på et senere ECOFIN, forventeligt 18. januar 2022, hvor også anbefalingerne til euroområdet som helhed ventes vedtaget.

2. Baggrund

EU-samarbejdet om den bredere økonomiske politik følger en årlig procedure ("det europæiske semester"), hvor EU-landene drøfter de økonomisk-politiske udfordringer og den økonomiske politik i de enkelte EU-lande samt euroområdet og EU som helhed. Proceduren for makroøkonomiske ubalancer er også forankret i semesteret og skal identificere eventuelle ubalancer i EU-landene, fx tab af konkurrenceevne, uholdbare løn- og prisudviklinger, for høj privat og offentlig gæld mv. Det europæiske semester munder hvert år ud i landespecifikke anbefalinger til EU-landene pba. de økonomisk-politiske drøftelser og analyser, herunder analyserne vedr. makroøkonomiske ubalancer.

Kommissionen indførte en række midlertidige tilpasninger i gennemførelsen af det seneste europæiske semester for 2021 mhp. at tilpasse semesteret til arbejdet med genopretningsplanerne mv. under genopretningsfaciliteten. De midlertidige tilpasninger for 2021 medførte bl.a., at Kommissionen ikke fremlagde udkast til normale landeanbefalinger i 2021 med fokus på bl.a. strukturpolitiske udfordringer mv., da disse udfordringer generelt blev adresseret ifm. arbejdet med genopretningsplanerne. Kommissionen fremlagde i stedet anbefalinger, der i overvejende grad vedrørte landenes finanspolitik. Rådet vedtog pba. Kommissionens udkast landespeci-

fikke anbefalinger om landenes finanspolitik ifm. ECOFIN 18. juni 2021. For gennemgang af de landespecifikke anbefalinger til Danmark for 2021 og status for opfølgningen herpå henvises til *bilag 1*.

Det europæiske semester 2022 indledes med Kommissionens årlige undersøgelse for bæredygtig vækst (*Annual Sustainable Growth Survey, ASGS*). ASGS skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer og prioriteter for EU-landene. I de kommende måneder vil den danne grundlag for horisontale drøftelser af de økonomiske udfordringer i EU i bl.a. ECOFIN. På DER 24.-25. marts 2022 forventes stats- og regeringscheferne på baggrund af den årlige undersøgelse for bæredygtig vækst og rådskonklusioner fra bl.a. ECOFIN at vedtage generelle retningslinjer for EU-landenes økonomiske politik.

Rådets økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet som helhed har til formål at styrke koordinationen af den økonomiske politik i eurolandene. Eurolandene skal tage højde for euroområdeanbefalingerne i deres nationale reformprogrammer, stabilitetsprogrammer samt i implementeringen af genopretningsplanerne under genopretningsfaciliteten, *jf. nedenfor*. Anbefalingerne til euroområdet forventes godkendt på ECOFIN 18. januar 2022. Herefter ventes de tiltrådt af DER 24.-25. marts 2022, før de formelt ventes vedtaget af Rådet. Anbefalingerne til euroområdet som helhed godkendes og vedtages alene af eurolandene (og gælder kun eurolandene).

Kommissionens varslingsrapport (*Alert Mechanism Report*, AMR) offentliggøres som led i Makroubalancerproceduren (*Macroeconomic Imbalance Procedure*, MIP), der udgør rammen for samarbejdet i EU om systematisk overvågning af makroøkonomiske ubalancer, og som er integreret i det europæiske semester. Formålet er på et tidligt tidspunkt at kunne identificere og forebygge potentielle skadelige interne og eksterne økonomiske ubalancer, som er ved at udvikle sig, og at kunne gribe ind over for ubalancer, der har materialiseret sig, med henblik på at korrigere disse. MIP operationaliseres via en varslingsmekanisme med et *'scoreboard'* bestående af et antal økonomiske indikatorer, som skal give en indledende indikation på ubalancer.

Kommissionens varslingsrapport for 2022 indeholder værdier for de indikatorer, som udgør scoreboardet. Rapporten vurderer indikatorernes udvikling i alle EU-lande og identificerer de lande, som har ubalancer eller risikerer at opbygge ubalancer.

På baggrund af varslingsrapporten og Rådets drøftelse af denne, vil Kommissionen foretage en dybdegående analyse af de lande, som vurderes at have ubalancer eller at risikere at opbygge ubalancer. Konklusionerne i de dybdegående analyser vil indgå som del af Kommissionens landerapporter, der ventes offentliggjort i maj eller juni 2022. I kraft af disse dybdegående analyser gennemføres efterfølgende en grundigere vurdering af, i hvilket omfang det pågældende land er påvirket af ubalancer og af disses karakter og risici.

Kommissionens dybdegående analyser vil kunne give anledning til henstillinger om at korrigere ubalancerne (makroudbalanceprocedurens korrigerende del), afhængigt af de identificerede ubalancers karakter.²⁸

3. Formål og indhold

På ECOFIN 7. december 2022 ventes en præsentation og en indledende drøftelse af Kommissionens årlige undersøgelse for bæredygtig vækst, varslingsrapport og forslag til anbefalinger til euroområdet som helhed for 2022.

ECOFIN skal ikke vedtage konklusioner om undersøgelsen for bæredygtig vækst og varslingsrapporten på dette rådsmøde, men ventes at gøre dette på ECOFIN 18. januar 2022, hvor eurolandene også ventes at godkende anbefalinger til euroområdet som helhed.

Kommissionens undersøgelse for bæredygtig vækst for 2022

Kommissionen nævner, at de tidligere års overordnede prioriteter for det økonomisk-politiske samarbejde i EU fortsat er relevante og derfor bør videreføres. Kommissionen fastsætter derfor følgende prioriteter for det økonomisk-politiske samarbejde i 2022:

- Bæredygtighed
- Produktivitet
- Social retfærdighed
- Makroøkonomisk stabilitet

Bæredygtighed

Kommissionen finder det vigtigt, at den økonomiske genopretning er med til at fremme grøn omstilling og overgangen til klimaneutralitet i 2050. Kommissionen fremhæver *den europæiske grønne pagt* og *fit-for-55-pakken* som væsentlige elementer i omstillingen. På nationalt niveau vil implementeringen af EU-landenes genopretningsplaner bidrage til implementeringen af grønne reformer, herunder mhp. fremme af energieffektivitet og grønnere skatteincitament.

Kommissionen understreger, at der er behov for store investeringer for at møde EU's klimamål det næste årti. Kommissionen peger på, at genopretningsplanerne vil levere en del af disse investeringer, herunder investeringer i renovationen af bygninger, energi og bæredygtig transport. Samtidig er der behov for fremme af private investeringer i grøn omstilling, herunder ved at forbedre investeringsbetingelserne og sikre bedre betingelser for bæredygtig finansiering på kapitalmarkederne.

²⁸ Hvis der vurderes at foreligge uforholdsmæssigt store ubalancer, kan der således åbnes en procedure, hvor Rådet efter et forslag fra Kommissionen vedtager en henstilling til det pågældende land om at korrigere disse ubalancer. I opfølgningen på en henstilling skal det pågældende land fremlægge handlingsplaner, og Rådet skal løbende tage stilling til, hvorvidt det pågældende land har taget effektive tiltag mhp. korrektion af ubalancerne. Makroudbalanceproceduren har endnu ikke været benyttet til at give henstillinger om korrektion af ubalancer.

Kommissionen fremhæver desuden, at den grønne omstilling kan bidrage til øget robusthed overfor stigende energipriser, samt at omstillingen generelt vil skabe jobmuligheder og innovation i EU. Kommissionen peger også på, at eventuelle sociale udfordringer ved den grønne omstilling skal håndteres, herunder udfordringer for regioner og indkomstgrupper, der er afhængige af arbejdspladser i de sektorer, hvor der er et stor omstillingsbehov.

Produktivitet

Vækst og velstand i EU afhænger af en positiv udvikling i produktivitet og innovation. Kommissionen peger på, at de europæiske virksomheders evne til at tilpasse sig og udvikle ny teknologi er afgørende for at fremme produktiviteten i EU, hvilket kan styrkes ved at forbedre arbejdsstyrkens kvalifikationer og virksomhedernes rammebetingelser.

Kommissionen fremhæver, at et velfungerende indre marked med effektiv og fair konkurrence er en vigtig kilde til produktivitet i EU, idet integrerede og velfungerende produkt- og servicemarkeder bidrager til effektiv ressourceallokering og spredning af teknologi.

På nationalt niveau vil EU-landenes genopretningsplaner bidrage positivt til produktivitetens udvikling via reformer, der fremmer erhvervs klimaet og anvendelsen af nye grønne og digitale teknologier. Tiltag, der adresserer tidligere års landespecifikke anbefalinger om at styrke konkurrencelovgivningen, procedurerne for offentlige indkøb, de juridiske systemer og offentlig administration, vil også fremme produktiviteten.

Kommissionen fremhæver, at der er behov for investeringer i digitale teknologier og forskning og udvikling for at fremme digitaliseringen i EU, herunder i kunstig intelligens og udrulning af højhastighedsnetværk. Investeringer i teknologi skal samtidig komplementeres af investeringer i arbejdsstyrkens digitale færdigheder. Kommissionen peger desuden på, at produktiviteten kan fremmes via bedre ressourceanvendelse samt ved at adressere udfordringerne ift. forsyningsflaskehalse.

Social retfærdighed

Kommissionen nævner, at der er behov for et socialt fokus i genopretningen i EU. Der er bl.a. behov for at forbedre mulighederne for de grupper, der blev ramt særligt hårdt af krisen, herunder unge, lavtuddannede og personer med indvandrerbaggrund. Det er generelt vigtigt, at EU-landene fokuserer på at mindske de sociale konsekvenser ved de strukturelle ændringer, som krisen har medført i en række sektorer.

Kommissionen peger på, at kombinationen af effektiv aktiv arbejdsmarkedspolitik og sikkerhedsnet er afgørende for at tilpasse arbejdsstyrken til den digitale og grønne omstilling. Tiltag vedr. uddannelse og oplæring er også afgørende for at

styrke den sociale inklusion og vækst. Kommissionen nævner, at EU-landenes genopretningsplaner generelt indeholder en lang række reformer og investeringer, der styrker de sociale forhold i landene, herunder inden for de ovennævnte områder.

På EU-niveau peger Kommissionen på principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder som afgørende for at fremme social og økonomisk konvergens i EU. Kommissionen fremhæver i den forbindelse de nye EU-mål for 2030 vedr. beskæftigelse, uddannelse og fattigdom.

Makroøkonomisk stabilitet

Øget markoøkonomisk stabilitet vil styrke økonomiernes robusthed i EU og bidrage til den grønne og digitale omstilling. Den økonomiske reaktion i EU på COVID-19-krisen reducerede krisens økonomiske konsekvenser og viste behovet for koordineret økonomisk politik i EU. Krisen understregerede samtidig vigtigheden af at opbygge finanspolitiske buffere under normale konjunkturer, så der er råderum til at reagere på kriser og konjunkturfald.

Kommissionen opfordrer generelt EU-landene til at understøtte økonomien med midlertidige og målrettede tiltag i 2022 og samtidig sikre finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt. Kommissionen nævner, at Stabilitets- og Vækstpagtens *generelle undtagelsesklause*l ventes deaktiveret i 2023, samt at EU-landene skal fokusere på at sikre sunde offentlige finanser, når de økonomiske omstændigheder tillader det. Samtidig skal EU-landene styrke investeringerne i grøn og digital omstilling.

Kommissionen peger på, at en vækstvenlig sammensætning af de offentlige finanser og effektive skattesystemer er afgørende for at styrke investeringerne og fremme genopretningen. Kommissionen nævner i den forbindelse, at flere EU-lande planlægger tiltag mhp. at styrke kvaliteten af de offentlige finanser og forbedre skattesystemerne i deres genopretningsplaner.

Kommissionen fremhæver, at en færdiggørelse af bankunionen og kapitalmarkedsunionen vil styrke betingelserne for, at den private sektor kan investere samt styrke den økonomiske robusthed generelt.

Kommissionens varslingsrapport 2022

Kommissionens varslingsrapport for 2022 præsenterer en række økonomiske indikatorer, som skal give en indledende indikation af makroøkonomiske ubalancer. Rapporten bygger på 2020-værdier for de respektive lande og indikatorer, *jf. bilag 2*.

Kommissionen udpeger 12 lande til dybdegående analyser i varslingsrapporten for 2022. Det er tale om de samme 12 lande, der vurderedes at have ubalancer i de dybdegående analyser under makroubalanceproceduren for 2021 (Tyskland, Irland, Spanien, Nederlandene, Sverige, Frankrig, Kroatien, Italien, Portugal, Cypern, Rumænien og Grækenland). De 12 lande vurderes generelt udfordret af de samme risici og ubalancer, som blev identificeret i de dybdegående analyser i juni 2021. For

en oversigt over konklusioner i de dybdegående analyser fra 2021 henvises til *bilag 3*.

Kommissionen vurderer overordnet set, at en samlet vurdering af dansk økonomi ikke giver anledning til en dybdegående analyse. Danmark er således ikke påvirket af ubalancer i makroudbalancesprocedurernes forstand. Dette er på linje med Kommissionens vurdering af Danmark de seneste otte år.

Kommissionen bemærker samtidig om Danmark, at indikatorerne vedr. betalingsbalancen og den private gæld viser tegn på risici. Kommissionen bemærker bl.a.:

- at betalingsbalanceoverskuddet fortsat vil være højt, men faldende i de kommende år. Det høje overskud afspejler primært høj virksomheds- og pensionsopsparing. Vedvarende høje betalingsbalanceoverskud i Danmark har medvirket til opbygning af store tilgodehavender i udlandet, hvilket genererer løbende afkast, der i sig selv også bidrager til et positivt betalingsbalanceoverskud.
- at den privat gældskvote fortsat er høj, men faldende. De danske husholdningernes gældskvote er fortsat den højeste i EU, men skønnes fortsat at falde i 2021.
- at de reale boligpriser fortsat er stigende, men væksten i reale boligpriser ventes at aftage i nær fremtid. Der kan her være tegn på, at huspriserne er overvurderet.
- at banksektoren fortsat er stabil, samt at danske banker er likvide og velkapitaliseret.
- at den offentlige gæld fortsat er relativt lav trods en væsentligt stigning i lyset af COVID-19-relaterede tiltag.
- Arbejdsmarkedet vurderes stærkt, hvor beskæftigelsen er over niveauet for COVID-19-krisen.

For udviklingen i indikatorerne vedr. ubalancer i Danmark henvises til *bilag 4*.

Kommissionens udkast til anbefalinger til euroområdet som helhed for 2022

Kommissionens udkast til anbefalinger til euroområdet som helhed for 2022 afspejler generelt prioriteterne i Kommissionens årlige undersøgelse for bæredygtig vækst (ASGS).

Der lægges bl.a. vægt på, at eurolandene fortsat koordinerer finanspolitiske tiltag for effektivt at understøtte en bæredygtig og retfærdig genopretning. Eurolandene bør i moderat omfang fortsat understøtte økonomien med finanspolitikken i 2022 under hensynstagen til de nationale offentlige finansers sundhed og midler fra genopretningsfaciliteten. Finanspolitikken bør gradvist fokuseres mere på investeringer af høj kvalitet, der fremmer en bæredygtig og retfærdig genopretning. Eurolandene skal samtidig tilrettelægge finanspolitikken, så den kan benyttes til at håndtere even-

tuelle nye risici forbundet med pandemien. Finanspolitikken bør generelt være differentieret på tværs af eurolandene afhængigt af landenes konkrete situationer. Når de økonomiske forhold tillader det, bør fokus rettes mod at sikre sunde og holdbare offentlige finanser på mellemlang sigt samtidig med, at investeringerne fremmes.

Eurolandene anbefales også at fremme tiltag, der håndterer aggressiv skatteplanlægning, -undgåelse og -unddragelse. Eurolandene bør arbejde for at begrænse usund konkurrence på skatteområdet samt implementere OECD's aftale af 8. oktober 2021 om international beskatning. Eurolandene bør generelt flytte skatten væk fra arbejde og i stedet fokusere på mindre forvridende skatter. Eurolandene bør sikre effektiv aktiv arbejdsmarkedspolitik, herunder styrke opkvalificering. Eurolandene anbefales også at fremme arbejdsmarkedsdeltagelse blandt udsatte grupper samt styrke dialogen med sociale parter og fremme brugen af kollektive forhandlinger på arbejdsmarkedet.

Eurolandene bør fokusere på mere målrettet støtte til virksomheder, der er kommet under pres pga. pandemien. Eurolandene bør også gennemføre tiltag, der styrker insolvensrammerne mhp. effektiv håndtering af bl.a. konkurs og gældsoplægning. Eurolandene anbefales at gøre fremskridt med at styrke kapitalmarkedsunionen, og her opnå hurtig enighed om Kommissionens forslag om at støtte finansieringen af økonomien og forbedre investeringsmulighederne, *jf. separat dagsordenspunkt*.

Eurolandene anbefales også at styrke effektiviteten og digitaliseringen af den offentlige forvaltning, samt reducere de administrative byrder for virksomheder og forbedre erhvervs klimaet. Det anbefales også at forbedre den nationale forvaltning af de offentlige finanser.

Eurolandene anbefales ydermere at sikre finansiell stabilitet, herunder ved fortsat at håndtere misligholdte lån. Der skal arbejdes videre med at færdiggøre bankunionen samt styrke euroens internationale rolle. Eurolandene bør støtte de indledende analyser af muligheden for en mulig etablering af en digital euro.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om Kommissionens pakke vedr. det europæiske semester 2022.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Kommissionens præsentation af Kommissionens pakke vedr. det europæiske semester 2022 og den efterfølgende drøftelse vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Det makroøkonomiske samarbejde og overvågning under det europæiske semester vil kunne have positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det bidrager til at understøtte bæredygtig vækst og beskæftigelse i EU-landene.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at tage Kommissionens præsentation af Kommissionens årlige undersøgelse for bæredygtig vækst, Kommissionens varslingsrapport samt Kommissionens udkast til anbefalinger til euroområdet som helhed for 2022 til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage præsentationen af Kommissionens pakke vedrørende det europæiske semester for 2022 til efterretning.

Regeringen støtter det fortsatte fokus på at fremme genopretningen i EU i den årlige undersøgelse for bæredygtig vækst og dennes prioriterer for det økonomiske samarbejde.

Det er vigtigt med et stærkt fokus på *bæredygtighed* og udfordringerne ift. klima og grøn omstilling i det økonomiske samarbejde, da de kommende års grønne omstilling kræver store investeringer og omstilling til mere bæredygtig produktion. Det økonomiske samarbejde under det europæiske semester kan bl.a. bidrage med analyser og koordination af de økonomiske aspekter af omstillingen, så de mest effektive instrumenter til klimabekæmpelse identificeres, omstillingen bliver så omkostningseffektiv som muligt, og potentielle konsekvenser for de europæiske økonomier og borgere minimeres.

Regeringen støtter også prioriteterne om at styrke *produktiviteten* og sikre *makroøkonomisk stabilitet*, idet det vil bidrage til at sikre sunde europæiske økonomier med høj beskæftigelse, bæredygtig vækst og økonomiske strukturer, der er stabile og robuste overfor svage konjunkturer og kriser, der især har store konsekvenser for de svageste stillede grupper i samfundet. Makroøkonomisk stabilitet og sunde offentlige finanser er desuden en forudsætning for, at de europæiske lande kan investere i grøn og digital omstilling.

Regeringen støtter generelt også Kommissionens prioritet om *social retfærdighed* i undersøgelsen for bæredygtig vækst, da man ønsker et økonomisk samarbejde i EU, der bidrager til at fremme inklusiv vækst og beskæftigelse, der kommer alle borgere til gode. Det er samtidig centralt for regeringen, at kompetencefordelingen mellem Kommissionen og landene på social- og beskæftigelsesområdet fastholdes, og at nærhedsprincippet overholdes. Ligeledes skal hensynet til EU-landenes forskellige

nationale arbejdsmarkeds- og velfærdsmodeller og arbejdsmarkedets parter fuldt ud respekteres i det økonomiske samarbejde.

Regeringen noterer sig, at Kommissionen ikke har til hensigt at udarbejde en ny dybdegående analyse af Danmark under makroubalanceproceduren og noterer sig Kommissionens vurdering af, at 12 lande har eller risikerer at få makroøkonomiske ubalancer. Regeringen støtter generelt en effektiv implementering af makroubalanceproceduren mhp., at EU-lande med ubalancer kan få reduceret disse, så svage konjunkturer og økonomiske tilbageslag i enkelte lande ikke medfører kriser i hele EU med vidtrækkende konsekvenser for de europæiske borgere, herunder ikke mindst de dårligst stillede.

Regeringen noterer sig Kommissionens udkast til anbefalinger til euroområdet som helhed. En række af de nævnte anbefalinger, fx opfordringen til at arbejde videre med kapitalmarkedsunionen, bankunionen og styrkelsen af euroens internationale rolle er relevant for alle EU27-lande. Arbejdet på disse områder skal ske under hensyntagen til det indre marked og på en åben og transparent måde ift. ikke-eurolande.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Bilag 1 – Opfølgning på de landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2021

Rådet vedtog ifm. ECOFIN 18. juni 2021 landespecifikke anbefalinger til EU-landene. Danmark modtog tre anbefalinger:

1. Danmark anbefales at fortsætte med at føre lempelig finanspolitik i 2022, herunder vha. genopretningsfaciliteten, og samtidig fastholde investeringer, der finansieres nationalt.
2. Når de økonomiske forhold tillader det, anbefales det at føre finanspolitik mhp. at sikre sunde offentlige finanser og finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt. Samtidig skal investeringerne styrkes mhp. at øge vækstpotentialet.
3. For at sikre en bæredygtig og inklusiv genopretning bør Danmark være særligt opmærksom på kvaliteten og sammensætningen af de offentlige finanser – både på indtægts- og udgiftssiden. Danmark skal prioritere bæredygtige og væksthæmmende investeringer, herunder særligt investeringer der understøtter den grønne og digitale omstilling. Danmark skal endvidere prioritere finanspolitiske strukturreformer, der bidrager til at sikre finansiering til politiske prioriteringer og til de offentlige finansers langsigtede holdbarhed, herunder, i det omfang det er relevant, ved at styrke dækningsgraden, tilstrækkeligheden og holdbarheden af sundhedssystemerne samt sikre adgang til sociale sikkerhedsnet for alle.

De landespecifikke anbefalinger til Danmark afspejler, at alle EU-lande på nær Rumænien (der har en henstilling under Stabilitets- og Vækstpagten) modtager tre finanspolitiske landeanbefalinger; dels to enslydende anbefalinger til alle lande og dels én anbefaling, der tager højde for det pågældende lands offentlige gælds niveau.

Den første anbefaling til Danmark afspejler således, at Kommissionen vurderer Danmark til at have lav gæld. Mere eller mindre enslydende anbefalinger foreslås til lande, der af Kommissionen vurderedes at have lav til moderat gæld i 2020 (op til ca. 90 pct. af BNP i 2020 i denne sammenhæng).

De to efterfølgende anbefalinger er generelle anbefalinger, der blev tildelt alle EU-lande (på nær Rumænien) ifm. ECOFIN 18. juni 2021.

Status for anbefalingerne vedr. finanspolitikken og investeringer generelt

Danmark har siden coronakrisens begyndelse ført en meget ekspansiv finanspolitik for at understøtte økonomien. Der er både gennemført omfattende hjælpepakker mhp. at holde hånden under job og virksomheder, og finanspolitiske stimuli-tiltag mhp. at understøtte efterspørgslen bredt. I forlængelse heraf blev der med finansloven for 2021 og de øvrige aftaler om en grøn genstart af Danmark indgået aftale om en række nye tiltag, der yderligere understøtter den økonomiske genopretning.

Den lempelige finanspolitik har været medvirkende til, at Danmark er blandt de EU-lande, der har oplevet det mindste tilbageslag under coronakrisen.

I takt med udrulningen af vacciner og genåbning af samfundet i løbet af 2021 blev det besluttet, at kompensationsordningerne gradvis udfases i efteråret 2021. Den økonomiske genopretning er sket i et hurtigt tempo – og aktiviteten såvel som beskæftigelsen er over niveauet før coronapandemiens udbrud. Den hurtige genopretning i løbet af 2021 har være understøttet af en meget lempelig finanspolitik.

De aktuelt gode konjunkturudsigter har betydet, at finanspolitikken med regeringens finanslovsforslag for 2022 strammes i forhold til 2021. Den ét-årige finansdefekt – som er et mål for hvor meget finans- og strukturpolitikken i et givent år påvirker BNP i forhold til året før – skønnes til -1,9 pct. af BNP i 2022.

Stramningen af finanspolitikken i 2022 afspejler navnlig udløbet af midlertidige tiltag – herunder udfasningen af hjælpepakker og at der ikke udbetales indefrosne feriepenge i 2022 – men også en opstramning af den mere traditionelle finanspolitik – fx regeringens prioritering om ikke at udmønte den offentlige investeringsramme fuldt ud i 2022.

De offentlige investeringer vil dog fortsat i 2022 ligge på et historisk højt niveau, ligesom regeringen i forbindelse med *DK2025 - en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi, august 2021* prioriterede et løft af den offentlige investeringsramme med ca. 15 mia. kr. i 2021-2025.

Regeringen har desuden sammen med en bred kreds af partier i Folketinget aftalt en langsigtet infrastrukturplan frem mod 2035, jf. *Aftale om Infrastrukturplan 2035 mv.* Initiativerne i aftalen skal sikre, at Danmark hænger bedre sammen, skal være med til at gøre samfundet rigere og skal understøtte en grønnere fremtid.

I takt med at den lempelige finanspolitik under coronakrisen trækkes tilbage, mindskes underskuddet på den strukturelle saldo frem mod det mellemfristede mål om balance på den strukturelle saldo i 2025. Det understøtter en gradvis reduktion af ØMU-gæld, hvor der dog i udgangspunktet er betydelig afstand til underskudsgrensen i EU's Stabilitets- og Vækstpagten, ligesom det understøtter en fastholdelse af holdbare offentlige finanser.

Regeringen har desuden med udspillet *Danmark kan mere I* fremlagt en række initiativer, der bl.a. strukturelt styrker beskæftigelsen – og øger investeringerne i uddannelse, forskning og grøn omstilling.

Status for anbefalingerne vedr. grønne og digitale investeringer

Den grønne omstilling er generelt en topprioritet for regeringen. Regeringen har siden den trådte til indgået en række klimaaftaler – senest aftale om grøn omstilling af landbruget. Disse klimaaftaler prioriterer samlet set 84,7 mia. kr. mod 2030.

Danmark har endvidere afleveret sin genopretningsplan til Kommissionen, hvoraf 59 pct. af midlerne prioriteres til klimatiltag og 25 pct. prioriteres til digitalisering.

Regeringen har dermed aktivt prioriteret, at genopretningen efter COVID-19 skulle være grøn.

Digitalisering er også en vigtig prioritet for regeringen, og Danmark ligger generelt i front i internationale sammenligninger vedr. digitalisering. Danmark blev fx kåret af FN som verdensmester i offentlig digitalisering i juli 2020, og i oktober 2020 placerede OECD Danmark i top fem blandt OECD-landene fsva. offentlig digitalisering. Kommissionens egne opgørelser viser også, at Danmark er blandt de EU-lande, der klarer sig bedst inden for digitalisering. Danmark rangerer således højest i Kommissionens *Digital Economy and Society Index (DESI)* for 2021, der er et indeks, som opgør EU-landenes indsats med at fremme digitalisering.

Regeringen har fortsat store ambitioner på det digitale område. Regeringen har derfor bl.a. igangsat arbejdet med en digitaliseringsundersøgelse med fokus på både den private sektor, den offentlige sektor og samspillet herimellem. Derudover har regeringen også i regi af aftalen, *Tættere på II – Sundhed, uddannelse og lokal udvikling*, fra oktober 2021 afsat midler til en bredbåndspulje for 2022, der skal bidrage til, at adresser i yderområderne også får adgang til de digitale motorveje.

Status for anbefalingen vedr. sundhedssystemerne og sociale sikkerhedsnet

Det er en prioritet for regeringen at have et robust sundhedssystem med tilstrækkelig adgang til medicinalprodukter og personale i sundhedssektoren.

For at sikre et robust sundhedsvæsen har regeringen haft en flerfoldig undersøgelse og bl.a. foretaget investeringer i:

- Gratis vaccination mhp. at aflaste sygdomsbyrden i sundhedsvæsenet. Således er alle over 12 år blevet tilbudt gratis COVID-19 vaccine. Derudover er bl.a. borgere over 65 år samt udvalgte risikogrupper blevet tilbudt gratis vaccination for influenza og pneumokokker.
- Forsyningsikkerhed. Der er i 2020 og 2021 opbygget overlagre af udvalgte kritiske lægemidler i primær- og sekundærsektoren. Derudover investeres der fortsat i IT-systemer til at understøtte et indblik i lagre af værnemidler samt kritiske lægemidler.

For så vidt angår manglen på personale i sundhedssektoren har Regeringen og Danske Regioner bl.a. indgået en aftale om, at antallet af sygeplejersker på de somatiske og psykiatriske sygehuse øges med 500 sygeplejersker i 2020 og yderligere 500 sygeplejersker i 2021, så der samlet sker en forøgelse med 1.000 sygeplejersker fra 2021.

Desuden er der i lyset af den aktuelle situation nedsat en Task Force for sygehuskapacitet i Sundhedsstyrelsen med regionerne og Danske Regioner, der yder rådgivning i forhold til planlægning af sygehuskapacitet mv. Det skal bl.a. være med til at understøtte, at der er tilstrækkelig kapacitet til at behandle patienter med COVID-19, samtidig med at der kan behandles andre patienter i sygehusvæsenet.

Adgang til et socialt sikkerhedsnet er en af grundstenene i den danske model. Det danske arbejdsmarked bygger på en velfunderet flexicuritymodel, hvor et socialt sikkerhedsnet og en aktiv arbejdsmarkedspolitik går hånd i hånd. Det er derfor en prioritet for regeringen at sikre gode forhold og bred opbakning til den danske model.

FINANSMINISTERIET

Bilag 2 – Scoreboard i Kommissionens varslingsrapport for 2022

Bilagstabel 1: Makroudbalanceprocedurens scoreboard for Kommissionens varslingsrapporten 2022

År 2020	Eksterne ubalancer og konkurrenceevne						Interne ubalancer						Beskæftigelsesindikatorer		
	Betalingsbalancens løbende poster - % af BNP (3-årigt gennemsnit)	Nettostilling overfor udlandet, NIP (% af BNP)	Effektiv valutakurs - 42 handelspartnere, HICP deflator (3-årig % ændring)	Eksportmarkeds andel - % af global eksport (5-årig % ændring)	Nominelle enhedsomkostninger for arbejdskraft (3-årig % ændring)	Boligprisindeks, deflateret (1-årig % ændring)	Kapitalindstrømning i den private sektor, konsolideret (% af BNP)	Gæld i den private sektor, konsolideret (% af BNP)	Offentlig bruttoqæld (% af BNP)	Ledighedsprocent (3-årig gennemsnit)	Samlede passiver i den finansielle sektor, ikke konsolideret (1% årlig ændring)	Erhvervsfrekvens blandt de 15-64-årige (3-årlig ændring i pp.)	Langtidsledighed - % af arbejdsstyrken blandt de 15-74-årige (3-årlig ændring i pp.)	Ungdomsarbejdsledighed - % af arbejdsstyrken blandt de 15-24-årige (3-årlige ændring i pp.)	
Bund/top-grænse	-4/6%	-35%	±5% (EA) ±11% (Non-EA)	-6%	9% (EA) 12% (Non-EA)	6%	14%	133%	60%	10%	16,5%	-0,2 pp.	0,5 pp.	2 pp.	
BE	0,1	44,4	2,5	10,9	7,5p	3,6	1,1p	192,0p	112,8	5,7	8,8	0,6b	-1,2	-4,0	
BG	0,8	-26,3	7,1	16,0	20,4	5,2p	4,2	94,3p	24,7	4,8	11,1	0,9	-1,1	1,3	
CZ	1,5	-12,5	5,6	10,1	19,2	5,5	2,4	81,9	37,7	2,3	3,4	0,5	-0,4	0,1	
DK	8,1	68,8	0,9	11,5	6,2	4,6	4,8	220,9	42,1	5,2	5,7	1,1b	-0,3	-0,8	
DE	7,4	61,7	2,4	1,3	11,1p	7,1	6,0p	120,1p	68,7	3,4bp	11,3	1,1bp	-0,5bp	0,6bp	
EE	1,0	-21,5	5,3	17,6	17,1	6,9	3,6	104,4	19,0	5,5	17,5	0,5	-0,7	5,8	
IE	-5,8	-174,0	-1,2	50,0	6,3	-0,2	-1,8	188,9	58,4	5,5	7,2	-0,8	-1,7	0,9	
EL	-3,7	-175,0	0,4	-10,1	6,4p	5,5e	5,4p	125,3p	206,3	17,6	27,4	-0,9	-4,7	-8,6	
ES	1,6	-85,5	1,1	-6,8	11,0p	2,2	4,4p	146,4p	120,0	15,0	9,5	-1,7	-2,7	-0,3	
FR	-1,0	-30,2	2,7	-6,9	4,6p	4,4	13,0p	173,7p	115,0	8,5	11,6p	-0,5	-1,3	-1,9	
HR	1,6	-47,8	0,5	0,1	13,7p	7,3	1,3p	98,0p	87,3	7,5	7,3	0,7	-2,5	-6,3	
IT	3,2	2,4	0,6	-2,8	5,5	2,2	4,1	118,9	155,6	9,9	6,8	-1,3	-1,8	-5,3	
CY	-6,6	-136,7	0,1	28,5	5,8p	0,7p	-2,6p	260,5p	115,3	7,7	-2,5	1,9	-2,4	-6,5	
LV	0,7	-34,7	5,9	18,2	18,4	2,7	-1,8	66,5	43,2	7,3	10,8	1,2	-1,1	-2,1	
LT	3,7	-15,8	6,9	39,3	18,3	6,4	0,3	54,7	46,6	7,0	28,5	2,6	-0,2	6,3	
LU	4,5	39,9	1,5	20,6	11,1	13,8	44,5	316,8	24,8	6,0	-3,6	2,0	-0,4	7,8	
HU	-0,7	-48,1	-4,9	8,2	13,2p	1,9p	7,7p	76,4	80,1	3,8	55,3	1,6	-0,6	2,1	
MT	3,0	60,3	2,1	13,2	19,7	2,2p	9,0	139,1	53,4	3,9	1,9	4,9	-0,9	0,3	
NL	9,1	113,9	3,8	7,4	14,0p	6,0p	-1,3p	233,7p	54,3	3,7	3,3p	1,2	-1,0	0,2	
AT	1,6	9,3	3,2	5,2	12,2	6,2	4,7	131,2	83,2	4,9	10,6	0,2	-0,5	0,7	
PL	0,7	-44,5	1,1	36,9	12,3p	7,1p	1,5	75,9	57,4	3,5	11,7	1,4	-0,9	-4,0	
PT	0,0	-106,4	0,0	-0,9	16,2p	7,7	4,4p	163,7p	135,2	6,8	7,2	-0,4	-2,2	-1,3	
RO	-4,9	-48,3	3,4	20,6	26,1p	2,3	1,3p	48,5p	47,4	4,4	13,4	1,9	-0,5	-1,0	
SI	6,4	-15,2	1,9	20,2	14,9	5,2	-0,9	69,7	79,8	4,9	14,0	0,4	-1,2	3,0	
SK	-1,8	-65,7	5,3	8,1	16,4	7,2	3,7	95,3	59,7	6,3	9,9	0,3	-1,9	0,4	
FI	-0,4	-5,3	2,3	12,3	6,1	1,3	6,5	155,2	69,5	7,3	7,7	1,6	-0,9	1,3	
SE	4,6	16,4	4,8	4,5	9,4	3,0	11,6	215,7	39,7	7,2b	11,2	0,0	-0,1	6,0	

Anm.: b angiver brud i data. e angiver at data er et estimat. p angiver at der tale om foreløbige tal. Markerede tal indikerer at grænseværdien er overtrådt.

Kilde: Bilag 2 i Kommissionens varslingsrapport for 2022.

Bilag 3 – Europa-Kommissionens konklusion i de dybdegående analyser i 2021

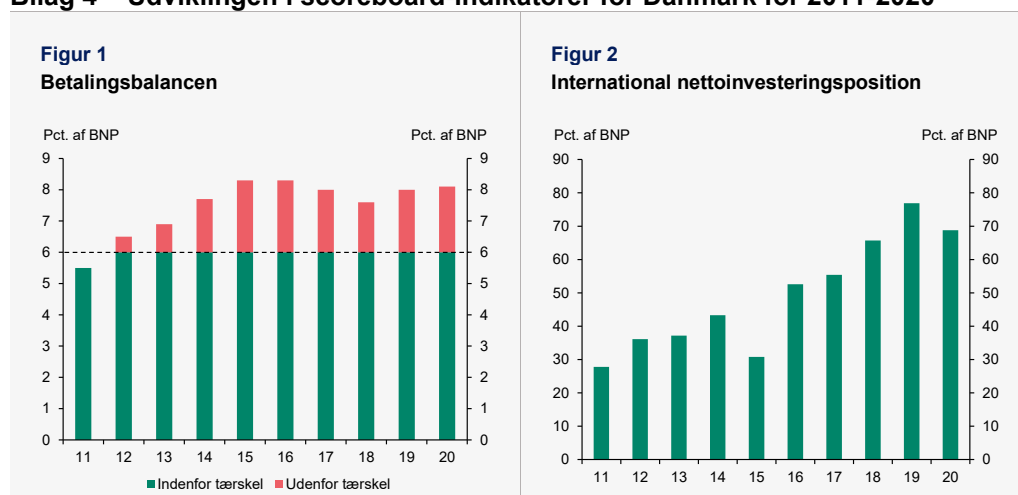
Bilagstabel 2

Konklusioner i de dybdegående analyser vedr. makroøkonomiske ubalancer, juni 2021

Lande	Kategorisering	Beskrivelse af ubalancer
Cypern	Alvorlige ubalancer	Høj offentlig og privat gæld til ind- og udland. Højt niveau af misligholdte lån. Stort betalingsbalanceunderskud.
Italien	Alvorlige ubalancer	Høj offentlig gæld, svag udvikling i produktiviteten og vækstpotentialet. Udfordret banksektor og højt niveau af misligholdte lån. Høj ledighed.
Grækenland	Alvorlige ubalancer	Høj offentlig gæld og høj udlandsgæld. Banksektoren er udfordret af en høj andel misligholdte lån. Høj ledighed og lav potentiel økonomisk vækst.
Kroatien	Ubalancer	Høj offentlig og privat gæld til ind- og udland. Lav potentiel vækst.
Frankrig	Ubalancer	Høj offentlig gæld, lav produktivitetsvækst og svag konkurrenceevne.
Irland	Ubalancer	Høj offentlig og privat gæld til ind- og udland.
Nederlandene	Ubalancer	Stort overskud på betalingsbalancen. Høj privat gæld.
Portugal	Ubalancer	Høj offentlig og privat gæld til ind- og udland og lav produktivitetsvækst. Banksektor udfordret af en høj andel misligholdte lån.
Spanien	Ubalancer	Høj offentlig og privat gæld til ind- og udland. Høj ledighed.
Sverige	Ubalancer	Høj og voksende gæld blandt husholdningerne. Overvurderede boligpriser.
Tyskland	Ubalancer	Højt og vedvarende overskud på betalingsbalancen som følge af lavt investeringsniveau i den private og offentlige sektor.
Rumænien	Ubalancer	Stort betalingsbalanceunderskud som et resultat af lempelig finanspolitik.

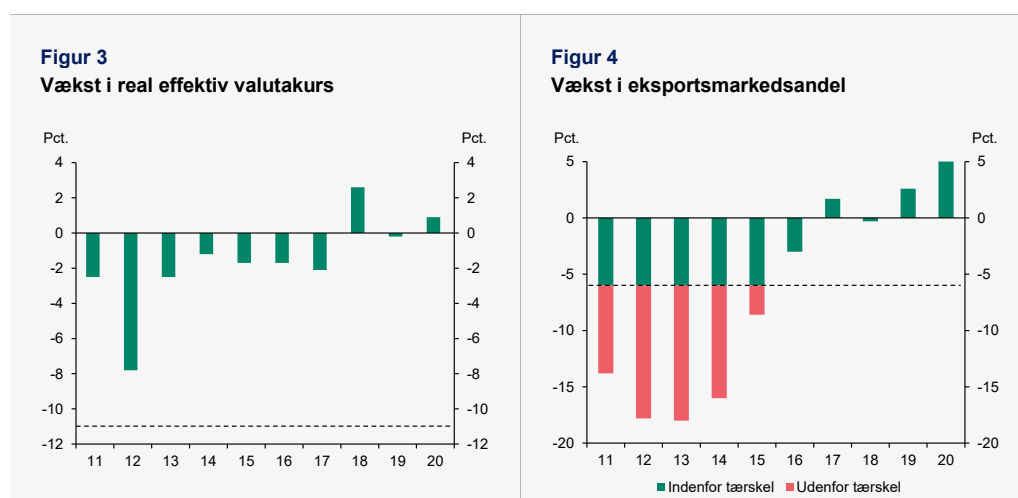
Kilde: Anneks 1 i Kommissionens meddelelse om økonomisk samarbejde 2021, KOM(2021)500.

Bilag 4 – Udviklingen i scoreboard-indikatorer for Danmark for 2011-2020

Anm.: Tærskelværdierne tilsiger en betalingsbalance i intervallet ml. -4 og 6 pct. af BNP og en international nettoinvesteringsposition der er større end -35 pct. af BNP.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

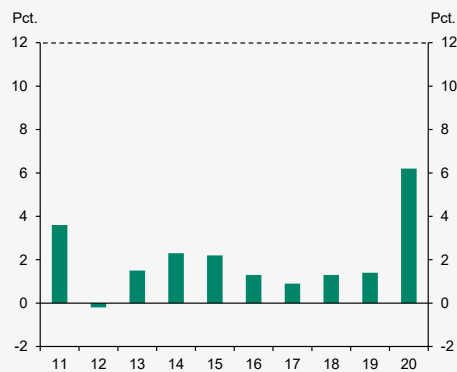

Anm.: Den reale effektive valutakurs beskriver kronens relative værdi ift. 42 relevante handelspartnere, når der korrigeres for prisudviklingen. Positiv vækst heri øger kronens købekraft. Eksportmarkedsandelen beskriver hvor stor en andel eksport fra Danmark udgør af den samlede eksport i verden. Hver søjle i figur 3 og 4 repræsenterer væksten ift. hhv. 3 eller 5 år forinden.

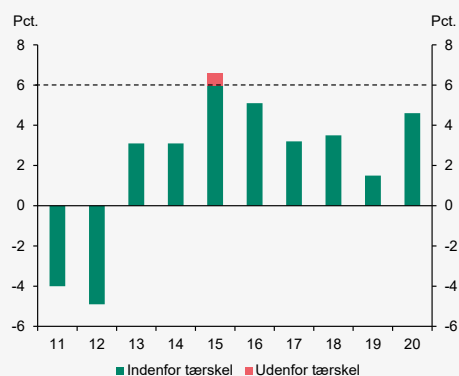
Tærskelværdierne tilsiger en vækst i den reale effektive valutakurs over de sidste 3 år i intervallet **ml. -11 og 11 pct.** og en vækst i eksportmarkedsandelen over de sidste 5 år, der er **mindre end 11 pct.**

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 5
Vækst i nominel enhedslønømkostning

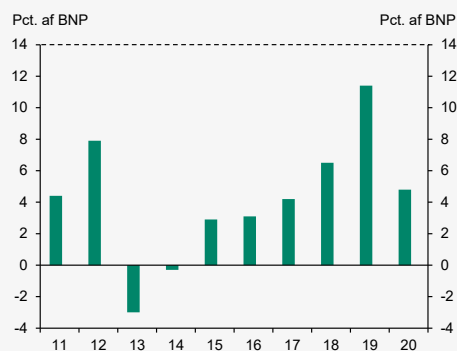
Figur 6
Vækst i boligpriser

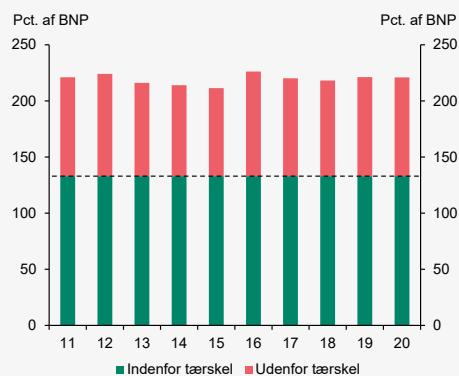
Anm.: Den nominelle enhedslønømkostning repræsenterer forholdet ml. omkostningerne til og produktivitet fra arbejdskraft. Hver søjle i figur 5 repræsenterer væksten ift. 5 år forinden, altså den akkumulerede vækst i årene siden da samt i indeværende år.
Tærskelværdierne tilsiger en vækst i den nominelle enhedslønømkostning over de sidste 5 år, som er mindre end 12 pct. og en vækst i boligpriserne, der er mindre end 6 pct.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 7
Ændring i privat bruttogæld, konsolideret

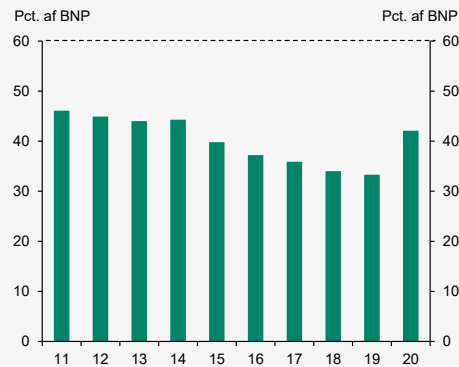
Figur 8
Privat bruttogæld

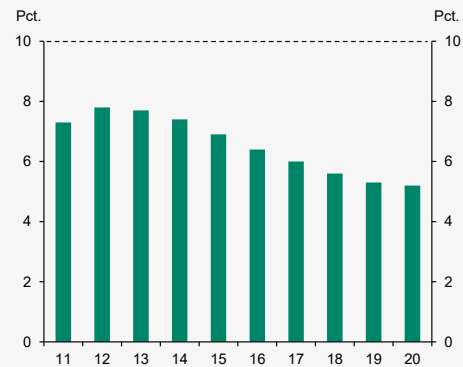
Anm.: Den private gæld er defineret som lån og gældseviser til husholdninger, ikke-finansielle virksomheder samt private almennyttige institutioner (non-profit institutions serving households).
Tærskelværdierne tilsiger en nettovækst heri, som er mindre end 14 pct., samt at bruttogælden ikke overstiger 133 pct. af BNP.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 9
Offentlig bruttogæld

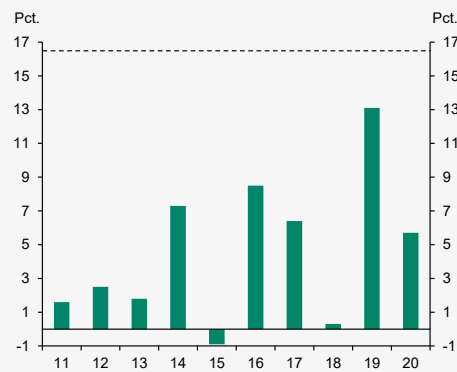
Figur 10
Ledighed, gns. af sidste 3 år

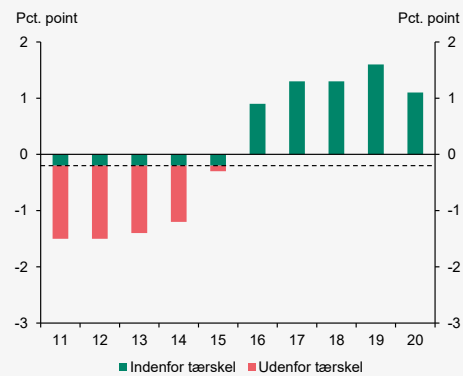
Anm.: Hver søjle i figur 10 repræsenterer et gennemsnit af ledigheden i indeværende år samt de to år forinden.
Tærskelværdierne tilsiger at den offentlige bruttogæld, ikke overstiger 60 pct. af BNP, samt at ledigheden, som gns. af de sidste tre år, er lavere end 10 pct.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 11
Vækst i konsoliderede forpligtelser i den finansielle sektor

Figur 12
Erhvervsfrekvens

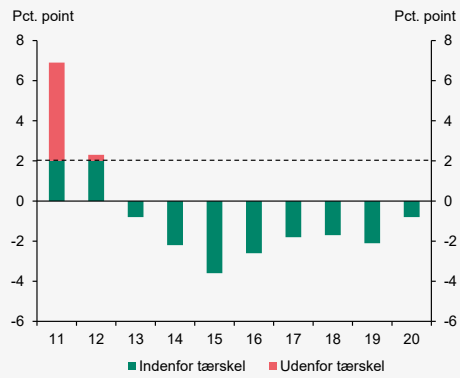

Anm.: Erhvervsfrekvensen er andelen af 15-64 årige der er del af arbejdsstyrken. Hver søjle i figur 12 repræsenterer ændringen deri ift. 3 år forinden.

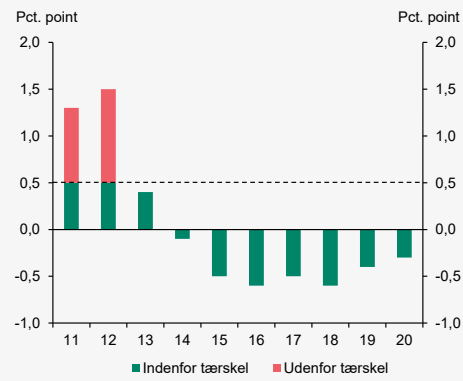
Tærskelværdierne tilsiger en vækst i finansiel sektors konsoliderede forpligtelser, der er mindre end 16,5 pct., samt at erhvervsfrekvensen ikke falder med mere end 0,2 pct. point over en tre-årig periode.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 13
Ungdomsarbejdsløshed (15-24 årige)

Figur 14
Langtidsledighed

Anm.: Hver søjle i figur 13 og 14 repræsenterer ændringen i størrelsen ift. 3 år forinden.
 Tærskelværdierne tilsiger, at ungdomsarbejdsløsheden og langtidsledigheden ikke stiger med mere end hhv. 2 pct. point og 0,5 pct. point over en tre-årig periode.
 Kilde: Kommissionen/Eurostat

Dagsordenspunkt 9: Det Europæiske Finanspolitiske Råds årsrapport

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

ECOFIN ventes orienteret om den årlige rapport fra det europæiske finanspolitiske råd (EFB), som er et rådgivende organ oprettet i 2015 for bl.a. at bidrage til en uafhængig vurdering af den løbende anvendelse af EU's finanspolitiske regler.

EFB's årsrapport evaluerer bl.a. anvendelsen af EU's finanspolitiske regler i 2020. EFB vurderer, at den relativt gunstige økonomiske situation i 2019 og de forudgående år kunne have været udnyttet bedre til at styrke de offentlige finanser, hvilket havde givet større råderum til at modgå COVID-19-krisen i 2020. Samtidig er EFB generelt enige i, at landenes finanspolitiske tiltag under krisen i 2020 generelt har været velbegrundede. EFB vurderer også, at det var passende at bruge de finanspolitiske reglers fleksibilitet fuldt ud i lyset af det alvorlige økonomiske tilbageslag, om end EFB peger på, at der kunne have været større klarhed om bl.a. den praktiske betydning og varighed af fleksibiliteten. Rapporten indeholder også forslag til mulige ændringer af de finanspolitiske regler i forlængelse af tidligere rapporter fra EFB. Derudover vurderes konjunktursituationen og udviklingen i euroområdet samlede finanspolitiske stilling i 2020, ligesom rapporten berører de nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2020.

Der er på ECOFIN's dagsorden alene tale om en orientering om rapporten, og der er således ikke lagt op til konkrete tiltag eller beslutninger om anvendelsen af eller eventuelle ændringer i de finanspolitiske regler.

Regeringen noterer sig rapporten fra EFB. Rapporten ventes at blive positivt modtaget af EU-landene som et nyttigt bidrag til arbejdet på det finanspolitiske område i EU.

2. Baggrund

ECOFIN ventes orienteret om den årlige rapport fra det europæiske finanspolitiske råd (EFB).

Kommissionen oprettede EFB i oktober 2015 mhp. at forbedre implementeringen af de finanspolitiske regler i EU. EFB er uafhængig af Kommissionen og Rådet og er et rådgivende organ, hvis vurderinger ikke har nogen formelle konsekvenser.

EFB har særligt til opgave at evaluere gennemførelsen af EU's finanspolitiske regler, navnlig med hensyn til den horisontale sammenhæng i overvågningen af landenes nationale finanspolitikker i forhold til de finanspolitiske regler og i beslutningerne om håndhævelse af reglerne. EFB kan også komme med forslag til den fremtidige udvikling af de finanspolitiske regler og deres anvendelse. De skal desuden vurdere hensigtsmæssigheden af den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed (dvs. om euroområdet som helhed strammer finanspolitikken, lemper finanspolitikken eller holder den neutral) i lyset af konjunkturer, ECB's pengepolitik mv.

EFB samarbejder med de nationale finanspolitiske råd (i Danmark har De Økonomiske Råd rollen som finanspolitisk råd).

3. Formål og indhold

EFB offentliggjorde 10. november 2021 sin rapport for 2021 vedr. implementeringen af EU's fælles finanspolitiske regler. Den fokuserer på følgende hovedtemaer:

4. EU-landenes finanspolitik og makroøkonomiske situation i 2020.
5. Den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed i 2020.
6. Implementeringen af de finanspolitiske regler i 2020.
7. EFB's anbefalinger til udviklingen af de finanspolitiske regler fremadrettet.
8. De nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2020.

EU-landenes finanspolitik og den makroøkonomiske situation i 2020

EFB bemærker i sin rapport, at pandemien medførte den dybeste recession i EU siden Anden Verdenskrig. EU-landenes BNP faldt i gennemsnit med over 6 pct. i 2020. Som reaktion på krisen gennemførte EU-landene diskretionære finanspolitiske tiltag, der sammen med de automatiske stabilisatorer beløb sig til over 6,5 pct. af BNP i 2020. EU-landene iværksatte samtidig tiltag med likviditetsstøtte svarende til ca. 18 pct. af BNP i 2020.

EFB bemærker, at der foruden nationale tiltag også blev iværksat finanspolitiske initiativer på EU-niveau, herunder særligt *Genopretningsfaciliteten- og instrumentet (RRF/NGEU)* og *EU-instrumentet til finansiel assistance til nationale lønkompensationsordninger mv. (SURE)*, ligesom ECB's lempelige pengepolitik bidrog til at sikre gunstige finansieringsvilkår og forhindre uro på statsgældsmarkederne.

EFB vurderer, at EU-landenes tiltag har været medvirkende til, at arbejdsløsheden kun steg med ca. 0,25 pct.-point i EU under krisen. EU-landenes offentlige finanser blev dog kraftigt forværret under krisen, hvor det gennemsnitlige faktiske underskud i EU steg fra 0,5 pct. af BNP i 2019 til 6,9 pct. af BNP i 2020, og i flere EU-lande oversteg underskuddet på den faktiske saldo 9 pct. af BNP i 2020. De store faktiske underskud og de drastiske fald i BNP var samtidig medvirkende til store stigninger i bruttogældens andel af BNP i EU, der steg med mere end 13 pct.-point til et niveau på over 90 pct. af BNP i 2020. EFB bemærker, at gælden generelt steg mest i de lande, hvor bruttogælden i forvejen udgjorde den største andel af BNP.

Den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed i 2020

EFB forventede i 2019 en relativt stærk økonomisk vækst i 2020. De advarede i det lys imod, at euroområdet som helhed på tidspunktet planlagde en moderat finanspolitiske lempelse i 2020, som risikerede at være konjunkturførstærkende. EFB ønskede også større fokus på holdbarhedsudfordringer i højgældslande. I 2020 ændrede situationen sig dog drastisk med COVID-19-krisen. EFB vurderer, at de betydelige finanspolitiske lempelser i 2020 generelt var passende i lyset af krisen.

Implementeringen af de finanspolitiske regler under COVID-krisen

EFB bemærker, at EU-landene i lyset af krisen benyttede de finanspolitiske reglers fleksibilitet fuldt ud, samt vedtog landespecifikke anbefalinger i 2020, der opfordrede landene til at håndtere pandemien og fremme genopretningen med alle midler.

EFB vurderer, at krisens omfang og natur retfærdiggjorde aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul om særlig fleksibilitet i Stabilitets- og Vækstpagten i relation til alvorlige økonomiske tilbageslag i EU/euroområdet. EFB finder dog samtidig, at der var uklarhed om, hvad den generelle undtagelsesklausul i praksis betød for implementeringen af reglerne. Der var desuden udbredt tvivl om, hvornår og under hvilke omstændigheder klausulen ville blive deaktiveret. EFB nævner, at aktiveringen af klausulen i praksis var medvirkende til, at der ikke blev taget initiativ til implementering af reglerne i form af tildeling af henstillinger mv.

EFB vurderer, at en række EU-lande allerede havde svage offentlige finanser og svagt vækstpotentiale forud for krisen, hvilket reducerede deres mulighed for at håndtere krisen, da den brød ud. De svage offentlige finanser i de pågældende EU-lande var et resultat af, at de respektive EU-lande ikke havde benyttet opsvinget i perioden fra 2014 til 2019 til at styrke de offentlige finanser. Herunder peger EFB på, at mange lande ikke reagerede, da Kommissionen i 2019 påpegede potentielle afvigelser fra reglerne i relation til en række landes budgetplaner for 2020. På dette tidspunkt var COVID-19-krisen ikke forudset, og der ventedes en normal økonomisk situation i 2020.

I 2020 brød 24 lande med de fælles finanspolitiske reglers grænse for det faktiske underskud på 3 pct. af BNP og 13 lande brød med gældsreglerne om gæld på under 60 pct. af BNP eller passende reduktion af gæld på over 60 pct. af BNP. Som følge af høj usikkerhed blev der *ikke* stillet forslag om henstillinger om korrektion af uforholdsmæssigt store underskud (EDP-henstillinger).

Udviklingen af de fælles finanspolitiske regler

EFB's årsrapport indeholder ligesom tidligere rapporter forslag til mulige ændringer af de finanspolitiske regler i EU. Forslagene fra EFB har ikke nogen formel status og udgør uafhængig inspiration. Kommissionen udsendte i oktober en meddelelse om de økonomiske og finanspolitiske regler i EU, som blev drøftet på ECOFIN 9. november 2021, og som vil være grundlaget for en debat om reglerne i den kommende tid. Kommissionen har ikke fremlagt konkrete reformforslag, og der er ikke truffet beslutning om at ændre reglerne.

EFB foreslår at bibeholde de grundlæggende finanspolitiske regler i Traktaten, dvs. grænserne på 60 pct. af BNP for ØMU-gælden og 3 pct. af BNP for det faktiske underskud. EFB nævner i den forbindelse, at 3 pct.-grænsen fortsat bør være styrende for tildelingen af EDP-henstillinger. EFB finder dog, at andre elementer i de fælles finanspolitiske regler bør reformeres, bl.a. så der fremover benyttes en udgiftsregel (dvs. en grænse for et mål for den offentlige udgiftsvækst), der fastsættes

ud fra behov for at sikre en passende gældsudvikling, som primær indikator for finanspolitikken. EFB finder desuden også, at mulighederne for fleksibilitet bør reduceres, så der bl.a. kun skal eksistere én undtagelsesklausul i reglerne, samt at denne kun skal kunne aktiveres pba. uafhængige økonomiske analyser.

EFB finder også, at det er vigtigt at sikre nationale investeringer. EFB forslår i den forbindelse, at man via EU-budgettet prioriterer midler til nationale investeringer. EFB nævner, at man med en sådan mekanisme undgår at sløre de finanspolitiske indikatorer og variable, hvilket vil være konsekvensen, hvis man i stedet forsøger at fremme visse typer nationale investeringer ved at give dem særbehandling i budgetreglerne (en såkaldt *golden rule*).

De nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2020

De nationale finanspolitiske råd måtte tilpasse deres rolle i lyset af COVID-19. Rådene har således i mange lande haft en mindre rolle end normalt ift. at vurdere efterlevelsen af formelle grænser for de offentlige finanser, idet reglerne har været tilpasset pga. krisen. Rådernes opgave er blevet kompliceret den uforudsigelige situation og den omfattende brug af fleksibilitet i reglerne. Rådene har under krisen haft en rolle ift. vurderinger af krisetiltag og nogle steder også holdbarhedsanalyser.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om EFB's årsrapport 2021.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EFB-rapporten ventes generelt positivt modtaget af landene som et input til det løbende arbejde på det finanspolitiske område.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen noterer sig EFB's rapport.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at EU-landene fører økonomiske politikker, der sikrer grundlag for vækst, velfærd, beskæftigelse og grøn omstilling, herunder ved at fremme robuste økonomier, forebygge gældskriser, der kan indvirke negativt

på hele EU, samt skabe råderum for at understøtte økonomien under økonomiske tilbageslag og mulighed for at gennemføre politiske prioriteter i relation til velfærd og grøn omstilling. Regeringen er åben over for at drøfte forbedringer af reglerne og deres implementering, der kan fremme de nævnte hensyn.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om EFB's årsrapport 2021 er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg. Sagen om EFB's årsrapport for 2020 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 4. november 2020.

Dagsordenspunkt 10: Revision af Adfærdskodeksgruppens mandat

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

Det er muligt at ECOFIN 7. december 2021 vil drøfte og evt. vedtage en revision af Adfærdskodeksgruppens mandat (Code of Conduct Group on Business Taxation - COCG). Grundet udeståender i forhandlingerne er det uklart, om der kan opnås konsensus.

Som opfølgning på Kommissionens meddelelse om god skatteforvaltning i og uden for EU af 15. juli 2020 indledte det tyske formandskab i 2. halvår 2020 drøftelser om en revision af Adfærdskodeksgruppens mandat.

Det slovenske formandskab har senest 19. november 2021 fremsat forslag til et revideret mandat, som bl.a. indebærer en udvidelse af adfærdskodekssets anvendelsesområde, således at Gruppen ikke alene skal vurdere præferentielle skatteordninger (dvs. særordninger, der indebærer lempeligere beskattning af nogle selskaber, end hvad der gælder iht. landenes normale skatteregler), men også andre potentielt skadelige skatteordninger (dvs. generelle ordninger, som kan indvirke negativt på det indre marked ved at tiltrække aktivitet på bekostning af andre EU-lande, fx nul- eller lavskatteordninger) indført eller ændret fra og med 1. januar 2020. Forslaget til en revision af mandatet indebærer også, at Adfærdskodeksgruppen formelt tilknyttes arbejdet med EU's fælles sortliste over skattely, herunder overvågning af tredjelande og opdatering af sortliste og observationsliste, ligesom forslaget har til hensigt at sikre mere effektive arbejdsmetoder og øget gennemsigtighed i Gruppens arbejde.

Det er en dansk prioritet at sikre en ambitiøs international indsats til bekæmpelse af skatteunddragelse og -undgåelse og fremme god skattepraksis i EU samt i tredjelande. Regeringen har derfor arbejdet for en ambitiøs opdatering af Adfærdskodeksgruppens mandat, som blandt andet indebærer, at Gruppen også kan undersøge generelle skatteordninger på selskabsskatteområdet, som potentielt er skadelige for det indre marked, fx fordi de tiltrækker udenlandske investeringer og aktivitet. Regeringen har derfor i forhandlingerne arbejdet for, at mandatet omfatter alle skatteordninger, uanset hvornår de er indført eller ændret, men vurderer dog, at det aktuelle kompromis med fokus på skatteordninger indført eller ændret fra og med 1. januar 2020, er en klar forbedring sammenlignet med det gældende mandat. Det skyldes, at en EU-implementering af OECD-aftalen af 8. oktober 2021 umiddelbart vurderes at indebære, at en række gældende skatteordninger revideres, og at disse ordninger således vil kunne undersøges.

Regeringen lægger stor vægt på arbejdet med EU's fælles sortliste over skattely og støtter, at Adfærdskodeksgruppen formelt kobles til sortlisten over skattely og vurderer, at en styrkelse af mandatet og en formel kobling til sortlisten kan bidrage positivt til arbejdet med sortlisten.

2. Baggrund

EU-landene vedtog 1. december 1997 ved rådskonklusioner et adfærdskodeks for erhvervsbeskatning, der indebar, at EU-landene forpligtede sig til at afvikle og ikke siden indføre nye skatteordninger i strid med kodekset. Hovedkriteriet er, at landene ikke må have skadelige ordninger, der medfører et betydeligt lavere effektivt

beskatningsniveau (fx nulskat) af nogle selskaber sammenlignet med den normale beskatning i det pågældende EU-land. Adfærdskodekset er ikke juridisk bindende, men et politisk tilsagn fra EU-landene om at efterleve principperne i kodekset.

Det blev med rådskonklusionerne ligeledes vedtaget, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, Adfærdskodeksgruppen for Erhvervsbeskatning (Code of Conduct Group on Business Taxation – COCG), der har til formål at overvåge gennemførelsen af kodekset.

I overensstemmelse hermed vedtog ECOFIN 9. marts 1998 rådskonklusioner, som etablerer Adfærdskodeksgruppen, som siden løbende har undersøgt, om EU-landene efterlever princippet om ikke at have skatteordninger i strid med kodekset.

Rådet vedtog 5. december 2017 rådskonklusioner om EU's fælles sortliste over skattely. Rådskonklusionerne indeholdt både en sortliste over lande, som ikke efterlever kriterier om skattegennemsigtighed (dvs. at landene skal efterleve internationale standarder for informationsudveksling), retfærdig beskatning (dvs. at landene ikke må have foranstaltninger, der er skadelige iht. EU's Adfærdskodeks) og implementering af BEPS-minimumsstandarder (dvs. at landene skal opfylde de minimumsstandarder for selskabsbeskatning, der er enighed om i OECD og G20). Rådskonklusionerne indeholdt også en observationsliste over de tredjelande, som ikke efterlever kriterierne, men som i dialogen med Adfærdskodeksgruppen på tilstrækkeligt højt politisk niveau har givet tilsagn om at afvikle skadelige skatteordninger og efterleve samtlige kriterier inden for fastsatte tidsfrister.

Adfærdskodeksgruppen har siden etablering af sortlisten i praksis varetaget arbejdet med overvågning af tredjelande og løbende opdateringer af EU's fælles sortliste over skattely. De løbende opdateringer af listerne finder sted to gange årligt, typisk i februar og oktober. Opdateringen sker på basis af de rådskonklusioner og kriterier, som EU-landene har vedtaget. Rådet vedtager opdateringen på baggrund af Adfærdskodeksgruppens indstilling.

Kommissionen offentliggjorde 15. juli 2020 en meddelelse om *god skatteforvaltning i og uden for EU*. Af meddelelsen fremgår bl.a., at Kommissionen vil arbejde for en revision og modernisering af adfærdskodekset for erhvervsbeskatning. Kommissionen anviser i meddelelsen, at kodekets anvendelsesområde bør udvides fra alene at vurdere præferentielle skatteordninger (dvs. særordninger, der diskriminerer, idet de indebærer lempeligere beskatning af nogle selskaber, end hvad der gælder iht. landenes normale skatteregler) til også at omfatte generelle potentielt skadelige skatteordninger (dvs. skatteregler, som gælder i landene generelt og derfor ikke er diskriminerende, men som indebærer lav eller ingen beskatning og dermed kan indvirke negativt på det indre marked ved at tiltrække udenlandske investeringer). Udvidelsen af anvendelsesområdet skal sikre, at adfærdskodekset også kan adressere nye udfordringer i EU-landes generelle skattesystemer mhp. at inddæmme risiko for unfair skattekonkurrence. En revision af kodekset vil iht. Kommissionens

meddelelse ligeledes skulle bidrage til yderligere gennemsigtighed og effektivitet i arbejdet.

Arbejdet med en revision af mandatet blev igangsat under tysk formandskab i 2. halvår 2020. Det lykkedes ikke det tyske formandskab at opnå enighed herom, men som opfølgning på meddelelsen om *god skatteforvaltning i og uden for EU og handlingsplanen om retfærdig og enkel beskatning* af 15. juli 2020 blev der 27. november 2020 vedtaget rådskonklusioner om det videre arbejde på skatteområdet. Rådskonklusionerne:

- påpeger vigtigheden af de videre drøftelser af revisionen af Adfærdskodeksgruppens mandat.
- støtter videre drøftelser af en udvidelse af mandatet, herunder om anvendelsesområdet skal omfatte generelle, potentielt skadelige skatteordninger (udover præferentielle skatteordninger).
- bekræfter behovet for at drøfte yderligere tilpasninger af mandatet i lyset af udviklingen i det internationale samarbejde, herunder i OECD.
- belyser muligheden for, at der som noget nyt skal indføres en direkte reference til EU's fælles sortliste over skattely.

Siden har EU-landene på teknisk niveau fulgt op på drøftelserne om en revision af Adfærdskodeksgruppens mandat. Det slovenske formandskab har senest 19. november 2021 fremsat forslag til en konkret tekst.

3. Formål og indhold

Det er muligt, at ECOFIN 7. december 2021 vil drøfte og evt. vedtage en revision af Adfærdskodeksgruppens mandat.

Formålet med revisionen af Adfærdskodeksgruppens mandat er at styrke EU's arbejde med at afvikle skadelig skattekonkurrence, at give Adfærdskodeksgruppen et tidssvarende mandat til forebyggelse af skadelig skattekonkurrence, at formalisere gældende praksis fsva. overvågning af tredjelande og de løbende opdateringer af EU's fælles sortliste over skattely samt at øge gennemsigtigheden i Gruppens arbejde.

Gældende mandat

Adfærdskodeksgruppen skal iht. det gældende mandat, som blev vedtaget 1. december 1997, varetage en række opgaver. Således har Gruppen formelt til opgave at:

- i. undersøge præferentielle skatteordninger
- ii. sikre, at EU-landene efterlever principperne om *stand stills* og *roll backs*
- iii. bekæmpe misbrug af skatteregler
- iv. varetage forholdet til tredjelande på selskabsskatteområdet

Adfærdskodeksgruppen har til opgave at undersøge præferentielle skatteordninger (dvs. ordninger, som diskriminerer, idet beskatningen af nogle selskaber afviger fra

den normale beskatning i et land). Gruppens mandat definerer, hvilke ordninger, som undersøges, samt hvilke kriterier, der afgør, hvorvidt en skatteordning kan vurderes som skadelig ved at tiltrække udenlandske investeringer, *jf. boks 1*.

Boks 1

EU's adfærdskodeks for erhvervsbeskatning

Hovedkriteriet er, at en ordning kan være skadelig, hvis den medfører et betydeligt lavere effektivt beskatningsniveau (fx nulskat) af nogle selskaber sammenlignet med den normale beskatning i det pågældende EU-land.

Herudover skal mindst ét af de følgende kriterier være opfyldt for, at en ordning anses for skadelig:

- den i gives kun til udenlandske selskaber,
 - den er isoleret fra landets egen økonomi (fx hvis ordningen kun medfører fordele for udenlandsk ejede virksomheder eller kun ifm. transaktioner med udenlandske virksomheder),
 - den kan i gives uden nogen realøkonomisk aktivitet eller egentlig økonomisk tilstedeværelse i det pågældende EU-land,
 - den overholder ikke armslængdeprincippet for koncerninterne transaktioner (armslængdeprincippet indebærer, at der skal anvendes priser og vilkår, som kunne være opnået, hvis transaktionerne var afsluttet mellem uafhængige parter)
- eller
- den mangler gennemsigtighed (fx som følge af mangel på udveksling af oplysninger med de relevante andre EU-lande).

Kilde: EU's adfærdskodeks for erhvervsbeskatning.

Adfærdskodeksgruppen skal sikre, at EU-landene efterlever principper om *stand stills* og *roll backs*. Principperne indebærer, at EU-landene ikke indfører nye skatteordninger, som er i strid med kodekset (*stand stills*), og afvikler eller ændrer deres gældende skadelige ordninger, så de skadelige elementer fjernes (*roll backs*).

Adfærdskodeksgruppen skal bekæmpe misbrug af skatteregler, hvilket konkret indebærer, at der også udarbejdes og offentliggøres retningslinjer for bedste praksis vedrørende fx beskatning af udbytter, egenkapitalfradrag mv., der potentielt kan lede til skatteundgåelse. Gruppen skal ligeledes arbejde for administrativ praksis, som forhindrer lempelig beskatning i et omfang, der kan anses som skadeligt.

Adfærdskodeksgruppen skal varetage forholdet til tredjelande på selskabsskatteområdet. Gruppen er *ikke formelt* koblet til arbejdet med EU's fælles sortliste over skattely, men har siden etablering af sortlisten 5. december 2017 i praksis varetaget arbejdet med monitorering af tredjelande og løbende opdateringer af EU's fælles sortliste over skattely.

Det gældende mandat indebærer desuden, at EU-landene:

- forpligtes til at notificere og dermed give hinanden oplysninger om gældende og planlagte skatteordninger, der falder ind under Gruppens mandat. Mandatet giver desuden et EU-land mulighed for at anmode om oplysninger om et andet EU-lands skatteordninger.
- opfordres til at samarbejde i kampen mod skatteunddragelse og -undgåelse (blandt andet gennem informationsudveksling) og tilsiger, at principperne om at fjerne skadelige skatteordninger skal efterleves inden for et så bredt geografisk område som muligt.

Det gældende mandat indebærer slutteligt, at Kommissionen i praksis deltager i Adfærdskodeksgruppens møder, men ikke har en formel rolle. Beslutninger i Adfærdskodeksgruppen træffes med konsensus blandt EU-landene.

Formandskabets forslag til revision af mandatet

Formandskabet foreslår med sit kompromis af 19. november 2021 at udvide Adfærdskodeksgruppens opgaver, således at Gruppen formelt får til opgave at:

- undersøge præferentielle og fremadrettet også generelle og potentielt skadelige skatteordninger (indført eller ændret *fra og med* 1. januar 2020).
- sikre, at EU-landene efterlever principperne om *stand stills* og *roll backs*
- bekæmpe misbrug af skatteregler
- varetage forholdet til tredjelande på selskabsskatteområdet, herunder formelt også opgaven med overvågning af tredjelande og de løbende opdateringer af EU's fælles sortliste over skattely.

Forslaget indebærer, at Adfærdskodeksgruppen – ud over præferentielle skatteordninger – også skal have mulighed for fremadrettet at undersøge generelle og potentielt skadelige skatteordninger, fx nul- og lavskatteordninger, som er indført eller ændret fra og med 1. januar 2020. Det vurderes i den forbindelse umiddelbart, at EU-landene ifm. implementering af OECD-aftalen om international beskatning af 8. oktober 2021 vil skulle revidere en række eksisterende skatteordninger, som er indført *for* 1. januar 2020, som Gruppen derfor får mulighed for at undersøge.

Gruppen vil som følge af det udvidede mandat blandt andet kunne undersøge skatteordninger med asymmetrisk beskatning (dvs. situationer, hvor det fradrag, som gives ved indkøb af et aktiv, er højere end den skat, som betales ifm. videresalg af samme aktiv, og som derfor kan føre til, at man med fordel kan indkøbe aktiver mhp. direkte videresalg) eller skatteordninger med gentaget anvendelse af en skattefordel for samme udgift (fx fradrag). Ved vurderingen af generelle ordningers skadelighed med hensyn til tiltrækning af aktiviteter skal skadeligheden underbygges af økonomiske data mv. og være i et signifikant omfang.

Revisionen af mandatet lægger desuden op til at formalisere Adfærdskodeksgruppens arbejde med monitorering af tredjelande og opdatering af EU's fælles sortliste over skattely. En formel kobling til arbejdet med EU's fælles sortliste over skattely samt en udvidelse af anvendelsesområdet kan betyde en styrkelse af arbejdet og

være medvirkende til at bane vejen for, at Adfærdskodeksgruppen også kan undersøge fx generelle nul- og lavskatteordninger i tredjelande.

Formandskabets forslag til revision af mandatet lægger desuden op til, at Kommissionens rolle i Gruppens arbejde formaliseres, så Kommissionen på lige fod med EU-lande kan anmode om informationer om et andet EU-lands skatteordninger. Som en ny procedure foreslås desuden, at EU-lande og Kommissionen kan anmode om, at en ny skatteordning i et EU-land vurderes og drøftes i Gruppen, hvis det pågældende EU-land ikke på egen hånd notificerer Gruppen om ordningen. Fsva. konsensus i Gruppen foreslås der ikke ændringer ift. nuværende mandat, og godkendelse af vurderinger, rapporter, retningslinjer osv. vil fortsat ske pba. konsensus blandt EU-landene uden Kommissionens involvering.

For at øge gennemsigtigheden i Gruppens arbejde indebærer forslaget til en revision af mandatet, at samtlige vurderinger, rapporter, retningslinjer osv., der godkendes i Rådet, offentliggøres løbende på Gruppens hjemmeside²⁹, og at Adfærdskodeksgruppen desuden kan offentliggøre supplerende dokumenter i det omfang, Gruppen vurderer det passende.

Forslaget til revision af mandatet nævner slutteligt, at Adfærdskodeksgruppens mandat skal revideres, når der foreligger international konsensus om sager eller forhold, der vurderes relevant for Gruppens arbejde.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ingen formel rolle ifm. en revision af Adfærdskodeksgruppens mandat.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

En revision af Adfærdskodeksgruppens mandat vil ikke i sig selv medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

En revision af Adfærdskodeksgruppens mandat har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

En revision af Adfærdskodeksgruppens mandat sendes ikke i ekstern høring, da konklusionerne ikke medfører ændringer af dansk ret.

²⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/preparatory-bodies/code-conduct-group/>

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke opnået enighed blandt EU-landene på teknisk niveau om revisionen af Adfærdskodeksgruppens mandat, og det er uklart, om der vil kunne opnås enighed i Rådet.

En gruppe lande støtter en ambitiøs revision af Adfærdskodeksgruppens mandat, som udvider mandatets anvendelsesområde og giver Adfærdskodeksgruppen mulighed for at undersøge generelle skatteordninger. Denne gruppe af lande støtter ligeledes, at Kommissionens rolle på de løbende arbejdsgruppemøder formaliseres, og at Kommissionen formelt får øgede kompetencer og fx kan anmode EU-lande om oplysninger.

En anden gruppe af lande er omvendt skeptiske og udtrykker forbehold over for muligheden for, at Adfærdskodeksgruppen også skal kunne undersøge generelle skatteordninger, herunder med henvisning til øgede administrative byrder. Denne gruppe af lande har ligeledes italesat, at en formel styrkelse af Kommissionens rolle og kompetence i arbejdet med adfærdskodekset er modstridende med Gruppens gældende, ikke juridisk bindende procedurer.

Der drøftes på den baggrund et forslag, som søger at finde en balance mellem de to landegrupperinger, og som indebærer, at Adfærdskodeksgruppen får mulighed for at undersøge generelle skatteordninger, som er indført eller ændret fra og med 1. januar 2020.

10. Regeringens generelle holdning

Det er en dansk prioritet at sikre en ambitiøs international indsats til bekæmpelse af skattely, skatteunddragelse og aggressiv skatteplanlægning. Adfærdskodeksgruppens arbejde er et vigtigt led i denne indsats.

Regeringen har derfor arbejdet for en ambitiøs revision af Adfærdskodeksgruppens mandat, således at Adfærdskodeksgruppens muligheder for at bekæmpe skadelige skatteordninger styrkes mest muligt.

Fra dansk side finder man det derfor positivt, at kompromisforslaget til en revision af Adfærdskodeksgruppen mandat indebærer, at mandatet udbredes til at omfatte generelle skatteordninger. Regeringen har arbejdet for, at mandatet også omfatter alle generelle skatteordninger, uanset hvornår de er indført eller ændret.

Den samlede vurdering er dog, at kompromisforslaget, som indebærer, at Adfærdskodeksgruppen får mulighed for at undersøge generelle skatteordninger, som er indført eller ændret *fra og med* 1. januar 2020, er en klar forbedring sammenlignet med det gældende mandat. Den umiddelbare vurdering er således, at en lang række gældende, generelle skatteordninger ventes revideret ifm. EU-implementering af OECD-aftalen af 8. oktober 2021, og at disse ordninger således vil kunne undersøges.

Regeringen lægger stor vægt på arbejdet med EU's fælles sortliste over skattely uden for EU og støtter, at Adfærdskodeksgruppen formelt kobles til sortlisten over skattely, som skal være et værktøj, der er så effektivt som muligt til at sikre bedre efterlevelse af internationale skattestandarder og bedre praksis på skatteområdet også uden for EU. En styrkelse af mandatet og en formel kobling til sortlisten kan bidrage positivt til arbejdet med sortlisten.

Regeringen kan støtte en revision af Adfærdskodeksgruppens mandat på linje med det aktuelle kompromis, og regeringen lægger vægt på et fremadrettet arbejde i adfærdskodeksgruppen, som er i overensstemmelse med regeringens ambitiøse tilgang til bekæmpelse af skatteunddragelse og -undgåelse i og uden for EU.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusioner om det videre arbejde på skatteområdet blev forelagt Folketingets Europaudvalg 26. november 2020 forud for ECOFIN 1. december 2020. Der henvises til samlenotat om Rådskonklusionerne oversendt 18. november 2020.